5 מכות על איטליה

למרות הניצחון 0:1 על נורבגיה, איטליה נראית היום שפופה ושבורה. הסיבות: פציעתו הקשה של הקפטן, פראנקו בארזי, הרחקתו של השוער פאליוקה, פציעותיהם של מאלדיני ואוואני, והמתיחות בין המאמן, אריגו סאקי, לכוכב, רוברטו באג'יו

מה שמשחק אחד יכול לחולל לקבוצה שלמה. נבחרת איטליה, שלמרות ההפסד במשחק הראשון לאייר 1:0, עדיין נראתה נבחרת קשוחה, חזקה ומועמדת לזכייה בגביע העולם, הפכה דווקא לאחר משחק הניצחון על נורבגיה 1:0, לנבחרת מוכה, שבורה, קרובה לסיום דרכה במונדיאל.

הכל התחיל בדקה ה־24 מול נורבגיה. ההגנה האיטלקית יצאה לנבדל, אולם מגן פארמה, באנריבו, שכח לצאת, ופתאום מצאו עצמם הנורבגים בעימות ישיר עם השוער האיטלקי, ג'אנלוקה פאליוקה. השוער יצא למחוץ הרחבה ובלם את הכדור בידו, ומיד הורחק מהמגרש (מכה ראשונה שהאיטלקים סופגים).

מאמן איטליה, אריגו סאקי, הורה מיד לשוער המחליף, מארקג'אני, להכנס למגרש. השאלה שנשאלה היתה: מי יוצא? ואז הגיעה ה"פצצה" מצדו של סאקי, שהורה לרוברטו באג'יו לצאת. הכוכב האיטלקי הגדול ביותר בשנים האחרונות, האיש שעליו בנויה כל הנבחרת – וסאקי אומר לו לצאת.

מצלמות הטלוויזיה קלטו מיד את באג'יו הנדהם. "אני?" הוא שאל. "אני צריך לצאת? הוא (סאקי) השתגע?" – שאל באג'יו את חבריו לנבחרת.

היתה זו המכה השנייה שספגו האיטלקים תוך דקה. עד לאן ידרדרו היחסים בין שני האנשים הכי חשובים בנבחרת – איש לא יודע. באג'יו ניגש בסיום המשחק אל סאקי. "שאלתי אותו אם גם את מארדונה הוא היה מוציא באותה סיטואציה – והוא ענה לי שכן. אני חושב שמארדונה היה משחק את כל המשחק" – אמר באג'יו.

סאקי היה יותר קונקרטי אחרי המשחק, והסביר את הוצאתו של באג'יו בפציעה של השחקן בגיד אכילס. סאקי: "כשנותרנו ב־10 שחקנים, הייתי זקוק לשחקן שירוץ הרבה, ילחץ על שחקני ההגנה של היריב וילחם. אני חושב שהחילוף היה מוצדק".

כאמור, מה יהיו התוצאות של החילוף איש אינו יודע. סאקי התבטא לאחר המשחק ואמר כי באג'יו יהיה האיש המרכזי של הנבחרת במשחק מול מכסיקו. באג'יו, ששמע זאת, הפך ציני: "הוא תמיד אומר זאת. גם אני מקווה שאשחק טוב מול מכסיקו".

הלאה. המחצית הראשונה במשחק מול הנורבגים הסתיימה כתיקו 0:0, במשחק די משעמם. אולם את המחצית השנייה פתחו האיטלקים בהתלהבות. הם החלו ללחוץ את הנורבגים לשערם, וגילו משחק לחימה חסר פשרות.

הלחימה הזו עלתה לאיטלקים בקורבנות רבים. פרנקו בארזי, הבלם הוותיק והקפטן של מילאן והנבחרת, ספג פציעה קשה בברכו, ונאלץ לצאת החוצה. מאוחר יותר התבררה פציעתו כחמורה עוד יותר, וכבר בצהרי יום ששי (לאחר התייעצויות עם ראשי מילאן) עבר בארזי ניתוח מיניסקוס בבית החולים "לנוקס היל" בניו־יורק, והוא לא יוכל לשחק יותר במונדיאל. מכה שלישית כבדה וכואבת לנבחרת האיטלקית.

את מקומו של בארזי, שהיה הבורג המרכזי שעליו נשענה כל ההגנה האיטלקית, ימלא שחקנה של לאציו, לואיג'י אפולוני. סאקי נשמע כואב עם השמע הידיעה: "זוהי אבידה קשה, הן במישור הטקטי והן במישור האישי".

רוחה של איטליה לא נשברה, ולמרות הפציעות הרבות שהותירו אותה בפרקי זמן לא קצרים במחצית השנייה עם 9 שחקנים בלבד, היא המשיכה ורצתה את הניצחון. באותן הדקות נטל חלוצה המצטיין של לאציו, ג'וזפה סיניורי, מנהיגות, והחל ליזום התקפות על שער נורבגיה. בדקה ה־69 הוא הוכשל כ־20 מטר משמאל לשער נורבגיה. סיניורי עצמו סובב את כדור העונשין לתוך הרחבה הנורבגית, ודינו באג'יו היה שם כדי לנגוח פנימה ולהקפיץ את אלפי האוהדים האיטלקים – 0:1.

סאקי היה מאד מרוצה מסיניורי בתום המשחק: "היתה לו תצוגה נפלאה. הוא שיחק מצויין, והוכיח כי הוא שחקן מושלם".

איטליה הגנה בחירוף שיניים על היתרון שהשיגה, אך המכות שניחתו עליה לא הסתיימו. המגן השמאלי, פאולו מאלדיני, נפגע שוב בקרסולו (המכה הרביעית), והתקשה לדרוך על רגלו. הוא נחבש וחזר לשדה המשחק, בגלל שלאיטליה נגמרו החילופים. מאלדיני שרידה על רגלו נשלח ל"עמוד" במרכז השדה, כאשר את עמדת המגן השמאלי ב־5 הדקות האחרונות מילא בהצלחה החלוץ המחליף, דניאל מאסארו.

האיטלקים ניצחו ועתה הם בעמדה טובה להכנס לשלב שמינית הגמר, אך הסגל שלהם מצטמצם והולך. בארזי לא ישחק עד לסיום המונדיאל, שחקן הגנה נוסף, אלבריגו אוואני, קרע את שריר רגלו באימון, פאליוקה המורחק מורגש, מאלדיני פצוע, באג'יו מדוכדך. גם המגן טסוטי סובל ממתיחה בשריר, אך נראה כי ישחק מול מכסיקו.

לא הספיקו לו כל הבעיות, וסאקי שמע גם את הניצחון של מכסיקו על אייר. "זוהי תוצאה שאינה מקלה עלינו" – השלים סאקי באנחה.

בית ה'

1.	מכסיקו	2	2–2	3
–.	אייר	2	2–2	3
3.	איטליה	2	1–1	3
–.	נורבגיה	2	1–1	3

בית ב'

1.	ברזיל	2	0–5	6
2.	שבדיה	2	3–5	4
3.	קאמרון	2	5–2	1
4.	רוסיה	2	5–1	0

סמבה על גג העולם

כדורגל מרהיב של בבטו, דונגה, רומאריו, ליאונרדו וחבריהם במחצית השנייה, העניק לברזיל ניצחון מוחץ על קאמרון 0:3 – אבל מה שחשוב יותר: עם עורף יעיל, שטרם נבע באליפות הזו, הולכת ברזיל חזק על התואר

קרנבל: מאות אלפי אוהדים משולהבים חגגו שלשום בריקודים ברחובות ריו דה ז'ניירו, לאחר שנבחרת ברזיל סיימה סבבה סוערת בשלישייה לרשת קאמרון. רומאריו (למטה), כרגיל, הבקיע, מארסיו־סאנטוס ובבטו השלימו – וברזיל עושה רושם של אלופת עולם שבדרך (צילומים: אי. פי.)

מחצית שנייה נפלאה של נבחרת ברזיל נגד קאמרון הבהירה לכל מי שעוד היה זקוק להוכחות: הנבחרת הפנטסטית הזו הולכת חזק על הגביע העולמי – וכל "הישג" פחות מזה ייחשב לאכזבה.

הברזילים סיפקו בליל שבת 45 דקות של סמבה סוערת, שופעת ברק, יופי והתלהבות, והקרנבל הסתיים בניצחון מוחץ 0:3, שיכול היה להגמר בצורה הרבה יותר גרועה מבחינת הקאמרונים.

אבל הנושא החשוב יותר מנקודת מבט ברזילית הוא השיפור הבולט לעין במערך ההגנה. עד כה הצליח העורף לשמור על שער נקי, למרות שהבלם הפצוע מוזר לא הגיע כלל לאליפות, והבלם השני, ריקרדו רושה, נפצע ולא שיחק שלשום. ברזיל, שמעולם לא סבלה מחסרונם של שחקנים יצירתיים בקישור ובהתקפה, הצליחה לייצב מערך עורפי קשוח ויעיל, מה שמשפר מאד את סיכוייה בקרב על התואר העולמי.

כוכבה של דפורטיבו לה קורוניה הספרדית, בבטו, היה כוכב המחצית השנייה. לצידו בלטו גם רומאריו, דונגה, לאונרדו ובעצם כל שחקני הנבחרת הברזילית.

אבל למרות כל המחמאות וההשתבחות על המחצית השנייה הנפלאה, שעוד נגיע אליה בהמשך, היתה גם מחצית ראשונה, פחות טובה מנקודת מבט ברזילית. קאמרון, לאחר תוצאת התיקו 2:2 במשחק מול שבדיה, הגיעה מוכנה למפגש עם הברזילים. שחקניה סגרו היטב את מחצית המגרש שלהם וכמעט שלא נתנו לברזיל ליזום ולהגיע למצבי הבקעה. פה ושם הם גם ניסו לאיים על שערו של טאפארל.

נקודת המפנה במשחק הגיעה בדקה ה־39, כאשר ברזיל הצליחה לפרוץ את ההגנה הקאמרונית. דונגה שלח כדור עומק לרומאריו. החלוץ נמוך הקומה והזריז של ברצלונה, הסתובב נפלא ובין שלושה מגינים פרץ לעבר שערו של אנטואן בל, ולפני שהלה הצליח לזנק לרגליו, גילגל את הכדור לרשת – 0:1.

ברזיל עלתה למחצית השנייה בשגעון, תקפה גלים־גלים ופתאום נראתה החבורה מקאמרון חסרת אונים מול השטף הזה. בדקה ה־63 ספגה קאמרון מכה, שבדיעבד חיסלה את סיכוייה במשחק. שומרו האישי של בבטו, סונג, הורחק בגלל ש"קצר" את ידידו הוותיק, וב־10 שחקנים לא היה ל"אריות" שום סיכוי נגד הברזילים.

כעבור דקתיים בלבד ספגו הקאמרונים שער שני: ז'ורז'ינו הגביה מימין ומרקוס סנטוס התמקם היטב כדי לנגוח פנימה – 0:2.

גם כניסתו של הוותיק בשחקני המונדיאל, רוז'ה מילה, בן 42, לא עזרה לקאמרונים. בבטו תיעתע בשני מגינים, שלח נפלא את רומאריו, אך הוא מיהר ובעט ליד הקורה.

בדקה ה־72 הצליח בבטו להבקיע את שערו הראשון באליפות. רומאריו נשלח לרחבה לעימות מול השוער בל, שהצליח להדוף פעם אחת, אך מאחור הגיח בבטו שבעט כדור מדויק בין השוער לקורה – 0:3.

ברזיל המשיכה לתקוף ולהחמיץ עד לסיום, אך גם לקאמרונים היתה הזדמנות טובה בדקה ה־80, כשמילה בעט היטב וטפארל קלט.

ברזיל הבטיחה את עלייתה לשלב הבא, אך בארץ הקפה יודעים כי בשלבים הגבוהים, מול הנבחרות היותר חזקות, בשיטת הנוקאאוט, הם יצטרכו לגלות יכולת יותר טובה.

ברזיל: טאפארל, ז'ורז'ינו, אלדאיר, סנטוס, לאונרדו, דונגה, מילבה, ראי (מילר), זינהו (פרג'יה), בבטו, רומאריו.

קאמרון: בל, סונג – ז'ורדו, קאלה, טאטאו, אגבה, ליבייה, מבה, פואי, פרה (מבואנגו), אומאם־ביאיק, אמבה (מילה).

נוהל הגשת מועמדות למרכז נעמת

1. לכל חברת מפלגה בעלת זכות בחירה, הזכות להציג את מועמדותה לנציגות המפלגה במרכז נעמת.
2. הזכות להיבחר בכפוף למילוי חובותיו של חבר מפלגה, כאמור בחוקה, פרק א', סעיף ב־4.
3. חברות המבקשות להגיש מועמדותן, יפנו אישית בכתב או בפקס׳ 03-6910504 / 03-6972193, אל גיורא ברעם במרכז מפם, עד ליום ד׳ 29/6 בשעה 08.00.

יש לוודא שהפקס׳ הגיע לתעודתו בטלפון: 03-6972111.

נחמיה מיכאלי, יו״ר ועדת הבחירות

כינוס מרכז מפם

המרכז יתכנס ביום ה׳, 30.6.94, בשעה 15.00, בסמינר אפעל

על סדר היום:
1. דו"ח על המו"מ הקואליציוני בהסתדרות.
2. בחירת נציגינו לוועד הפועל של ההסתדרות.
3. בחירת נציגותינו למרכז נעמת.
4. כינוס ועידה.
5. שונות.

בברכה, **נעמי ריפתין**, יו״ר המרכז

צוערון היין והיקב טבריה
מארח
את מיטב לארי
שירי ארץ ישראל
להזמנות
טלפון 723921, 08-722308

יום ב׳, 27.6.1994, י״ח בתמוז תשנ״ד ■ שנה 51, גליון 15510 ■ 2.90 ש״ח

...פארק החי־ קיבוץ צובה
40 דקות מתל אביב
9:00–15:00

מסקנות רבין מדו״ח ועדת שמגר: יש לאכוף את החוק על מתנחלים קיצוניים

הממשלה אימצה את דו״ח הוועדה, וקיבלה על עצמה לפעול לפי המלצותיו ☐ בדו״ח מסקנות חריפות בתחום אכיפת החוק, בו נמצאו ליקויים רבים ☐ מטיל את האחריות לטבח על ד״ר ברוך גולדשטיין בלבד, וקובע כי לא ניתן היה לצפות טבח כזה מראש (ראה עמוד 3)

☐ פאר־לי שחר, בצלאל עמיקם

הממשלה מאמצת את דו״ח ועדת החקירה הממלכתית לחקירת הטבח במערת המכפלה וחברון ומקבלת על עצמה לפעול לפי המלצותיו – כך הוחלט אתמול בישיבת ממשלה מיוחדת. ראש הממשלה ושר הביטחון יניח בהקדם על שולחן הממשלה את עמדת מערכת הביטחון, כיצד מומלץ ליישם את המסקנות.

שרי הממשלה הביעו שביעות רצון בעיקר מהעובדה שהוועדה קבעה מעל לכל ספק, שלא ניתן היה לצפות טבח או מעשה דומה לזה שביצע ברוך גולדשטיין. קביעה כזו מהווה תשובה מרגיעה לקהילייה הבינלאומית בכל הקשור לצורך בהמשך הימצאות גורמים בינלאומיים בתחום, בין האוכלוסיה היהודית לערבית־פלסטינית.

שר המשטרה משה שחל, הינחה את המפכ״ל אסף חפץ לגבש פקודה מבצעית, כיצד ליישם את ההמלצות. שחל אמר, כי יהיה צורך להגדיל את מספר השוטרים כדי להגיע למידת אכיפת החוק כפי שקיימת בשטח הריבוני של מדינת ישראל.

ראש הממשלה יצחק רבין, אמר בתגובה כי גם בעתיד אי אפשר יהיה למנוע מעשה מעין זה. "אם יהיה מטורף יהודי שיחליט לפתוח באש על אחד מאלף המסגדים שמתפללים בהם ביהודה ושומרון, זה יוכל לקרות. אם מישהו יחליט לפתוח באש בחוצות חברון או בכל מקום אחר, תיאורטית, זה יוכל לקרות. אני מקווה שזה לא יקרה". ראש הממשלה

המשך בעמוד 8

ועדה של טפלון

לתעוקת הזה פיללנו. לא חיכינו ארבעה חודשים כדי לשמוע שהרוצח בטבח הוא ברוך גולדשטיין, ואין בלתו. אף מילת ביקורת ...ל, ועל שירות הביטחון הכללי. שום הערה. כלום. ועדת שמגר ...ה מסקנותיה את כל הדרג הצבאי־בטחוני המעורב, בחומר הנקרא ...י, ועל טפלון, כולם יודעים, הכל מחליק. היתה ועדה, היו מסקנות, ... כלום לא קרה.

...שגולדשטיין הוא הרוצח, נודע כבר ביום הראשון. אבל מה עם ...ות העקיפה של אותם בכירים במערכת הביטחון, שלא עשו דבר ...לפנע בו התאפשר לגולדשטיין לבצע טבח נורא מעין זה? את ... שיצאה הוועדה נקיים וצחורים. כאילו הטבח שאירע במערת ...לה מחברון התוססת והרותחת לא היה צפוי, והכתובת לא היתה על ... כאשר היתה חברון עיירה זנוחה ושלווה במערב התיכון של ארה״ב. ...הלי מתיחות ודתית לאומית קיצונית בין מחנות לא שווים. עיירה ... קטנטן וזעיר של אנשים שולט באמצעות הנשק וכוח הצבא העוטף, ...מול וחסר הגנה. עיירה בה אין תסיסה ובקרב הגורמים הדתיים ...ים אין מתבטאים על רצון לבצע טבח. איפה חיים חברי הוועדה ...? הם הרי שמעו את כל העדויות, שאלו את כל השאלות, ובכל ...הלו זה לא נגע. לא חדר. פשוט החליק על הטפלון.

...המלצות לגבי תפעול המערה בעתיד, היה צה״ל מיישם ... שורה על כך ועדה ממלכתית. ההמלצה לאסור על מתפללים ...להיכנס עם נשק למערה, היתה מתקבלת במערכת הביטחון בכל ...

...במערכת הצבאית ובשב״כ שחררו אתמול אנחת הקלה. אולי

המשך בעמוד 8

מזכיר ועדת שמגר, אלון גילון, מגיש את דו״ח הוועדה (צילום: שטיין/הררי)

...ד אחר תושב השטחים החשוד שרצח בעל מכבסה בתל אביב

משעלי נרצח בחבטות מכשיר כהה על ראשו ☐ תעודת זהות של החשוד, ...פעולה, נמצאה במקום ☐ התכוון להוכיח נאמנות ולחזור לשורות הפתח

...ולבגוע ...תל אביב, דוד משעלי בן ...אתמול בבוקר ללא רוח ...ברחוב מסילת ישרים ...משטרת העיר הגיעה ...של הרצח בעקבות מידע ...מרחוב אילון. על ...גופה נמצאו שתי תעודות ...של הרצח ושניה של ...

...חשוד שבא לתל אביב מיקנעם, ...בדירה שכורה ברחוב ...ולאחר מכן עבר למסילת ...לתחנה המרכזית ...בשכונת סיטרין, כי ...ללא מעורבות ...שניסה להתפרנס ...ולפני כחודשיים ...בביתו. לאחר ...הרצח, הגיעו לדירה

כוחות משטרה רבים בפיקודו של מפקד המחוז, ניצב גבי לסט, ומפקד מרחב איילון נצ״מ יורם רוזמן. בבדיקת הפתולוג נקבע, כי משעלי נרצח שעות ספורות קודם לכן, כתוצאה מחבטות במכשיר קהה על ראשו ושאר חלקי גופו. הוא התגורר במקום בגפו. אנשי זרועות הביטחון הגיעו לדירת הרצח.

משעלי הסתבך בעבר בתשלום צ'קים ללא כיסוי, ונידון לעבודות שירות בבית תמחוי סמוך לביתו. יפה, האחראית על המקום, סיפרה כי ביצע את עבודתו כראוי. "ביום שישי אחרי הצהרים לפני שסגרתי, הוא בא ואמר שאין לו מה לאכול. נתתי לו לאכול ממה שנשאר לי באותו יום", סיפרה.

על פי הערכת המשטרה, בוצע הרצח על רקע לאומני. בשעות הבוקר קיבלה המשטרה טלפון מאדם בעל מבטא ערבי, שלהערכת החוקרים, הוא הרוצח אשר רצה להפנות את המשטרה אל גופת הנרצח.

ליד גופת הנרצח נתגלתה תעודת זהות כתומה של תושב השטחים, בשם סעדי חליל מחמוד ג'עבר, שהוא להערכת המשטרה, מבצע הרצח. מדובר במשתף פעולה שהחליט לחזור אל שורות הפתח וביצע את הרצח ככל הנראה, כהוכחה שהוא ראוי להתקבל חזרה לשורות הארגון וכאות חרטה על שיתוף הפעולה עם זרועות הביטחון הישראלים.

במשך כל שעות יום אתמול התנהל מצוד אחר החשוד ברצח על ידי כוחות המשטרה, משמר הגבול וזרועות הביטחון. בהנחה שהוא הספיק להתרחק מאיזור גוש דן לאחר ביצוע הרצח.

עו״ד שמואל הולנדר יתמנה למזכיר הממשלה הבא

☐ פאר־לי שחר

עו״ד שמואל הולנדר יתמנה למזכיר הממשלה הבא. לכתבתנו נודע, כי הולנדר הוא המועמד המועדף מבין שלושה, כשהשניים האחרים הם עו״ד יצחק הרצוג, ופרופ׳ אהוד טולדנו.

הולנדר יתמנה במקום אליקים רובינשטיין, שמונה ליועץ המשפטי של מערכת הביטחון. הוא בן 48, נשוי ואב לארבעה ילדים. הוא שירת בצה״ל כתובע פיקודי ושופט, ובעבר היה היועץ המשפטי לנציבות שירות המדינה, ושליח מטעם הסוכנות היהודית בארה״ב. מאז אוגוסט 92 הוא משמש בתפקיד היועץ המשפטי של לשכת ראש הממשלה.

נציין כי מינויו של הולנדר בא לשים דגש על ההיבט המקצועי של התפקיד, תוך ניסיון לעקוף את מאבקי הכוח הפוליטיים בתוך מפלגת העבודה של אלה שראו את עצמם מועמדים לתפקיד.

שר הבינוי והשיכון אושפז לאחר שחש כאבים בחזהו

☐ עתי״ם

שר הבינוי והשיכון, בנימין בן אליעזר, אושפז במוצאי שבת בבית החולים "הדסה" עין כרם בירושלים, לאחר שחש כאבים בחזה.

בן אליעזר הגיע לבית החולים בשעת לילה מאוחרת, לאחר שחש כאבים בחזה. לאחר בדיקות שנערכו לו בחדר המיון, הועבר בן אליעזר מייד ליחידה לטיפול נמרץ לב לשם השגחה, שם נקבע כי מצבו יציב.

מבית החולים "הדסה" עין כרם נמסר, כי במהלך היום יעבור בן אליעזר בדיקות על מנת למצוא את הסיבות לכאבים.

אתמול בשעות הערב נמסר מבית החולים כי מצבו של שר הבינוי והשיכון ממשיך להיות יציב. כן נמסר כי השר סבל מאירוע קל בלבו. הוא נמצא בהכרה, מצב רוחו טוב ומצבו יציב. עדיין לא נקבע מועד לשחרורו מבית החולים.

18 בולגריה החזירה לעצמה סיכויים
צמד של סטויצ'קוב הוביל לניצחון ענק 0:4 על יוון במונדיאל

13 שיתוק בממשל היפני
רה״מ האטה התפטר אחרי חודשיים. אין רוב להרכב חדש

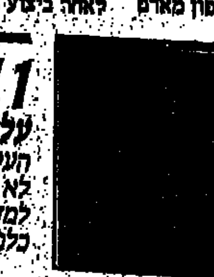

11 עלה תאנה
העיתונאי זוהיר בהלול לא רוצה לשמש כיסוי למדיניות הקיפוח כלפי הערבים

5 אוהדי עוזי משולם התפרעו
בני משפחה ואוהדים הפגינו סביב אולם בית המשפט בתל אביב

דו"ח ביקורת חושף שורת עבירות במפקד למפלגת העבודה

חשש כי אלפים התפקדו במקביל לעבודה ולליכוד □ הליכוד סירב לבקשת העבודה להשוות בין רשימות החברים □ חוג משוב דורש חוק פריימריס

□ יהודה צור

תוצאות הבדיקה של מפקד מפלגת העבודה גילתה מספר גדול של נסיונות לבצע עבירות במהלך המפקד בניגוד לתקנון המפלגה.

יחד עם זאת צויין במפלגת העבודה, כי הביקורת העלתה אמנם ממצאים חמורים, אך אחריה נותרה רשימת חברי המפלגה נקיה מזיופים ומאנשים שנרשמו למפלגות אחרות במקביל למפלגת העבודה.

כל השמות שנבדקו, ונמצא שעשו זאת בהליך לא כשר, הוצאו מן הרשימה ולא נספרו במניין הסופי של המתפקדים. מדובר בכמה אלפי שמות. ברובם מדובר באנשים שנרשמו גם למפלגת העבודה וגם לליכוד. החשש הוא, כי המדובר בעשרות אלפי שמות.

במפלגת העבודה מסרו, כי לא הצליחו בניסיון לשכנע את הליכוד להשוות בין רשימות שתי המפלגות כדי למצוא התפקדות כפולה בשתי המפלגות.

חוג משוב של העבודה דורש לחוקק חוק פריימריס שיעביר את הנושא לפסים ממלכתיים ותהליך הפריימריס יתקיים על פי חוק המדינה.

בביקורת שהתנהלה בעבודה נחשפו נסיונות של זיופי פרטים אישיים של מתפקדים, כדי להתאימם למגורים הזכאים לקבל הנחות, כך שעל פי חשד יוכלו הפוקדים לשלם עבור המתפקדים.

הדו"ח אינו כולל שמות של חשודים בזיופים. אלה יופיעו רק בשני עותקים שימסרו ליו"ר המפלגה וראש הממשלה, יצחק רבין, ולמזכ"ל ניסים זווילי.

סגן שר החינוך סייר אתמול במועצה האיזורית שומרון שבגדה. "מדיניות המשרד היא, שאין להפלות לרעה תלמידים בשומרון או בכל מקום בהשוואה למרכז הארץ," אמר גולדמן. בתמונה: סגן השר עם תלמידי כיתה א' בהתנחלות קרני שומרון. (צילום: אילן אוסנדרייבר)

חודש המו"מ הקואליציוני בין רם למפלגת העבודה

מחלוקת בדבר הרכב מוסדות ההסתדרות ומספר חבריהם: העבודה מתנגדת לדרישת רם לבטל את מועצת ההסתדרות ולצמצם מספר חברי המוסדות

□ יהודה צור

אתמול חודש המשא ומתן בין מפלגת העבודה לבין רשימת רם להרכבת קואליציה בהסתדרות, כששני הצדדים הצהירו, כי בכוונתם לגמור את המשא ומתן עד סוף השבוע, כדי לאפשר למרכזי המפלגות לאשר את הסיכומים.

לפני המפגש בירושלים התקיימה ישיבה של סיעת העבודה בהסתדרות, בה קבלו שוב מזכירי מועצות הפועלים על כך שמספקים אותם.

מפלגת העבודה הגישה לרם מסמך בן 12 סעיפים. במהלך הישיבה התברר, כי מפלגת העבודה דבקה ברצונה להמשיך לקיים את מוסד מועצת ההסתדרות, המורכב מלמעלה מ־500 חברים, ושימש עד כה כמוסד העליון בין ועידה לוועידה, אולם התכנס רק לעתים רחוקות.

רם מתנגדת לקיום המועצה, וח"כ חיים רמון, המזכ"ל הנכנס, אמר אתמול כי אין הוא מבין איך רוצים לקיים את המוסד שאפילו חבריו לא רצו בו ולא ראו טעם בקיומו. רמון הדגיש, כי רשימת רם בעד שינויים מבניים בהסתדרות, הקטנת מספר החברים בכל המוסדות וביטול מוסד המועצה. יש לציין, כי גם בעבודה ישנם גורמים הסבורים, כי עדיף לוותר על ועידת ההסתדרות ולא על מועצת ההסתדרות.

רמון דבק בעמדתו, כי חיים הברפלד לא יוכל להמשיך לכהן בתפקידים מרכזיים בהסתדרות, כפי שהוא דורש. לדבריו, אין הוא סבור שאדם כמו הברפלד, שהודיע כי ימשיך להיאבק נגד רמון, יוכל לשתף איתו פעולה כמזכ"ל.

בתגובה אמר הברפלד, כי רמון לא אמר את הדברים במהלך הישיבה, וכי מפלגת העבודה כבר קבעה כי אין פסילה אישית.

מפלגת העבודה דורשת את תפקיד מ"מ המזכ"ל ותפקיד יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, ומחלקת הארגון המטפלת במועצות הפועלים.

סיעת רם דורשת לעצמה את תפקיד יו"ר האגף לאיגוד מקצועי ואת הגזוברות, בהיותה הסיעה הגדולה ביותר.

העבודה דורשת ועד פועל בן 170 חברים, לעומת סיעת רם המדברת על 120 חברים לכל היותר. העבודה מבקשת ועדה מרכזת בת 31 חברים לעומת רם המסתפקת ב־21, זאת לעומת 44 היום.

בסופה של הפגישה הוחלט להמשיך לקיים משא ומתן מזורז.

משתתפי המו"מ חולקו לשני צוותים. האחד ידון בקווי היסוד של הקואליציה העתידה לקום, כשהשר עוזי ברעם עומד בראש הצוות מטעם העבודה וח"כ אורון מטעם רם.

זווילי עומד בראש צוות הדן בשינויים מבניים, מוסדות חדשים ובהרכב הקואליציוני.

הכוונה לקיים מפגשים מזורזים בצורה מפורטת יותר בכל צוות וצוות ובמחצית השבוע לקיים פגישה נוספת, כדי לדון בבעיות שיתעוררו.

הח"כים פורוש והלפרט חזרו בהם מכוונתם שלא להתפטר

השניים הגישו אתמול מכתבי התפטרות חדשים ליו"ר הכנסת

□ בצלאל עמיקם, יהודה צור

חברי הכנסת מנחם פורוש ושמואל הלפרט מיהדות התורה הפקידו אתמול אחרי הצהריים מכתבי התפטרות מהכנסת בידיו של יו"ר הבית, פרופ' שבח וייס. על פי החוק, תיכנס התפטרותם לתוקף תוך 48 שעות ואז יוכלו הח"כים לשעבר, משה גפני מדגל התורה ואברהם ורדיגר מפועלי אגודת ישראל, להצהיר אמונים ולכהן כח"כים בשנתיים הקרובות. צעדם של פורוש והלפרט בא, לאחר שזכו לגינוי חריף במיוחד מצד מועצת גדולי התורה, שהאשימה אותם בהפרה בוטה של הסכם הרוטציה.

כזכור, החליט פורוש למשוך בחזרה את מכתב ההתפטרות שלו, כשנודע לו על מחלתו של אברהם שפירא, איש תנועתו, שכף רגלו נכרתה בשל מחלת הסכרת. פורוש נימק את צעדו המפתיע באומרו, כי אם שפירא לא יחזור לאיתנו – יפגע ייצוגה של אגודת ישראל. שמואל הלפרט מיהר לחקות אותו והודיע גם הוא, כי הוא מושך את מכתב ההתפטרות. התגובה השלילית מצד מועצת גדולי התורה וכעסו הרב של האדמו"ר מגור, גרמו לשניים לסגת בם ואתמול, כאמור, הגישו לשבח וייס את מכתבי ההתפטרות ובכך תסתיים הפרשה אשר שעשעה רבים בכנסת.

ואילו ח"כ שפירא אמר, כי הוא מתכוון בעוד כשבועיים לחזור לפעילותו בכנסת.

הסמכות הלאומית הפלסטינית התכנסה לישיבה ראשונה בעזה

□ פנחס ענברי

הסמכות הלאומית הפלסטינית התכנסה אתמול בעזה לישיבתה הרשמית הראשונה, בראשות נאביל שעת'.

השתתפו השרים הפלסטינים, תושבי השטחים, חוץ מאליאס פרג', העושה בחו"ל והשרים שחורו, כמו מוחמר זוהדי נאשאשיבי, ויאסר עמרו, שר החינוך המבקר בשטחים.

מקורות פלסטיניים מסרו לכתבנו, כי הסמכות הלאומית דנה בשורה של נושאים שעל סדר היום, כמו שחרור האסירים הבטחוניים, תוכניות כלכליות שונות, ובין היתר הערכות לגביית מיסים. כמו כן, נועדו חברי הסמכות הלאומית עם נציגי הבנק העולמי, ודנו בבעיות הכרוכות במתן הסיוע לפלסטינים. גם אבו־עלא עושה כעת בוושינגטון בראש צוות של כלכלנים פלסטינים על מנת למצוא נוסחה שתאפשר את הסיוע לשטחים.

"אין חילוקי דעות בין התק"ם לקבה"א בקשר להמלצות ועדת פוגל"

□ יוסף גלילי

מזכירות הקבה"א, דוחה מכל וכל את ההודעות בשידורי החדשות בשבת, כאילו "יש חילוקי דעות בין התק"ם לקיבוץ הארצי בקשר להמלצות ועדת פוגל על היזמות בקרקעות."

יתירה מזו, "התנועות מתאמות את מאבקן ומאוחדות בתמיכתן בהמלצות שהוגשו לוועדת פוגל על ידי יונתן בשיא, מנכ"ל משרד החקלאות".

בין ההמלצות, מוצע כי שינוי יעוד קרקע חקלאית יבוצע רק בהתאם לתיכנון לאומי ולפי צרכי המדינה וביוזמת הממשלה, מימוש שינוי היעוד ייעשה רק בהסכמת הישוב; לחקלאים תינתן אופציה ל־35% מזכויות הבניה שיאושרו בקרקע לאחר גמר תכנונה. מימוש אופציה זו בידי החקלאים יהיה פטור מתשלום למנה"י ומתשלום היטל השבחה; אחוז מסויים מהתמורה בקרקע יופנה לפתרון בעיית החוב ולפיתוח קיבוצי הפריפריה.

כתבנו מוסיף: שתי התנועות – הקבה"א והתק"ם, תומכות בזכות החקלאי על הקרקע שהוא מעבד זה עשרות שנים.

התנועות מכירות בצורך בתיכנון ממלכתי־לאומי, אך מתנגדות לכל הפקעה ללא הסדר והסכמת החקלאים. שתי התנועות רואות עין בעין את הצורך להשתמש בחלק מהתמורה במקור להסדרת חובות הקיבוצים על בסיס עזרה הדדית.

הממשלה החלה לדון בדו"ח מבקרת המדינה

□ יאיר מידן

הממשלה החלה אתמול בדיון בדו"ח מבקרת המדינה לשנת 1993 שפורסם לפני מספר חודשים. שר הכלכלה והתכנון, פרופ' שמעון שטרית, סקר בפני הממשלה את עיקרי הדו"ח ואת הפעולות שנקטה בהם הממשלה לתיקון הליקויים. הדיון נמשך למעלה משעה והשתתפו בו ראש הממשלה והשרים מיכה חריש, שמעון פרס, אברהם שוחט, עוזי ברעם ואמנון רובינשטיין. ראש הממשלה אמר, כי יש לקבל את הרוח כמות שהוא כשעל, משרדי הממשלה מוטלת החובה לעשות כל מאמץ כדי לתקן את הליקויים.

השר חריש חזר ומתח ביקורת על מבקרת המדינה, על התערבותה בנושאים שהם בתחום המדיניות, כמו במקרה של הנפקת מניות בנק הפועלים, או החלטת הממשלה להקים מנחת מטוסים בערד.

השר שטרית הניח על שולחן הממשלה הצעת חוק לתכנון כלכלי ולאומי רב שנתי. אם יתקבל, יחייב החוק את כל משרדי הממשלה בתיאום ושיתוף פעולה בכל הקשור לתכנון כלכלי ולאומי ארוך טווח.

צוות העבודה התכנס לדון בפתיחת המשא ומתן עם יעוד

אתמול התקיימה פגישה ראשונה של צוות של העבודה, האמור לנהל משא ומתן עם יעוד להצטרפותה לקואליציה.

בפגישה אתמול נטלו חלק ראש הממשלה, המזכ"ל זווילי, השר עוזי ברעם, ויו"ר הקואליציה, אלי דיין.

בפגישה נדונו פרקים במסמך העקרונות שהגישה סיעת יעוד והעקרונות שינתו את הצוות מטעם העבודה.

מעריכים שהמגעים הרשמיים יתחילו כבר בראשית השבוע.

יהודה צור

שלב נוסף ברפורמה במט"ח — בקרוב

□ יאיר מידן

האוצר ובנק ישראל צפויים להודיע במהלך השבועות הקרובים על הפעלת שלב נוסף ברפורמה במטבע חוץ, מהלך שיבוצע בהדרגה.

מדובר במהלך משמעותי ביותר, שיקרב את ישראל למצב בו נמצאות מרבית מדינות המערב. המהלך יכלול מתן היתר לחברות ישראליות להשקיע בנכסים ריאליים בחו"ל ללא כל מגבלה.

הקצבת המט"ח במזומנים לנוסעים לחו"ל תוגדל מ־3,000 דולר כיום ל־5,000 דולר, השימוש בכרטיסי אשראי בחו"ל לצרכי תיירות לא יכלל במכסת המט"ח.

על המשמר
לציונות לסוציאליזם לאחוות עמים
עורך ראשי: צבי טימור | מנכ"ל: יוסף הולנברג
עורך משנה: ישראל זמיר | מרכזת המערכת: דורית גפן
המו"ל: עיתון וספר בע"מ
המערכת והמנהלה
תל אביב, 67771 רח' חומה ומגדל 2 טל. 03־6388555 פקס 03־5370037
מח' מודעות: טל. 03־6388508 פקס 03־372301
מח' המנויים 177־022־0668 שרות שק דואר נעול 61999
סניף ירושלים: רח' בן יהודה 2, חדרים 102, 121, טל. 02־255161 פקס 02־250145
ת"ד 1216 ירושלים 91008
סניף חיפה: רח' פבצר 17 טל. 04־673673, פקס 04־676057, ת"ד 4007 חיפה 31040
على همشمار
AL HAMISHMAR (THE GUARDIAN) Daily
Tel-Aviv P.O.B. 61999
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי יד.
© כל הזכויות שמורות
מודפס בדפוס החדש בע"מ, טל. 03־6388510

אכזבה בשמאל מהסלחנות כלפי המתנחלים הקיצוניים

רן כהן ייזום דיון דחוף בוועדת חו"ב □ צוקר ציפה לדו"ח חמור יותר

□ יהודה צור

ח"כ רן כהן (מרצ) ייזום דיון דחוף בוועדת החוץ והביטחון של הכנסת, על ממצאי דו"ח ועדת שמגר. הוא תובע הסקת מסקנות הן לקראת ההפעלה מחדש של המערה, והן לגבי הצורך להחיל את ההמלצות הרלבנטיות גם על מקומות תפילה אחרים בשטחים, עוד בטרם יתרחשו בהם אסונות כבדים.

כהן הביע אכזבה עמוקה ממסקנות הוועדה וסלחנותה כלפי הקיצונים מבין המתנחלים, שמעשיהם גלוי והסיתו לשנאת ערבים ולשימוש בנשק נגדם, ויצאו זכאים במסקנות הוועדה.

כהן אמר, כי איש לא היה צריך את הוועדה כדי להחליט שהרוצח גולדשטיין הוא אכן זה שרצח. העובדה שאפילו לפי ממצאי הוועדה היה צפוי מראש לרצח, ואיש מבין הקיצונים היהודים לא מנע ולא נעצר עוד לפני הטבח, מעידה על כשלון ועדת החקירה, אומר כהן.

ח"כ דדי צוקר אמר, כי אינו ידוע איך אפשר לומר בעת ובעונה אחת שהטבח נפל כרעם ביום בהיר, ובה בעת להטיל ביקורת על כך שלא היתה אכיפת חוק על המתנחלים.

צוקר אמר, כי ציפה שהוועדה תצא עם דו"ח חמור יותר נגד התנאים השוררים בשטחים, ונגד המתנחלים המתעלמים מהחוק.

תנועת "שלום עכשיו" הביעה אכזבה מכך שוועדת שמגר בחרה לעסוק רק ברצח עצמו, ולא שאלה את עצמה את כל השאלות הנוגעות לאכיפת החוק על הקיצונים היהודים בשטחים.

"יש צורך לאכוף את החוק על המתנחלים," טוענת שלום עכשיו. לדברי התנועה, חבל שהוועדה בחרה לא להתמקד ברקע ובנסיבות הפוליטיות, המשפטיות והבטחוניות שאיפשרו את הטבח.

רבין: הממשלה מאמצת את המסקנות ותפעל למימושן

(ע). "לאחר דיון קצר החליטה הממשלה לאמץ את דו"ח ועדת החקירה הממלכתית, והממשלה תפעל למימוש מסקנותיו" – אמר אתמול בערב ראש הממשלה יצחק רבין, באוניברסיטה העברית בירושלים, בתגובה למסקנות דו"ח ועדת החקירה הממלכתית לחקר אירועי הטבח בחברון.

רבין הוסיף, כי הממשלה החליטה להטיל על ראש הממשלה ושר הביטחון להביא הצעות ליישום המסקנות, וכן הביעה הממשלה תודה על העבודה המאומצת שהשקיעו חברי הוועדה.

בתשובה לשאלות עיתונאים אמר ראש הממשלה, כי הוא אינו פוסל את האפשרות שיהודי נוסף "יחליט לפתוח באש על אחד מ־1,000 המסגדים שמתפללים בהם. זה בהחלט יכול לקרות."

ראש הממשלה הוסיף, כי על הממשלה וצה"ל להמשיך להילחם בטרור הערבי, "אולם יחד עם זאת יש לאכוף את החוק גם על הגורמים היהודיים הנמצאים בשולי המתנחלים ובשולי החברה הישראלית, שעושים מעשים שהחוק אינו סובל."

שרון: דו"ח שמגר ממוטט את מסקנות ועדת כהן שהטילה עלי את האחריות לטבח בסברה ושתילה

□ יהודה צור

ח"כ אריאל שרון (הליכוד) אמר אתמול, כי ועדת שמגר גילתה ...ות לאומית כשניקתה מכל ...ה את שר הביטחון והרמטכ"ל ...אחריות לטבח במערת המכפלה. ...ך חוזה הוועדה, לדברי שרון, ...ות למערכת המשפט הישראלית. שרון השווה את הדו"ח למסקנות ועדת כהן, שכזכור הטילה את ...האחריות לטבח בסברה ושתילה עליו, על הרמטכ"ל דאז רפאל איתן ועל קצינים בכירים אחרים.

לדברי שרון, ועדת שמגר שחררה את הרמטכ"ל ואת שר הביטחון אפילו מאחריות עקיפה לאירועים בחברון. שרון הדגיש, כי ועדת שמגר הבינה שהשניים לא יכלו לצפות את מה שהתרחש, ולעומת זה ועדת כהן הטילה על שרון ועל קצינים בכירים אשמה על כך שלא צפו מראש את הטבח של הנוצרים במוסלמים.

שרון ציין, כי פנה פעמיים לשופט ברק, וביקש לתקן את המסקנות, החסרות יסוד לדבריו, של ועדת כהן, אולם עד היום לא קיבל תשובה.

הוא הוסיף, כי לא יכולים להיות שני סוגי דין, אחד לשרון ואחד לרבין. "כל משפטן מתחיל יאמר, כי דו"ח שמגר ממוטט לחלוטין את מסקנות ועדת כהן. שרון אמר גם, כי העוול שנעשה בוועדת כהן כלפיו וקצינים אחרים זועק לשמיים.

הליכוד: הממשלה אשמה בכך שאינה מצליחה למנוע מקרים כאלה

□ יהודה צור, בצלאל עמיקם

הליכוד קרא לממשלה לאמץ את מסקנות הדו"ח. לדברי הליכוד, הדו"ח חשף את חוסר היכולת של הממשלה, שאינה מצליחה למנוע מקרים כאלה.

יו"ר לשכת הליכוד, עוזי לנדאו, אמר כי הוא יזום הקמת ועדת חקירה ממלכתית, שתברוק את הרקע והנסיבות שגרמו לאירועים במערת המכפלה ותחקור את נושא אכיפת החוק בשטחים.

המפד"ל הביעה שביעות רצון מהדו"ח, שניקה את המתנחלים מכל חשד. המפד"ל תובעת שלא יעשו שום שינויים בסדרי התפילה במערת המכפלה בלי הסכמת הרבנים.

ח"כ רחבעם זאבי (מולדת) טען, כי למסקנות שאליהן הגיעה ועדת שמגר, הגיעו גם ועדות שמינה צה"ל. לדעתו, ראוי היה לצפות מחברי הוועדה ליותר אומץ לב וליושר, והם היו צריכים להצביע שמית על הנושאים באחריות למחדלים. זאבי קרא לממשלה לא לאמץ את המסקנות.

ח"כ דוד מנע מבקש להפוך את מסקנות הדו"ח לחוק, כי "רק בצורה כזו אפשר יהיה לממש את המסקנות הלכה למעשה."

שחל: הקמת מחוז האוטונומיה תשפר את אכיפת החוק בשטחים

□ שמעון גלבוע

שר המשטרה משה שחל, ...ל אסף חפץ, התייחסו אתמול ...שר המשטרה לדו"ח שמגר.

שחל ציין, כי הדו"ח הדגיש את הצורך בתיאום בין כוחות המשטרה בגדה לבין שלטונות הצבא. לדבריו, תיושם המלצה זו על־ידי הקמת המחוז החדש באוטונומיה, שישפר את התיאום בין המשטרה לצה"ל, שקודם נעשה על־ידי שתי נפות שהיו כפופות למחוזות שונים.

השר ציין, כי עד היום היתה פעילות אכיפת החוק היתה ברמה נמוכה מהרצוי, והוא מקווה שהרמה תשתפר על־ידי הקמת המחוז החדש ותגבור כוחות המשטרה.

לגבי נקיטת צעדים משמעתיים כלפי שוטרי מג"ב שהתרשלו בתפקידם אמר השר שחל, כי השאלה מורכבת, משום שכוחות משמר הגבול בחברון היו נתונים לפיקודו של צה"ל. לדבריו, הוא הינחה את המפכ"ל ומפקד מג"ב לחזק את המשמעת ביחידות אלה.

לדברי המפכ"ל, יחל מחוז האוטונומיה לפעול ב־1 באוגוסט.

בן־יאיר: הזהרתי את הממשלה לגבי אכיפת החוק בשטחים לפני הטבח

□ בצלאל עמיקם

היועץ המשפטי לממשלה, מיכאל בן־יאיר, ציין בתגובתו לדו"ח שמגר, כי מיד עם כניסתו לתפקידו בחודש נובמבר דרש לאכוף את החוק על המתפרעים מבין המתנחלים בשטחים. בן־יאיר כתב תזכיר בעניין זה לראש הממשלה ולשרי המשטרה והמשפטים, והפנה את תשומת לבם לכך שעל אף המאמצים שעשו הרשויות, אירעו תקלות שהשפיעו לרעה על אכיפת החוק בשטחים.

בחברון דוחים את המסקנות: להוציא את המתנחלים מהעיר

אלמנה של אחד הקורבנות: כל פעם שיהודי רוצח ערבים – מתברר שהוא משוגע. איש אינו אחראי, והמתנחלים ממשיכים להתנכל ולרצוח

□ פנחס ענברי

בחברון שוררת תמימות דעים, הדוחה את מסקנות ועדת שמגר בעניין הטבח בחברון. כתבנו ביקר אתמול אצל משפחת עבדול חק ג'עברי, שנרצח במערה. אלמנתו אמרה, כי כל פעם שיהודי רוצח ערבים – מתברר שהוא משוגע. "איש אינו מקבל אחריות, והמתנחלים ממשיכים להתנכל ולרצוח את הערבים."

היא אמרה עוד, כי הדרך היחידה לפתור את בעיית החיכוך בין יהודים לערבים בחברון, הוא הוצאת המתנחלים מהעיר.

דעות דומות הביעו כמעט כל המרואיינים האחרים מקרב תושבי חברון.

ועדת החקירה החברונית אמורה לפרסם את ממצאיה מייד לאחר שתקבל אישור מאש"ף, והחברונים אומרים שהיא תקבע כי לגולדשטיין היו שותפים בביצוע הטבח.

ראש עיריית חברון, מוסטפה עבר ע'נבי נתשה, אמר כי הוועדה התעלמה מכל ההיסטוריה של התנכלויות המתנחלים לתושבי חברון, בייחוד במערת המכפלה, ומן המנטליות שהתפתחה בקרב המתנחלים ושהכשירה את הקרקע לטבח במערת המכפלה.

נביל שעת' שלח את דו"ח שמגר לתוניס, לעיונו של יאסר ערפאת. שעת' אמר, כי הוא מתפלא על כי חברי הדו"ח התעלמו ממדיניות ההתנחלות של ממשלות ישראל, שהולידה את הטבח.

"איני חושב שהמעשה היה של ארם פרטי. ממשלת ישראל ומדיניות ההתנחלויות נושאות במלוא האחריות לפשע מתועב זה," אמר שעת'.

סוכנות עתי"ם מוסיפה: ח"כ עבד אל וואהב דראוושה אמר, כי המסקנות מתפשרות מאוד עם המתנחלים, עם הצבא ועם הממשלה, וציין כי הדו"ח מאכזב ומעודד עוד גולדשטיינים לבצע מעשים דומים.

דראוושה הוסיף, כי בקרב הציבור הערבי זוכים השופט זועבי וחברי הוועדה לאמון ולהערכה רבה. "אני לא מטיל ספק באמינות שלהם, אך הציפיות שלנו היו הרבה יותר גדולות, וזה מנחיל אכזבה לרבים בציבור הערבי והישראלי."

אחמד טיבי, יועצו של יאסר ערפאת, אמר כי הדרג המדיני הוא שנושא באחריות לטבח. "יש אחראים מעל לאחראים שעליהם הצביע הדו"ח, שמשום מה לא הופיעו בו," אמר טיבי.

ענין של השקפה

משקיפים מהכוח הרב־לאומי בחברון מעיינים בדו"ח שמגר (צילום: יצחק הררי)

איתן: שוב מאשימים את הש"ג

תנועת צומת אמרה אתמול בתגובה לדו"ח שמגר, כי "שוב מאשימים את הש.ג."

מנהיג צומת, ח"כ רפאל איתן, אמר כי חשוב שהדו"ח מנקה את המתיישבים היהודיים מאחריות לטבח. הוא יצא נגד תמסורת הש"ג, שגם הדו"ח הנוכחי לוקה בה.

"שוב מאשימים את החיילים שלא הגיעו למשמרתם, ומנקים את המפקדים," אמר איתן. לדבריו, הדו"ח לוקה בחסר, כי הוא לא נוקט בשמות האחראים האמיתיים לביטחון ולשלטון בשטחים.

יהודה צור

צבן: הדו"ח כולל מסקנות מעבר למה שנדמה במבט ראשון

□ כתב "על המשמר"

"הדו"ח הוא מקיף ושקול, והעובדה שהוא התקבל פה־אחד מעניקה לו משנה תוקף" – אמר שר הקליטה יאיר צבן בתגובה לפרסום מסקנות ועדת שמגר. צבן הוסיף, כי "הממשלה עוד תידרש לדיון מעמיק יותר בדו"ח, שעה שראש הממשלה יביא בפניה את הצעותיו לביצוע המלצות הוועדה." צבן אמר עוד, כי הדו"ח כולל בין שורותיו מסקנות עקרוניות ונורמטיביות, יותר ממה שנדמה במבט ראשון.

מסקה חשובה בדו"ח (עמוד 145) קובעת, כי נגד אלמנטים מסוכנים בקיצוניותם, העלולים לסכן חיי אדם, ניתן להפעיל הגבלות מיוחדות, לאסור על כניסתם למקומות רגישים, ואף לעצרם.

"המסקנה העיקרית העולה, לדעתי, מהדו"ח," אמר צבן, "הגם שאין לה זכר בשורותיו, היא שבמציאות של איבה בה חיים, של שלטון עם אחד על עם אחר, של טרור ושל כיבוש, אין שום דרך בדוקה למניעת מעשי רצח המוניים על־ידי קיצוניים מצד זה או אחר."

תנ"צ נתן קרמרסקי — סגן מפקד מחוז יהודה ושומרון

שלושה קצינים בכירים במשטרה קיבלו מינויים ודרגות □ תנ"צ מיקי לוי יהיה סגן מפקד מחוז ירושלים ותנ"צ קובי שיבר – ראש היחידה לתלונות הציבור

טקס העלאת הדרגות במשטרה

□ נחמן גלבוע

שר המשטרה, משה שחל, ומפכ"ל המשטרה, רב ניצב אסף חפץ, העניקו אתמול אחר הצהריים בטקס קצר, מינויים ודרגות לשלושה קצינים בכירים במשטרת ישראל. נצ"מ נתן קרמרסקי מונה לסגן מפקד מחוז יהודה ושומרון שהוקם לאחרונה, והועלה לדרגת תת-ניצב.

קרמרסקי, בן 46, אב לשניים, בוגר בית הספר לפיקוד ומטה של משטרת ישראל במסגרת הוצג לקרימינולוגיה באוניברסיטת תל-אביב. הוא עבר השתלמות בארה"ב באוניברסיטת ג'ורג'יה בנושא חוק משפט ומשטרה. את רוב שירותו עשה בירושלים ושימש בשורה ארוכה של תפקידי פיקוד ומטה באגף המבצעים, הבילוש והמודיעין.

ניצב משנה מיקי לוי, מונה לסגן מפקד מחוז ירושלים במקומו של תנ"צ משה פרידמן שפרש מן המשטרה. לוי הועלה לדרגת תת-ניצב. הוא בן 43, נשוי פלוס 4, בעל תואר ראשון במדעי המדינה, ומסיים תואר שני במינהל ציבורי באוניברסיטת חיפה. שירת בעבר במספר תפקידים במשמר הגבול, ותפקידו האחרון היה מפקד תחנת הבירה במחוז ירושלים.

ניצב משנה קובי שיבר מונה לראש היחידה לתלונות הציבור, והועלה לדרגת תת-ניצב. שיבר בן 45, נשוי פלוס 1, גויס למשטרה לאחר סיום לימודי המשפטים והשתלב ביחידה הארצית לחקירות הונאה בתחום החקירות והמודיעין. במהלך שירותו, מילא תפקידי הדרכה וארגון ומשנת 1991 משובץ במשרד מבקר המשטרה והופקד על נושא הטיפול בתלונות הציבור.

מינוי נוסף, עליו הוחלט עם הקמת מחוז יהודה ושומרון, הוא מינויו של תת ניצב משה גולדגרט למפקד מרחב הגליל. גולדגרט ששימש כמפקד המפקדה המתאמת של המשטרה בשטחים, הוחלף בתפקידו על ידי ניצב אליק רון, שהיה מפקד מרחב הגליל. הוא שימש בעבר כקצין אגף החקירות במחוז הצפוני וכמפקד נפת שומרון.

בטקס המינויים ציין שחל, כי הוא והמפכ"ל התלבטו בבחירת המועמדים. לדבריו, משלימים המינויים את השינוי במשטרה שחל בסבב המינויים הגדול בדצמבר '92. הוא ציין כי הקמת מחוז יהודה ושומרון הקדימה את יישום ההמלצות של ועדת שמגר, שהמליצה על שיפור אכיפת החוק בשטחים ועל הקמת נקודת משטרה בכל יישוב יהודי מרכזי ביהודה ושומרון.

תערוכה המתעדת את הסיוע שהעניקה הקהילה היהודית לסרייבו

□ יוסף גלילי

"אחווה בסרייבו – קהילה מצילה ומסייעת", תערוכת צילומיו של ארוואד סרוטה שביקר בסרייבו שלוש פעמים במהלך המצור – מציירת קהילה יהודית שהצליחה להתגבר על השנאה האתנית.

בעזרת תמיכה רחבה מארגון הג'וינט העולמי, הצליח "לה בנוולנציה", ארגון הסיוע ההומניטרי של הקהילה היהודית בסרייבו להעניק סיוע בדרכים שונות לעיר הנצורה.

לארגון 54 מתנדבים, מתוכם 24 יהודים, בעוד הנותרים הם מוסלמים, קרואטים, בוסנים וסרבים, כולם עמלו ללא לאות במהלך המצור. הם חילקו 380 טונות של מזון, ותמכו על 1,600,000 מרשמים רפואיים, סיפקו 110 אלף ארוחות חמות וטיפלו ב-2,500 נפגעים בתחנה לעזרה ראשונה שאוישה על ידי שלושה רופאים ושלוש אחיות, לא יהודיים.

השגריר מילטון וולף, נשיא ארגון הג'וינט העולמי שנשא דברים בפתיחת התערוכה, אמר: "האם יש דוגמה טובה יותר לדרך בה יכול אדם לגור עם רעהו, מאשר מוסלמית שהצילה יהודים, או יהודים שעמלו כדי לסייע למוסלמים ולנוצרים בארץ שסועה על ידי מלחמה אתנית הרסנית?" שאל השגריר וולף.

לחברנו יעקב ארזי ומשפחתו
משתתפים בצערכם במות הגיסה
איווט ארזי
קיבוץ דן

במלאת שלושים למותה של חברתנו
ארנה לביא ז"ל
נעלה לקברה ונתייחד עם זכרה ביום שלישי ה-28.6.94, בשעה 18.00
המועדון יהיה פתוח לאורחים ולמעוניינים
המשפחה וקיבוץ שריד

יקירנו **רפאל** (פולו) **"כץ"**
זגירדי – רמת-גן
איננו עוד עימנו
ההלוויה תתקיים היום יום שני י"ט בתמוז, תשנ"ד, 27.6.94, בבית העלמין ירקון, כביש תוצה שומרון בשעה 11.30.
אוטובוס ייצא מבית "כץ", רח' בועז 20, רמת-גן, בשעה 10.45
פולה "כץ"
עדה, אורי ואודי רביד
נורית, אלעד ואיריס יזהר
יפעת, בני, טל ואסף זהר – אזהרי
איתן ואביבית יזהר
משפחות "כץ", אלוני וגלוביץ'וכר

רופאה בדרגת סא"ל חשודה ברשלנות רפואית ובידוי ראיות

חשודה שכלל לא בדקה חיילת עם גידול ממאיר בשחלות, וכשנפתחה חקירה בעניין החליפה את המסמכים בתיק הרפואי של החיילת

□ אהרן קליין

המשטרה הצבאית חוקרת חשדות לכאורה נגד הגיניקולוגית הצבאית הראשית בדרגת סגן אלוף, על רשלנות רפואית ובידוי ראיות. החקירה החלה בעקבות קבילה של חיילת שבה טענה כי הזנחה רפואית של הרופאה הביאה לכריתת שחלותיה.

על פי חוות דעת רפואית, הרופאה אמורה היתה לבדוק את החיילת כל כמה חודשים. החיילת התלוננה על כאבים עזים, אך על פי החשד הרופאה לא בדקה אותה אפילו בדיקה שיגרתית מקובלת. זמן קצר לאחר פניית החיילת, היא קיבלה התקף קשה בביתה והועברה לבית החולים שם התברר כי היה לה גידול ממאיר בגודל 800 גרם. הרופא בחדר המיון הצליח לאבחן את הגידול בבדיקה ראשונית והופתע לשמוע שהרופאה לא הבחינה בכך. החיילת נותחה והגידול הוסר.

החיילת שהשתחררה בינתיים מצה"ל, הגישה קבילה נגד הרופאה על רשלנות רפואית. משהובא הדבר לידיעת קצין רפואה ראשי, תא"ל טיקי ודינר, מינה קצין שיבדוק מה אירע. לפני הקצין הונחה גירסת החיילת, שטענה כי לא נבדקה כמקובל, גם כשהתלוננה על כאבים עזים. מהתחקיר עולה, כי התיק הרפואי שהוצג לפני הקצין הבודק וכו הוכחה לגירסת הרופאה, שונה מצילומי התיק הרפואי המקורי שנעשו מייד לאחר הניתוח. מהצילומים ברור שהחיילת לא נבדקה. השוואה בין שני התיקים מעלה חשד שמישהו שינה בתיק כמה נתונים הקשורים לבדיקה. קצין רפואה ראשי מסר את חומר החקירה למשטרה הצבאית כדי שתבדוק כיצד קרה שהצילומים של התיק שונים מהמסמכים בתיק הרפואי, והאם נעשה זיוף או בידוי ראיות, בעקבות הקבילה של החיילת. דובר צה"ל אישר כי מתקיימת חקירה בפרשה.

אושרה הארכת כהונתו של יחיאל לקט כיו"ר הסוכנות

□ יוסף גלילי

מליאת חבר הנאמנים של הסוכנות היהודית אישרה אתמול פה אחד, את הארכת כהונתו של יחיאל לקט כיו"ר ההנהלה בפועל לשלושה חודשים נוספים, עד סוף אוקטובר. במועד זה יתקיים כינוס נוסף של חבר הנאמנים, ובמהלכו יוחלט אם להאריך את מינויו של לקט בשלושה חודשים נוספים, עד לפברואר '95, או למנות יו"ר הנהלה קבוע.

יחיאל לקט מונה לתפקידו כיו"ר ההנהלה בפועל בחודש פברואר השנה, לאחר יציאתו לחופשה של יו"ר ההנהלה, שמחה דיניץ. על-פי ההסכם שהושג בפברואר, תסתיים חופשתו של דיניץ בסוף דצמבר השנה.

ישראל מכחישה: לא היתה פליטת קרינה בכור בדימונה ב-66

(ע"ד). הוועדה הישראלית לאנרגיה אטומית הכחישה אתמול כי נפלטה קרינה במהלך תאונה שאירעה ב-1966 בכור הגרעיני בדימונה.

ההכחשה באה בעקבות ראיון בערוץ הראשון עם עובד לשעבר בכור, אשר אמר כי הוא ו-19 עובדים אחרים לקו בסרטן בשל עבודתם בו. הוועדה מסרה בהצהרה, כי "לפני 28 שנים אירעה תאונה במרכז לחקר גרעיני בנגב. אחד העובדים נהרג. סיבת המוות לא היתה קשורה בשום אופן לקרינה, התאונה לא אירעה בכור, ולא גרמה לכל זיהום סביבתי באיזור".

דובר הוועדה הוסיף, כי משמעות הצהרה זו היא כי לא היתה כל דליפת קרינה. בראיון עם כתב רויטר אמר השר לאיכות הסביבה, יוסי שריד, כי האיזור מסביב לכור נבדק באופן תמידי ואין בו כל סימן לזיהום, מאז נכנס לתפקידו לפני שנתיים. "אם יש נזק גרעיני כלשהו, אי אפשר להסתיר זאת", הוסיף.

מחר צפויות שיחות בין נציגי ישראל ואש"ף במחסום ארז

(ע"צ). – נציגים מישראל ואש"ף עומדים להיפגש מחר בכניסה לרצועת עזה, כדי לדון בכינון משטר אוטונומי, מסרו אתמול מקורות פלסטינים וישראליים. ראש צוות המשא ומתן הפלסטיני, נביל שעת', מסר לעיתונאים בעזה כי מדובר ב"פגישה מכינה" שבמהלכה יוחלט על הקמת קבוצות-עבודה להמשך המשא ומתן.

דוברת המימשל הצבאי אישרה, כי מחר תתקיים פגישה במחסום ארז, אך ציינה כי "הפגישה תדון אך ורק בעניינים שוטפים, כגון בעיות בריאות ומעבר אנשים בין השטחים האוטונומיים עזה ויריחו".

שעת' אמר בשבת, כי עדיין נותרו 26 נקודות מחלוקת בהסכם האוטונומיה בין ישראל ואש"ף שנחתם ב-4 במאי בקהיר.

ארז פ.ק.ן – קרן נאמנות

הודעה לציבור

בדבר כינוס אסיפה כללית של בעלי יחידות

ניתנת בזה הודעה על אסיפה כללית של בעלי היחידות בקרן הנ"ל, אשר תתכנס ביום שני, כ"ה בתמוז תשנ"ד, 4 ביולי 1994 בשעה 11.00 במשרד מנהל הקרן, פועלים – קרנות נאמנות בע"מ, רח' טיומקין 2, תל-אביב קומה ה' באולם הישיבות.

על הפרק שינוי בהסכם הנאמנות כדלקמן:
שינוי דמי ניהול משיעור מקסימלי של 2% לשיעור מקסימלי של 5%.

ניתן לעיין בנוסח השינוי להסכם הנאמנות במשרד מנהל הקרן עד ליום כינוס האסיפה, בשעות העבודה הרגילות.

עם כעבור חצי שעה מן המועד שנקבע לכינוס האסיפה, לא ימצא מנין חוקי, תדחה האסיפה ליום שני, ג' באב תשנ"ד, 11 ביולי 1994, לאותה שעה ולאותו מקום.

והיה אם לא ימצא מנין חוקי עד לתום חצי שעה מן המועד שנקבע לכינוס האסיפה כאמור, יחשבו בעלי היחידות הנוכחים למנין חוקי.

מנהל הקרן: **פועלים קרנות נאמנות בע"מ**
הנאמן: **בנק המזרחי המאוחד בע"מ.**

פועלים קרנות נאמנות פ•ק•ן

אילון צברי מואשם בהדחה בחקירה ובשיבוש מהלכי משפט

בין השאר מואשם צברי כי אמר בשיחת טלפון שהדבר היחיד שמדאיג אותו הוא ארי פלץ, שליח בחברת מאירוב אינטרנשיונל שהעביר מעטפות כסף מצברי וכי "יש דברים שעדיף שלא יהיו, למשל, לחסל את הקיבוצניק הזה"

[…] אילון צברי (41) מתל אביב, […] סמנכ"ל חברת "גמולות" […] את קופות הגמל של בנק […], הואשם אתמול בבית […] השלום בתל אביב בהדחה […]קירה ובשיבוש מהלכי משפט, […] החקירה המתנהלת נגדו […] הרצת המניות.

[…] טוענת, כי אף שנאסר […] בית המשפט ליצור קשר […] המעורבים בפרשה, בעת שהיה […] בית, הורה צברי לאשתו […] מטלפון ציבורי לחברו […], ניראל בן יוסף, המנהל […] היהלומים. הוא ידע, כי ניראל […] להיחקר על ידי הרשות […] עד, בין היתר, בקשר […] כספים מצברי, העברות […] ומניות שבבעלותו של צברי […] על שם אחרים.

[…], טוענת התביעה, הורה […] להניע את ניראל שימסור […] שקר בחקירה ויעיד בה כי […] לצברי 40,000 דולרים […] הוצאות נפרדות. ב-5 […] טלפונה מניה צברי לניראל […] להוראת בעלה.

[…] הגיע צברי לביתו של יגאל מאירוב, בעליה של חברת היהלומים, המנוהלת על ידי ניראל. הוא מסר לאשתו של מאירוב גליון נייר ריק וביקשו חתימות שלו ושל אשתו, וביקשה להעביר את המסמך לניראל בגרמניה.

בשיחת טלפון שקיים צברי עם ניראל, ב-3 ביוני, הוא הורה לו שלא להגיע לארץ, מאחר והוא רוצה לתדרך אותו באמצעות אחר לגבי עדותו בחקירה.

ב-4 ביוני, בשיחת טלפון נוספת עם ניראל, הוא ניסה להניעו שימסור הודעת שקר ויעיד בחקירה כי 32,000 מניות ערך נקוב של חברת גאוטק, השייכות לצברי ואשר הופקדו על ידו בחשבונו של יגאל מאירוב בארץ, אינן שייכות לצברי, אלא שייכות לניראל.

ב-6 ביוני, נאמר עוד בכתב האישום, הורה צברי לאשתו להתקשר לניראל בגרמניה ולהורות לו להניע את יגאל מאירוב למסור עדות שקר בחקירה.

ב-7 ביוני, בשיחת טלפון שקיים צברי עם ניראל, אמר לו צברי לקרוע ולהשמיד כל מסמך, ניירת או מסמכים הנוגעים לחקירה. במהלך שיחת הטלפון, הורה צברי לניראל להעביר על שמו של ניראל את חשבון הבנק השייך לצברי ולאשתו בבנק בשוויץ.

בשיחת טלפון נוספת שקיים צברי עם ניראל, ב-8 ביוני, הוא אמר לניראל, כי הדבר היחיד שמדאיג אותו הוא ארי פלץ, שליח שעבד בחברת מאירוב אינטרנשיונל והעביר מעטפות כסף מצברי לניראל, וכי "יש דברים שעדיף שלא יהיו, למשל, לחסל את הקיבוצניק הזה". צברי, טוענת עוד התביעה, אמר גם לניראל, באותה שיחה טלפונית, כי ארי פלץ הוא "הבטן הרכה" של החקירה וכי צריך להגיד לו שהוא "לא ראה ולא שמע כלום", וכי הוא לא ראה ולא יודע את זהותו של הנאשם.

בבקשה לעצור את צברי עד לתום ההליכים מרגישה התביעה, כי צברי עשה את המעשים החמורים המיוחסים לו בכתב האישום, באופן שיטתי ומתוכנן ואף לאחר התייעצות עם יועציו המשפטיים.

הדיון בבקשה נדחה ל-5 ביולי ועד למועד זה יישאר צברי במעצר.

עיוור שמעד ונדרס ע"י רכבת יפוצה במיליון שקל

[…] רשות הנמלים והרכבות חוייבה בתשלום כמיליון שקל פיצויים […] שאמת כף ידו ורגלו הימנים נקטעו, לאחר שנדרס ע"י רכבת […].

[…] בית משפט המחוזי בחיפה, נתן קליינברגר, חייב את הרשות […] את העיוור (58), לאחר שנפל מרציף תחנת הרכבת בעכו למסילה, […] ע"י קטר בתאונה, שאירעה בחודש דצמבר 1991.

[…] הוכר לפני כן ע"י המוסד לביטוח לאומי כעיוור ונכה ב-100 […] בא כח רשות הנמלים והרכבות, טען בכתב ההגנה שהתובע גרם […], במהלך נסיון התאבדות ובמתכוון.

[…] הרשות הורה בדיון בחבות רשות הנמלים והרכבות לפצות את […] על הנזק שנגרם בתאונת הרכבת, במסגרת הוראות חוק פיצויים […] תאונות דרכים 1975.

השופט נתן קליינברגר חייב את רשות הנמלים והרכבות בתשלום […]ליון ש"ח פיצויים לעיוור שנדרס ע"י הרכבת.

צו מעצר לאוניית משא תורכית בגלל חוב לחברת ביטוח

[…] צו מעצר נגד אונית המשא התורכית "ATRINER" הוצא […] בית המשפט לימאות בחיפה.

[…] נאמן נענה לבקשת בא כח "אליהו" – חברה לביטוח וחורה […] האוניה, המניפה דגל תורכי, בהגיעה לנמל אשדוד.

"אליהו" – חברה לביטוח, טוענת בתביעה שהוגשה לבית המשפט המחוזי […] כבית משפט לימאות, שיש לחייב את בעלי האוניה התורכית […] 27,685 דולרים, פיצוי שנדרשה חברת הביטוח לשלם לבעלי מטען […] התובעת טוענת, שבמחצית חודש פברואר השנה הובילה האוניה מטען […] שיש מתורכיה לישראל.

[…] השיש נפגעו, לטענת חברת הביטוח, לאחר שכימיקלים נשפכו על […] וגרמו לכתמים ולנזק בלתי הפיך למטען.

3.2 מיליון שקל לאשה שנפגעה בתאונת דרכים

[…] "אריה" – חברה לביטוח בע"מ חוייבו בבית משפט המחוזי בחיפה […] 3.2 מיליון ש"ח פיצויים לאשה (27) שלקתה בשיתוק בגפיה לאחר […] בתאונת דרכים.

[…] שמואל ברלינר, נתן אתמול תוקף פסק דין להסכם פשרה שהושג […], לפיו תפצה חברת הביטוח את האשה הנכה.

[…] נפגעה במחצית יולי 1989 בתאונת דרכים שאירעה בכביש חיפה […]. במצב של חוסר הכרה, הוחשה האשה לטיפול במרכז הרפואי […] שם אובחן שהיא סובלת משבר דחוס בחולית עמוד השדרה, שברים […] וכן לשברים בגולגולת, בצלעות ולחבלה בריאות.

[…] דעת רפואית שהוגשה לבית המשפט נקבע שהתובעת סובלת מ[…] נכותה גבוה ב-100 אחוז, לצמיתות.

רימון גז הושלך לבית בשכונת ג'ואריש ברמלה

(ע). רימון גז הושלך במוצאי שבת לעבר בית בשכונה הערבית ג'ואריש ברמלה.

כתוצאה משאיפת הגז נפגעו אשה ותינוק.

הנפגעים הועברו לביה"ח אסף הרופא בצריפין.

משטרת רמלה פתחה בחקירה.

נהג שדרס נוסע בתחנה יפצה אותו ב-300,000 שקל

(ע). נהג אוטובוס שדרס נוסע שהמתין לאוטובוס בתחנת אוטובוסים יפצה אותו ב-300,000 שקל. כך נקבע בהסכם פשרה בין הנהג וחברת הביטוח שלו "חסנה" לבין הנפגע. במאי '85, עמד ויטוריו צמח מבת ים בתחנת האוטובוס. הנהג, אברהם עברי מתל אביב פגע בו וגרם לו לפגיעות קשות ביותר בכל חלקי גופו. ויטוריו צמח, אב לארבעה ילדים, טען בתביעה שהגיש בדצמבר '87, כי אושפז לתקופות ממושכות לצורך טיפולים אורתופדיים ונפשיים. לטענתו, בעקבות התאונה, הפך לשבר כלי ושב לעבודתו כחייט רק באופן חלקי.

רכש מאות כרטיסי חיש-גד בלי לשלם

(ע). מחמוד חיסן (26) מטמרה, חשוד ברכישת מאות כרטיסי "חיש-גד" מדוכן מפעל הפיס בעכו מבלי ששילם את התמורה המלאה. חיסן ביקש לרכוש 600 כרטיסים, לטענת המשטרה, ואמר כי ברשותו הכסף הדרוש. הוא החל לגרד את הכרטיסים בטרם שילם, וזכה בסכום של 3,030 שקל אולם נותר חייב כ-3,000 שקל. הוא טען, כי הכסף נמצא במכוניתו. חיסן והמוכרת צעדו לכיוון המכונית, כביכול, שם נמלט החשוד. אולם ניידת משטרה תפסה אותו.

אוהדי משולם התפרעו מחוץ לאולם המשפט

לא די בכך שרצחו את בני, גם עצרו את בעלי ובני האחר – זעקה אימו של שלומי אסולין, שנורה למוות ע"י צלף משטרתי לאחר שירה לעבר מסוק

אוהדות עוזי משולם מחוץ לבית המשפט בתל-אביב (צילום: ניקי דוידוב)

(ע). בני משפחה ואוהדים של 11 מחסידיו של עוזי משולם, העומדים יחד עימו לדין, התפרעו אתמול בבית המשפט המחוזי בתל אביב ופונו בכוח ממסדרון בית המשפט.

עשרות אנשים התגודדו במסדרון בית המשפט בקומה הד' טרם פתיחת הדיון, בבקשת התביעה לעצור את משולם וי"א הנאשמים האחרים, עד לתום ההליכים נגדם. הם הניפו עימם שלטי מחאה נגד הממסד והמשפט.

השופט אריה אבן ארי התלונן על הרעש שבקע מן המסדרון והורה לשוטרים לפנות את האנשים.

לאחר דין ודברים בין השוטרים לבין מפגינים, החלו הצדדים להחליף ביניהם מהלומות והשוטרים נאלצו להפעיל כוח כדי לפנות את המפגינים מן המסדרון. בחלל המקום נשמעו צעקותיהם של הנשים והגברים שסבו מן המקום כשחלקם נגרר ברגליהם ובידיהם.

אימו של שלמה אסולין, שנורה בראשו על ידי צלף משטרה, לאחר שירה לעבר מסוק משטרתי שחג מעל ביתו של משולם ביהוד, זעקה: "לא די בכך שרצחו את בני, גם עצרו את בעלי ובני האחר".

במהלך המהומות, עיכבה המשטרה לחקירה שבעה מפגינים, חמישה גברים ושתי נשים.

המפגינים נאלצו לעבור לכניסה הראשית לבית המשפט, שם ניצבו מאחורי מחסומים, משני צידי הכניסה, כשהם נושאים בידיהם את שלטי המחאה.

פרקליטו של משולם, עו"ד דרור מקרין, טען במהלך הדיון, כי בידיו "הבטחה שלטונית" של המפכ"ל אסף חפץ, לפיה עוזי משולם ישוב בריא ושלם לביתו, לאחר שייפגש עימו במלון אוריה.

עו"ד מקרין טען, כי אין בסיס חוקי למעצרו של משולם, בהתבסס על הבטחה זו.

עוזי משולם וחסידיו נעדרו מרבית הזמן מן הדיון, בנימוק שבאולם נוכחת בחורה בלבוש בלתי צנוע.

הדיון בבקשה לעצור את משולם ואחד עשר הנאשמים האחרים עד לתום ההליכים, נדחה למחר.

הנשיא לא חותם על חנינות לסוחרי סמים

ישנה גמילה, אך לעשירים בלבד – סיפר לנשיא מנהל חוות הגמילה בה ביקר

(ע). נשיא המדינה עזר וייצמן לא חתם מאז נכנס לתפקידו על בקשות חנינה מצד אסירים שהורשעו בסחר בסמים וגם בעתיד אין בכוונתו לעשות כן. כך הודיע הנשיא אתמול במהלך ביקור שערך בחוות גמילה לסמים "ש.נ.ס – שיקום נפגעי סמים" בקרית חרושת. החווה מנוהלת על-ידי עופר אלקיים, נרקומן לשעבר, שנגמל והחליט להתחלץ ולסייע למשתמשים בסמים המבקשים להיגמל מהתמכרותם.

נשיא המדינה אמר, "נכון שזו טיפה בים, ואני מצטער שבמדינה דבר זה הינו טיפה בים. יש לנו את הגוף העוסק בישראל בתחום המלחמה בסמים שנתתי לו את חסותי, ובכסף הכל הטיפול הוא בבחינת טיפה בים. יש נושא אחר, הטיפול במגמולים, כלומר בסוחרי הסמים. אם אפשר היה לתלוש כמה מהם ולמלוק להם כמה דברים – זה היה מאוד חיובי. אני בתפקידי ככל הקשור לחנינות, עד עתה כשהגיעו אלי בקשות לחנינות לסוחרי סמים לא חתמתי, וגם לא אחתום, זאת תרומתי הקטנה כרגע".

נשיא המדינה נפגש בחוות הנגמלים עם המטופלים במקום ואמר להם, "אני מתייחס אליכם כנפגעי קרב. עופר אלקיים אוסף אותכם משדה הקרב, אך גם מצוע בשדה הקרב צריך לעזור לחובש. תקוותי הגדולה שהמלחמה בסוחרי הסמים תהיה מלחמה רצינית".

מייסד החווה, עופר אלקיים, סיפר כי הקים את החווה לפני כחמש שנים ועד היום נגמלו ממנה 60 נרקומנים. ביום ביקורו של נשיא המדינה היו במקום 16 נגמלים ובהם שתי צעירות בנות 19.

"אם המדינה היתה מטפלת יותר ומעודדת ונותנת לנו את האפשרויות – היינו קולטים יותר נרקומנים. כיום נוצר מצב שישנה גמילה, אך לעשירים בלבד", אמר אלקיים. הוא ציין בפני הנשיא, כי החווה אינה זוכה לתמיכה ממשלתית וכי היא פועלת מתרומות ומעזרה מגופים שונים. נשיא המדינה הבטיח לו לסייע בכל שיוכל.

חרדים תקפו שומר באתר קבורה ביפו וגנבו עצמות

□ נחמן גלבוע

כ-20 חרדים פרצו אתמול לפנות בוקר לאתר קבורה ברחוב יפת 30 ביפו, תקפו את השומר במקום והיכוהו, ולאחר מכן לקחו ארגזים ובהם עצמות אדם. הם נמלטו מהמקום ברכב טרנזיט שהמתין להם מחוץ לאתר.

מספר חרדים אחזו בשומר והעבירו במקום, עד שחבריהם סיימו לקחת את הארגזים ולהעמיסם על כלי הרכב. לאחר שיצאו התלונן השומר במשטרה ומסר לחוקרים פרטים על הרכב שבו הגיעו החרדים ואחר כך נמלטו איתו מהמקום.

הרכב החשוד אותר לאחר מכן בבני ברק, בסריקות שערכו שוטרים ובלשים של מרחב דן. נהגו עוכב לחקירה. אתר הקבורה ברחוב יפת נמצא סמוך לאתר חפירות המתבצעות על-ידי רשות העתיקות.

לפני כמעלה מחודש היו ביפו חקירות ומהומות בזמן השתתפו מאות חרדים אשר קבלו על כך כי רשות העתיקות מבצעת חפירות בתוך אתר קבורה יהודי.

אחרי שעוכבו לחקירה עשרות חרדים מפגינים הושג בשעתו הסכם בין רשות העתיקות, חברת אתרא קדישא והמשטרה תל-אביב, בו סוכם, כי המקום שבו נמצאו עצמות אדם יסומן והעצמות יושארו בתוך הארגזים עד שיוחלט היכן לקבור אותן.

"הבנקים הכפילו רווחיהם מפעילות בבורסה בשנים האחרונות"

כך עולה מהסקירה השנתית של המפקח על הבנקים, שתפורסם בשבוע הבא □ משקל ההכנסות מהבורסה הגיע אשתקד ל־18.5 אחוז, לעומת 9 אחוז ב־89'

□ יאיר מידן

הבנקים הכפילו את הכנסותיהם מפעילות בבורסה בשנים האחרונות – כך נאמר בסקירה השנתית של המפקח על הבנקים, שתפורסם בשבוע הבא.

המשקל של ההכנסות הפיננסיות מהבורסה הגיע אשתקד ל־18.5 אחוז מסך הכנסות הבנקים, לעומת 9 אחוז בשנת 89'.

רוב הגידול בהכנסות מהבורסה נרשם בשנתיים האחרונות, שהיו שנות גאות במסחר בניירות ערך.

בסקירת המפקח נאמר, כי הישענות הבנקים על מקורות רווח הקשורים בשוק המניות, מגדילה את אי־היציבות של מקורות רווחי הבנקים.

יצוין, כי בארבע השנים האחרונות חל שינוי ניכר בהרכב רווחי הבנקים. משקלו של הרווח מהפעילות רגילה (פקדונות ואשראי) ירד מ־74 אחוז ב־89', עד לשפל של 57 אחוז ב־93'.

מעורבות השלטונות בפעילות בנקאית ירדה באורח ניכר בשנים האחרונות. המשקל של התיווך המוסדי במערכת הבנקאות ירד מ־70 אחוז במאזן הבנקאי ב־85', עד ל־43 אחוז ב־93'.

יצוין, כי בשנים האחרונות נרשם שינוי מהותי באופן הפעילות של הבנקים, והם עברו בהדרגה לפעילות עם תשואה וסיכון גבוהים. בשנים האחרונות הקטינו הבנקים את האשראי המכוון באחריות הממשלה, והגדילו בשיעור ניכר את האשראי הבנקאי, הניתן באחריות הבנקים. הבנקים גם הגדילו מאד מתן שירותים פיננסיים ללקוחות, ופעילויות חוץ־מאזניות נוספות.

הבנקים נחשפו לסיכונים גדולים יותר, בגלל הפחתת מעורבות הממשלה והגידול בפעילות הקשורה בבורסה. לעומת זאת, פחתה חשיפת הבנקים לסיכונים הנובעים מאינפלציה, מריבית ומשער החליפין. הפחתת הסיכון קשורה בביצוע רפורמה בשוקי הכספים ובמדיניות שער האמצע והאלכסון של בנק ישראל.

בנק ישראל יכריע הבוקר בשאלת הריבית השקלית

הערכה כי תיתכן העלאה של עד חצי אחוז בריבית, או דחייה לסוף יולי

□ יאיר מידן

הבוקר תתקבל בבנק ישראל ההכרעה בנושא הריבית השקלית. הבנק יפרסם היום את תוכניתו המוניטרית לחודש יולי.

להערכת כלכלנים בכירים בממשלה, תיתכן העלאה של עד חצי אחוז בריבית השקלית, בניסיון לבלום את האצת האינפלציה. עם זה, תיתכן דחייה של ההכרעה בנושא הריבית לסוף יולי.

נגיד בנק ישראל, יעקב פרנקל, הביע בסוף השבוע אכזבה קשה מהחריגה מתוואי האינפלציה הרצוי. בנק ישראל עדיין מעוניין להשיג את היעד של 8 אחוז אינפלציה, שקבעה הממשלה. ואולם קצב האינפלציה עומד כיום על 14 אחוזים, וכלכלנים מעריכים שהאינפלציה תסתכם השנה בכ־12 אחוז לפחות.

פרנקל הדגיש לאחרונה, כי הממשלה חייבת לעשות מאמצים כדי לבלום את האינפלציה, במיוחד בתחומי השכר ומחירי הדירות. לדבריו, המדיניות המוניטרית אינה צריכה להתמודד לבד עם בעיית האינפלציה.

יצוין, כי הריבית השקלית עלתה ב־2.5 אחוז ב־7 חודשים. הריבית במכרזים המוניטרים הגיעה לאחר העלייה האחרונה ל־11.5 אחוז.

לאחרונה הפעילו גורמים אחרים לחץ כבד על בנק ישראל, בניסיון למנוע התייקרות נוספת בריבית. גם שר האוצר, אברהם שוחט, קרא לפרנקל למנוע עלייה נוספת בריבית.

במשרד האוצר חוששים, כי העלאת הריבית תפגע בפעילות הכלכלית ובצמיחת המשק.

מדד המשתנים ירד ל־169.7 נקודות

□ כתבנו הכלכלי

ההידרדרות בשערי המניות נמשכת. המסחר אתמול נפתח עם עודפי היצע של כ־100 מיליון שקל, שהוסברו כתגובה לירידות בבורסות בעולם, להיחלשות הדולר, לחששות להעלאה נוספת בריבית, וכמובן לחולשה הכללית הפוקדת את הבורסה בשבועות האחרונים.

המדד הקבוע של המשתנים ירד בכ־2%, לרמה של 169.7 נקודות.

מדד המעו"ף ירד ב־2.2%, לרמה של 172.7 נקודות. מחזור העסקות הצטמק לסכום של 123 מיליון שקל בלבד, כרבע מהמחזורים היומיים בתחילת השנה.

הפעילות בשוק המניות מצומצמת ביותר, והיא נחלתם הכמעט בלעדית של כמה מנהלי תיקים ובעלי עניין.

מניית כור היתה אתמול הסחירה ביותר, עם מחזור של פחות מ־5 מיליון שקל, תוך כדי ירידה של 2%. בזק ירדה בכ־5%, כי"ל ב־2%, כלל ירדה ברבע אחוז וישראמקו, חרף הודעה חיובית שמסרה לבורסה, ירדה ברבע אחוז. אבג'ק ואבנר ירדו ב־10% כל אחת, וירידות חדות היו גם במניות סקטור הנדל"ן. כך, נכסים ובניין ירדה בכ־8%, כהן פיתוח ב־10% וכלכלית ירושלים בכ־5%. ירידות חדות היו גם במניות ובאופציות של מקיד־לוניק, אך האג"ח שלהן עלו. במניות דאקום נקבע שער מוכרים בלבד.

בכר"מ היו תנודות לשני הכיוונים, עם נטייה לירידות במחזורי עסקות נמוכים.

בשוק אגרות־החוב היו ירידות של עד כחצי אחוז במדדיות, וירידות של עד כאחוז בצמודי המט"ח.

מוניות אוויר חברת חדשה לתעופה פנים בישראל - "ארואל נתיבי אוויר" - קיימה בסוף השבוע טקס השקה בסוחת הפנים־ארצי בנתב"ג, לחברה שלושה מטוסים, המיועדים ל־16־24 נוסעים כל אחד. בתמונה: מנכ"ל ארואל מיקי וינשטיין בטקס ההשקה

פרס ושוחט: שטרית מתערב בנושאים שבאחריותנו

ביקורת בממשלה על מעורבותו היתרה של שר הכלכלה והתכנון, שמעון שטרית, בנושאים שאינם בתחום אחריותו הישירה. את הביקורת השמיעו אתמול בישיבת הממשלה שר האוצר אברהם שוחט, ושר החוץ שמעון פרס, שמתחו ביקורת על שר הכלכלה בטענה שהוא מתערב בתחומי הפעילות שבתחום אחריותם.

יאיר מידן

אזהרה: רוכשי רכב משומש עלולים להפסיד את כספם

הוועדה לענייני ביקורת המדינה מזהירה את רוכשי הרכב המשומש, כי הם עלולים לשים כספם על קרן הצבי בהיעדר בסיס מידע ותקשורת נתונים בזמן אמת לגבי שיעבודים ועיקולים, ואף ביחס להיסטוריה של המכונית ובעליה קודמים.

במשרד התחבורה מתכוונים ליצור מערכת נתונים ממוחשבת, שתיתן מענה לבעיה של פער הזמנים בין מכירת הרכב לרישום שינוי הבעלות במשרד הרישוי.

בצלאל עמיקם

החקלאים לא יאפשרו ההכנות לסלילת כביש חוצה ישראל בטרם יוסדרו זכויותיהם

□ יוסף גלילי

"היישובים החקלאיים לאורך כביש מספר 6 "חוצה ישראל" לא יאפשרו ביצוע עבודות הכנה בשטחיהם בטרם יעברו ההחלטות העקרוניות שקיבלה הממשלה את כל שלבי הדיונים הנדרשים" – אישר אתמול מזכ"ל המרכז החקלאי, שמחה אסף, בישיבת צוות הפעילים.

המרכז החקלאי תובע, שלא יתבצעו כל פעולות הפקעה בטרם יוסכם על הסדר הפיצויים והזכויות לחקלאים שייפגעו. "עמדה זו הוצגה בפני ראש הממשלה, והוא לא דחה אותה," הוסיף אסף.

בישיבת צוות הפעילים דווח על מתח רב בעקבות החלטת הממשלה, לא רק ביישובים שבתחומם עתיד להיסלל הכביש, אלא ברבים מהיישובים החקלאיים – קיבוצים, מושבים ומושבות – בכל הארץ, הרואים בהחלטה איתות לגבי התייחסות הממשלה למגזר החקלאי.

המרכז החקלאי ותנועות ההתיישבות, הרואים בכל נושא שינוי הייעוד של הקרקעות החקלאיות מקשה אחת, יקיימו ביום רביעי כנס חירום של מזכירות המרכז החקלאי, כל תנועות ההתיישבות בארץ, עמותת נפגעי כביש 6 וגורמים שונים הפעילים בנושאי איכות הסביבה, על מנת להחליט על קווי הפעילות במאבק נגד נישול החקלאים מאדמתם ומזכויותיהם.

מטבע חוץ בנק הפועלים 24.6.94

	היחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1					3.3648
דולר אמריקני	1					3.0440
מרק גרמני	1					1.9130
לירה שטרלינג	1					4.7115
פרנק צרפתי	1					0.5587
ין יפאני	100					3.0390
גילדן הולנדי	1					1.7062
פרנק שווייצרי	1					2.2742
כתר שבדי	1					0.3973
כתר נורבגי	1					0.4372
כתר דני	1					0.4847
מרק פיני	1					0.5740
דולר קנדי	1					2.1921
דולר אוסטרלי	1					2.2409
ראנד דר' אפריקאי	1					0.8455
פרנק בלגי	10					0.0231
שילינג אוסטרי	10					2.7029
לירה איטלקית	1,000					1.0382

הודעות תכנון ובניה

עיריית אילת
יחידת הנדסה
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
אילת
הודעה עפ"י סעיף 149 (1)
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לוועדה מקומית לתכנון ולבניה – אילת בקשה למתן היתר לשימוש חורג, חריגה מתכ' מתאר מס' 101/02/2 ב', גוש 40074 (לא מוסדר).
מהות הבקשה: היתר לשימוש חורג משירותי דרך למתקני הנדסיים.
שם המבקש: חב' חשמל.
כל המעוניין יכול לעיין בבקשה ובתכנית המצורפת אליה ללא תשלום, במשרד הוועדה המקומית לתכנון ולבניה אילת.
כל הרואה עצמו נפגע או עלול להפגע ע"י אישור הבקשה רשאי להגיש התנגדות בכתב לבקשה האמורה לוועדה המקומית בעירייה אילת רח' חטיבת הנגב 5, תוך שבועיים מיום פרסומה של הודעה זו בעתון.
התנגדות למתן היתר לשימוש חורג לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנימוקים ובליווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.
שמואל פילוס, יו"ר ועדת המשנה

קופת הפיצויים שליד "מנורה" חברה לביטוח בע"מ
נותנת בזאת הודעה
האסיפה הכללית השנתית של הקופה
תתקיים ביום שלישי 19.7.94 בשעה 09.00 במשרדיה הרשום של החברה, בשדרות רוטשילד 73, ת"א
על סדר היום:
1. דו"ח ההנהלה
2. אישור הדו"חות הכספיים ליום 31.12.93
3. בחירת חברי ההנהלה
4. מינוי רואה חשבון
5. שונות.
ההנהלה

פינה חמה ללב"י
הקרן למען בטחון ישראל
"לב"י קלאסי" עת להודות
בשבוע שעבר התקיים הקונצרט הראשון במסגרת הפרוייקט "לב"י קלאסי" ביוזמתן של חברות אגודת ידידי לב"י: פרופ' שרה ברנר, גב' תלן שגיא וגב' זהבית דותן.
קרן לב"י מודה מקרב לב ל:
★ מרכז סוזן דלל למחול ולתיאטרון נוה צדק
★ מרכז ביכורי העתים
★ קייטרינג סימונה טל
★ גב' חיותה דביר – קול המוסיקה
★ גב' אביגיל ארנהיים
★ נלי ופנינה – פרחי א
על התמיכה והסיוע להצלחת הארוע.
היום יותר מתמיד תן לבך ללב"י
קרן לב"י, רח' ד' (ארניא) 17 הקריה, תל־אביב 64734

הפסקת האש בעדן נמשכה 20 דקות בלבד; לפחות 16 אזרחים נהרגו

...ה (ע"ר, ע"צ). כוחות צפון ... תקפו אתמול למרכז עדן, ... הגזולה של דרום תימן, ... קרבות עזים שגרמו למותם ... 11 אזרחים ולפציעתם של 74, ... בלתי־ידוע של חיילים. ... ילדים נהרגו ו־20 אזרחים ... מירי קטיושות על שכונת ... שבקירבת הנמל, ואילו 12 ... נהרגו ו־54 נפצעו בהפגזות ... השכונות שייח' עותמאן ... בצפון העיר – מסרו ... בבתי־החולים.

... לא ידוע של חיילי הדרום ... או נפצעו בחזיתות, וכן ... תחנת הכוח היסואה ובניין ... שבמערב העיר, הוסיפו ...

... ביוני נהרגו בקרבות ... לפחות 407 איש, ונפצעו ..., לפי סיכום של סוכנות ... הצרפתית.

... בנשק אוטומטי התנהלו ... בין שני הצבאות בקרבת ... הכוח. מאות חיילים מכוחות ... התפרסו לאורך כביש החוף, ... סמוך לתחנת הכוח.

... שעה הפגיזה אוניית ... חופית במשך כמה שעות את עמדות כוחות צנעא מצפון לעדן, שם הגיעו הקרבות הארטילריים לעוצמה בלתי־רגילה.

הקרבות התחדשו אתמול בבוקר בתום הפסקת אש קצרה ביותר, שעליה הכריזו כוחות הצפון החל משבת בחצות הלילה. היתה זו הפסקת האש החמישית מראשית המלחמה ב־5 במאי. מקורות דרומיים מסרו, כי הפסקת האש נמשכה בסך הכל 20 דקות, וזאת לאחר שלטונות עדן סירבו להפקיד את הפיקוח על הפסקת האש בידי הנספחים הצבאיים של ארה"ב וצרפת בצנעא.

כוחות הצפון הגיעו בבוקר לפרברי העיר וניתקו את תחנת הכוח ואת תחנת השידור של רדיו עדן, המצויה במרחק 10 ק"מ ממרכז בירת הדרום, מסרו מקורות יודעי דבר.

הקרבות העזים בין כוחות הצפון לבין כוחות הדרום נמשכו בבוקר בגזרה שבה ניסו כוחותיו של הנשיא הצפוני, עלי עבדאללה סאלח, להתקדם מערבה לעבר "עדן הקטנה", שם נמצאים בתי הזיקוק של העיר.

מטוס קרב של צפון תימן הפציץ אתמול בבוקר את עדן, אך החטיא את המטרה. עיקר ההפצצה כוון למאגר המספק מים לעיר הנצורה.

מקורות צבאיים מסרו, כי כוחות הצפון ניסו שוב ביום ראשון לכבוש את הדרך הראשית המחברת בין עדן לעדן הקטנה, אך נהדפו על־ידי כוחות הדרום.

8 מדינות ערביות דחו ועידה על תימן

כווית, (ע"ר). מצרים, סוריה ושש מדינות המפרץ דחו ועידה על תימן, שאמורה היתה להתקיים השבוע – מסרו אתמול דיפלומטים.

הוועידה היתה אמורה לקבל החלטה על צעדים נוספים ששמונה המדינות יוכלו לנקוט כדי לנסות ולהביא לסיום הסכסוך בתימן.

דיפלומטים מסרו כי נציגי שמונה המדינות מקיימים עתה מגעים בניסיון לקבוע מועד חדש לוועידה, בעשרת הימים הראשונים של יולי.

המפלגה הליברל־דמוקרטית ביפן מנסה לשוב לשלטון

מנהלת מגעים להקמת קואליציה לאחר התפטרות הממשלה בשבת

טוקיו, (ע"ר). המפלגה הליברל־דמוקרטית, מפלגת האופוזיציה הראשית ביפן, נענתה לאתגר של הקואליציה היוצאת לנסות להרכיב ממשלה, וערכה אתמול גישושים לקראת כינון ברית עם קבוצות קטנות יותר, שיוכלו לשוב ולהעלותה לשלטון.

טסומו האטה התפטר בשבת מתפקידו כראש ממשלה, יחד עם ממשלת המיעוט שלו, בהעדיפו צעד זה על הצבעת אי־אמון נגדו בפרלמנט.

האפשרות האחרת היחידה היתה לקרוא לבחירות כלליות מוקדמות, אך האטה פסל אפשרות זו מחשש שתיצור חלל פוליטי.

האטה היה ראש הממשלה השני שנבחר מתוך הקואליציה הרב־מפלגתית, שהדיחה באוגוסט אשתקד את המפלגה הליברל־דמוקרטית אחרי שלטון רצוף בן 38 שנים.

מזכ"ל הליברלים־הדמוקרטים, יושירו מורי, נועד אתמול עם עמיתו ואטארו קובו מהסוציאליסטים, מפלגת האופוזיציה השנייה בגודלה, מסרו כלי התקשורת היפניים. שניהם הסכימו כי רצוי להקים ממשלה חדשה בהקדם האפשרי.

תגבורת צרפתית הגיעה לרואנדה; האו"ם דחה ניסיון לחלץ יתומים

סיאנגוגו, (ע"צ). שיירה בת 15 כלי־רכב של צבא צרפת נכנסה אתמול בבוקר לרואנדה מהעיר סיאנגוגו שבדרום־מערב המדינה.

השיירה, המורכבת משתי משאיות ומ־13 כלי־רכב נוספים בעלי הנעה קדמית להובלת הצנחנים, ממשיכה בדרכה לעבר פנים המדינה, שם החלו להתפרס ביום חמישי היחידות הצרפתיות הראשונות של מבצע "טורקיז". הצנחנים הגיעו מבסיס באקאבו שבזאיר.

עד שבת היו הצנחנים ואנשי הקומנדו הימי הצרפתיים במובלעת הנמצאת תחת שליטת כוחות הממשלה.

מאז הגיעם, אחראים הצנחנים הצרפתיים לשלומם של כ־8,000 פליטים בני שבט טוטסי, שמצאו מקלט במחנה ניארושישי שליד סיאנגוגו, והחלו בפירוק המחסומים והגדרות שהוצבו באיזור על־ידי אנשי המיליציה בני שבט ההוטו.

ואילו האו"ם דחה אתמול ניסיון לחלץ קבוצה של יתומים מבין 30 אלף אזרחים הלכודים בקיגאלי בירת רואנדה.

אחרי כמה ימים של קרבות עזים, שרר בלילה שקט בקיגאלי, אך האו"ם מסר כי דחה נסיונות לפנות כ־200 ילדים בני שבט טוטסי, לאחר שלא הצליח לקבל הבטחות ברבר מעבר חופשי לכוחותיו.

בתוך כך אמר אתמול נשיא ניז'ר, מאהאמאן אוסמאן, כי ארצו מוכנה לשגר חיילים לרואנדה, אם צרפת תבקש זאת ממנה. "היוזמה הצרפתית ראויה לתמיכה. תמכנו בה מבחינה מדינית ומוסרית. לפי שעה, לא נתבקשנו לעשות יותר," אמר הנשיא.

לפחות 28 נהרגו בקרבות באפגניסטן

קאבול, (ע"ר). הפגזות תותחים ותקיפות אוויר גירשו אתמול את מתנגדי נשיא אפגניסטן ראבאני מעמדתם העיקרית האחרונה בקאבול, אך האופוזיציה הגיבה בהפצצות על עיר במערב המדינה.

מבתי־החולים מסר על לפחות 28 הרוגים ויותר מ־210 פצועים, רובם אזרחים, בשני ימי קרבות עזים בעיר הבירה קאבול, ובעיר הוראט שבמערב המדינה.

לוחמיו של הנשיא ראבאני פתחו לפנות בוקר בהפגזות תותחים ורקטות בלתי־פוסקת ממוצביהם על הגבעות בצפון הבירה. עדי ראייה מסרו, כי האש רוכזה לעבר בסיסים של הגנרל הקומוניסטי לשעבר עבדול ראשיד דוסטום, על הר מאראנג'אן.

"כבשנו את כל ההר," מסר הגנרל פאהים, מפקד כוחותיו של ראבאני.

לוחם שחזר משדה הקרב סיפר, כי רוב סוללות התותחים של הגנרל דוסטום נכבשו.

מפקד של כוחות הנשיא מסר, כי אנשיו לקחו בשבי 700 איש ותפסו 20 טנקים.

הנשיא בגיורה. היעד העיקרי של כוחות ראבאני הוא עתה המטה הכללי של חקמאטיאר, שאראסיאב, במרחק של כ־25 ק"מ מדרום לקאבול.

הברווזון המכוער הברווז הצעיר שבתמונה נקלע לחבורה של 8,600 ברווזי פלסטיק, שנויסו כדי לגייס כסף להקמת מיילת לאורך הנהר
...מעיר פוקטלו שבמדינת אידהו בארה"ב (צילום: איי־פי)

800 נספו בשטפונות בדרום סין

בייג'ינג, (ע"ר). מספר הנספים בשטפונות בדרום סין מתקרב ל־800, מסרה אתמול סוכנות הידיעות הסינית הסין־הואה.

הסוכנות ציינה, כי השטפונות הרסו 1.7 מיליון בתים, והציפו שטחים גדולים של גידולי ירקות ואורז.

מחריף המצב בצפון בוסניה

סרייבו, (ע"צ). המצב הצבאי בצפון בוסניה מחמיר. הכוחות הבוסניים פתחו במתקפות גדולות נגד הסרבים, למרות שביתת הנשק שעליה הוסכם בחסות כוח האו"ם.

המתקפות של הצבא המוסלמי הבוסני, שהחלו בשבוע שעבר, מתנהלות בעיקר סביב לזר אורון שבשליטת הסרבים; ומצפון לעיר גראצ'אניקה, מסר דובר כוח האו"ם.

בשבת ספרו המשקיפים הצבאיים של האו"ם באיזור 1,700 פיצוצים של פגזי תותחים ומרגמות, שירו שני הצדדים. "עוצמת חילופי הירי גוברת מיום ליום," הוסיף דובר כוח האו"ם.

הטריאטלון העולמי הראשון למרחקים ארוכים

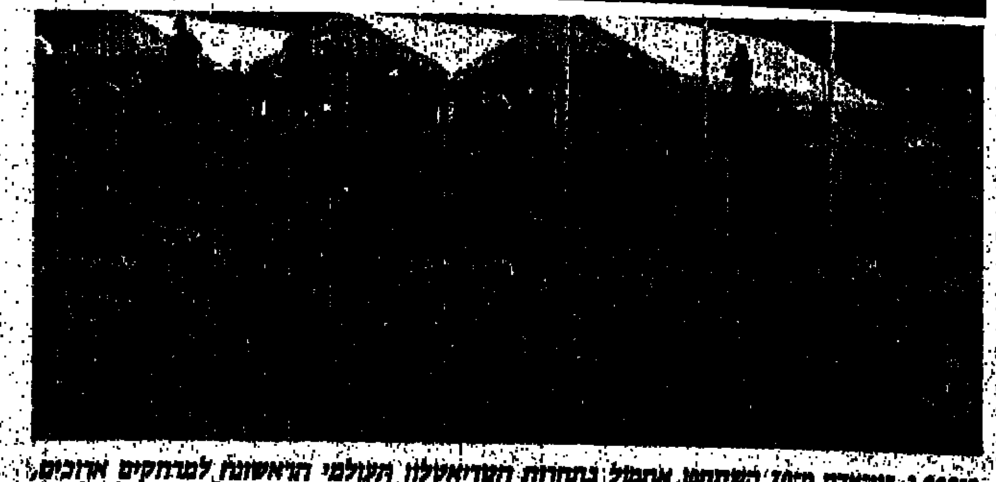

כ־2,000 בני־אדם מ־70 ארצות השתתפו אתמול בתחרות הטריאטלון העולמי הראשונה למרחקים ארוכים, שנערכה בניס שבדרום צרפת. התחרות כללה שחייה למרחק 4 ק"מ, רכיבה על אופניים במסלול של 120 ק"מ וריצה של 30 ק"מ (צילום: איי־פי)

...אות אזרחים נסו מבתיהם ...מוגדישו; הקרבות נמשכים

מוגדישו, (ע"ר). קרבות בין סיעות סומאליות יריבות התנהלו אתמול ..., זה היום השלישי ברציפות – מסרו מקורות באו"ם.

...אות אזרחים נמלטו מבתיהם מחמת האש המתלקחת. השווקים ברחובות ... נסגרו, והסוחרים הטעינו את הסחורות על משאיות והסתלקו למקום ...

... של האו"ם מסר, כי חייל פקיסטני מכוח האו"ם נפצע מיריות ואושפז ...

..."הקונגרס הסומאלי המאוחד", עלי מהדי מוחמד, פירסם הודעה שבה ... את יריבו הראשי, הגנרל מוחמד פארה איידיד, בהפרת הפסקת האש ... הקרבות.

...מבתי־החולים נמסר, כי שני בני־אדם נהרגו ו־43 נפצעו בקרבות ...

...בשבוע שעבר נפצעו לפחות שני חיילי או"ם, ממלזיה ומפקיסטן. ... של האו"ם במוגדישו נצטוו לתפוס מחסה ולחבוש קסדות, בשעה ... היריות ... מעל לבסיס האו"ם.

...ירידה ניכרת באנטישמיות בארה"ב

...(עמש"א). האנטישמיות בארה"ב ירדה במידה ניכרת ב־50 השנים ... – נאמר בדו"ח חדש שפירסם הוועד היהודי־אמריקאי. ... סמית' מאוניברסיטת שיקגו, מבוסס על סקירה של יותר מ־... על עמדות הציבור כלפי היהודים, כולל התוצאות של יותר מ־... שנערכו מאז 1948.

צ'ארלס רוצה לנתק את קשרי המלוכה עם הכנסייה האנגליקנית

לונדון, (ע"ר, ע"צ). הנסיך צ'ארלס רוצה להביא לסיומם את הקשרים הקיימים זה 450 שנים בין הכנסייה האנגליקנית לבין בית המלוכה הבריטי – מסר ה"סנדיי טיימס".

הנסיך העריך, כי הקשרים אינם מתאימים לחברה הרב־דתית שממנה מורכבת האוכלוסייה הבריטית כיום.

נפל מהקומה ה־15 ונשאר בחיים

קופנהגן, (ע"צ, ע"ר). תייר גרמני בן 19 נשאר בחיים ביום חמישי, לאחר שנפל מגובה של 50 מטר, מהקומה ה־15 של בניין בעיר ממערב לקופנהגן – מסרה משטרת דנמרק.

הצעיר, אדוארד מאטרה, ישב על מעקה של מרפסת כדי להתבונן בנוף של קופנהגן, כשנשמט לפתע והוא נפל. דובר המשטרה אמר: "זהו ללא ספק הנס של המאה".

המשכים

דו"ח ועדת

המשך מעמוד ראשון

הדגיש, כי באותה המידה אין אנו יכולים להבטיח שמרצחי החמאס או הג'יהאד האיסלמי לא יפגעו בישראלים: "אנחנו צריכים להמשיך את מלחמת התורמה במרצחי השלום, ובאותה מידה, לאכוף את החוק על אותם גורמים ישראלים, המתנחלים, שהם בשולי החברה הישראלית, ושקוראים למעשים שהחוק לא סובל, ובוודאי שמבצעים אותם".

השר יאיר צבן ציין, כי הממשלה תצטרך לדיון מעמיק יותר בדו"ח, בשעה שראש הממשלה יביא בפניה את הצעותיו לביצוע המלצות הוועדה. צבן הרגיש, כי בדו"ח מסקנות עקרוניות ונורמטיביות של ממש, כמו הקביעה על הנורמה המחייבת של שוויון בפני החוק, חובת המשטרה לפתוח בחקירה לא רק על פי תלונת הנפגע, אלא גם משנודע על העבירה בדרך כלשהי או להביעה לנוסח אחיד ובהיר של הוראות הפתיחה באש: "המסקנה העיקרית מהדו"ח, הנם שאין לה זכר בשורותיו, היא שבמציאות של איבה כה חריפה של שלטון של עם אחד על עם אחר, של טרור ושל כיבוש, אין שום דרך בדוקה למנוע מעשי רצח המונים בידי קיצוניים בצד זה או אחר".

דו"ח ועדת החקירה מטיל את האחריות לטבח על ד"ר ברוך גולדשטיין מקרית ארבע. גולדשטיין נושא באחריות ישירה לטבח בו נרצחו 29 מתפללים ונפצעו 125, והוא ביצע אותו לבדו, קובעת הוועדה. הנשק היחיד בו פעל היה נשקו האישי, רובה מסוג גלילון.

ועדת החקירה בראשות נשיא בית המשפט העליון מאיר שמגר לא מצאה שגולדשטיין נעזר, בזמן ביצוע הטבח או לפניו, במישהו נוסף כמסייע, ואף לא הוכח שהיו לו שותפים לסוד. גם אשתו לא ידעה על כך דבר, נקבע. במקום לא נמצאו שרידי תרמילים או רסיסי רימון שמורים על אלמוני כביכול, שנתן סיוע לגולדשטיין, וגם מעדויות המתפללים המוסלמים שתיאור הקלסתר שמסרו הוא של גולדשטיין.

מסקנות חריפות מסיקה הוועדה בתחום אכיפת החוק, בו מצאה ליקויים רבים. הוועדה מונה ליקויי תיאום בעבודת הצבא, המינהל האזרחי והמשטרה. היא קובעת כי המשטרה גילתה חולשה מבחינת כוח האדם שהוקצה למשימותיה בשטחים, ובעיקר, מחסור באנשי חקירות. כמו כן מצאה שהחיילים היו נעדרי מיומנות בטיפול החקירתי הראשוני. התשובה לליקוי, לדעת הוועדה היא פשוטה: יש לאכוף את החוק באופן נמרץ, בהחלטיות ובשוויון נגד כל מי שמפר אותו, ואין הצדקה יכול להיתלות בכך שנעברה עבירה אחרת שמבצעה לא נתפס. המדיניות הנקוטה לגבי חקירות אלימות ולהעמדה לדין בשטחים, צריכה להיות זהה לזו הנוהגת לגבי עבירות המבוצעות בתחום מדינת ישראל.

ועדת החקירה מותחת ביקורת חריפה על רמת המשמעת הירודה בקרב הגופים כגון משמר הגבול הפועלים בתיאום עם הצבא, ואשר הצבא נשען על שיתוף הפעולה עימם ובונה את היערכותו בהתאם. בין היתר, מונה הוועדה תופעות של רשלנות, היעדר משמעת ואי קבלת מרות של קציני צה"ל, שפיקדו על המשמרות. היה איחור בהתייצבות, הרכב בלתי תקין ונמצאו סתירות בהסברי המפקדים. אין להשלים עם ליקויים כאלה בגוף בעל אופי צבאי החייב לשקוד על ביצוע מושלם ומדויק של מטלותיו. חברי הוועדה קובעים גם כי לא היתה ביקורת התייצבות למשמרת במערה של אנשי מג"ב, ובכך התערערה המשמעת שביטוייה ביום הקריטי היה איחור של כמחצית השעה. "מי שאינו משרש איחור של חמש דקות, יכול לצאת מתוך הנחה שמשמעת ההתייצבות תלך ותידרדר, וזו רק שאלה של זמן עד שנגרמת תקלה רצינית".

באשר להמלצות, קובעת ועדת החקירה שיש להנהיג הסדרים חדשים במערת המכפלה שתכליתם הפרדה מוחלטת בין המתפללים המוסלמים למתפללים היהודים, כדי להבטיח את בטחונם של כל המתפללים ולמנוע חיכוכים, מחלוקות ומעשי אלימות. הוועדה מציעה לקבוע שערי כניסה נפרדים למתפללים משני העמים, וכן אמצעי גילוי ובקרה משוכללים דוגמת אלה הנהוגים בנמלי התעופה. התפילה תהיה בזמנים נפרדים ובאולמות שונים ויהיה איסור נוכחות של בן דת אחת באולם בו מתקיימת אותה שעה תפילה של בני דת אחרת. עוד אומרת הוועדה כי יש לאסור באופן מוחלט כניסה למערה של נושאי נשק וכי אורחים וחיילים לא ישאו נשק בתוך המערה למעט כח האבטחה המיוחד שפועל בה או תגבור המוזעק במקרה חרום. הטיפול בחקירות יתואם בין המשטרה לבין פרקליטות המדינה שיבטיחו מעקב ופיקוח על הטיפול בתיקים. וועדת החקירה ממליצה עוד להעביר את האחריות על הביטחון במערת המכפלה מידי צה"ל לידי המשטרה.

ברמה הביצועית, אומרת הוועדה כי השב"כ היה מודע להתגברות הסכנה של פיגועים יחידים בערבים, אולם לא ניתן היה לחזות רצח קיצוני מעין זה. הוועדה לא שיגרה מכתבי אזהרה לאנשי הצבא או לגורמים שונים שהיו מעורבים בחקירה, כיוון שמצאה שהעיקר הוא העניין הציבורי והבעת הצורך לתקן את הליקויים המערכתיים.

ועדת שמגר הורכבה מנשיא בית המשפט העליון השופט מאיר שמגר, השופט העליון אליעזר גולדברג, שופט בית המשפט המחוזי בנצרת עבד אל רחמן זועבי, פרופ' מנחם יערי ורב אלוף (מיל.) משה לוי. המלצותיה התקבלו פה אחד על ידי כל חבריה. הוועדה קיבלה 1,140 מוצגים, מהם עשרות הודעות בכתב שנגבו על ידי אוספי החומר, מסמכים, תיקים ומימצאים מזירת העבירה. היא קיימה 31 ישיבות ושמעה 106 עדים, ביניהם ראש הממשלה ושר הביטחון, הרמטכ"ל וקצינים בכירים. 16 עדים נשמעו בדלתיים סגורות. דו"ח הוועדה כולל נספחים ובהם רשימת שמות הנרצחים שנהרגו במערת המכפלה ב־25 בפברואר, רשימת המצועים וכן חוות דעת של המומחה ד"ר היס, מנהל המכון לרפואה משפטית, בקשר לבדיקות הקליעים והרסיסים.

ועדה של טפלון

המשך מעמוד ראשון

אבסורד הוא, שאילו הכי[...] בוועדות החקירה הצבאיות שהוקמו, האחת על ידי אלוף פיקוד ה[...] והשניה על ידי הרמטכ"ל, יש להניח שמסקנותיהן ברמה הא[...] היו מחמירות יותר. מישהו היה משלם על כך בראשו, ולאו דווקא [...] שגם אותו לא חיפשה הוועדה. "הטבח במערה נפל עלי[נו] [...] ביום בהיר", אמר הרמטכ"ל ברק בעדותו בפני חברי הוועדה, וא[...] ב"מכת ברק", אימצו להיקס את המסקנה הקלה והנוחה. אין אשמים, [...] גורמים שלא היו בסדר. יש רק גולדשטיין שמת.

קריאה ים תיכונית

מזג האוויר החם מוציא רבים וטובים לשפת הים, אבל הגלים הגבוהים שהיו אתמול ושלשום השאירו את רוב הנופשים על החוף (צילום: גרשון מרקוביץ/י.ה.מ.א)

מחריף העימות בין השר חריש לראש רשות החברות הממשלתיות יוסי ניצני

□ יאיר מידן

מחריף העימות בין שר התעשייה והמסחר, מיכה חריש, לבין מנהל רשות החברות הממשלתיות, יוסי ניצני.

השר חריש אמר, כי אם מר ניצני לא מסוגל להפריט את כימיקלים לישראל, יעשה זאת הוא במקומו.

לדברי חריש, אין כל בעיה להביא היום משקיעים לרכישת 15 אחוז מן המניות.

כך הגיב אתמול השר חריש, לידיעה שפורסמה באחד העתונים לפיהם בנקים אמריקאים להשקעות עימם נפגשו ניצני ויו"ר כימיקלים לישראל ויקטור מדינה הביעו הסתייגות מהשתתפות בהצעת המכר של כימיקלים לישראל, בשל התערבות שרים בניהול החברה.

יצויין, כי בשבוע שעבר ניתן פומבי למכתב ששיגר ניצני לשר חריש, בו נתבקש השר להמנע מהתערבות מניהול החברה.

ניצני ומדינה יצאו בשבוע שעבר לארה"ב, בניסיון לעניין בנקים להשקעות בארה"ב, להשתתף בהצעת המכר ל־15 אחוז מהון המניות בכימיקלים לישראל.

השר חריש הרגיש, כי כל הידיעות על הסתייגות בנקים בארה"ב מהצעת המכר. הן לא פחות ולא יותר מניסיון של מר ניצני לגלגל את האשמה בכשלון מכירת גרעין השליטה.

עיתוני סוריה: דברי רבין על סכנת המלחמה — לחץ על סוריה להסכים לפשרה

□ [...]ב על המשמר

עיתוני סוריה כתבו אתמול, כי אזהרתו של ראש הממשלה רבין בדבר סכנת מלחמה עם סוריה, אם לא יושג עמה שלום, מיועדת ללחוץ על סוריה להסכים לפשרה.

העיתון אל בעת' כותב, כי שליטי ישראל חייבים להבין, שאיומים כאלה רק יחזקו את נחישותה של סוריה לדרוש שלום צודק וכולל.

העיתון גם דוחה את הצעותיו של שר החוץ פרס בדבר שילוב הביטחון, השלום והנסיגה בתכנית שלום לישראל ולסוריה. לדבריו, הדיבורים על ביטחון לפני נסיגה יביאו לכך שישראל תחזיק בשטחים ובשלום גם יחד, בניגוד לעמדת סוריה, המציעה שלום תמורת שטחים. העתון א־ת'אורה אומר, שישראל מבקשת לחבל בביקורו המיועד של שר החוץ האמריקאי באיזור.

1,600 מינויים בעונה הנוכחית לתזמורת הקאמרית הקיבוצית

□ יוסי שיפמן

התזמורת הקאמרית הקיבוצית הגיעה בעונה הנוכחית ל־1,600 מנויים, בשבעה מוקדים בארץ – מסרו אתמול במסיבת עיתונאים מנצח התזמורת דורון סלומון, והמנכ"ל אהרן קדרון. מטרת התזמורת בעונה הקרובה, אמרו, היא להגדיל את המספר ל־2,000".

[...] על שינוי מהפכני בדפוסי התזמורת, שעד כה שיווקה את הופעותיה בשיטה חדשה. עדיין בעייתה העיקרית של התזמורת היא מגורי הנגנים, המ[...] מקיבוץ דפנה בצפון ועד קיבוץ מגן בדרום. כשני שלישים מהנגנים הם חברי קיבוצים.

"[...] לעכשיו", הוסיף קדרון, "נסגרו שני מחזות בהם אנחנו מופיעים, בית [...] ובגבעת חיים במרכז."

עיקרי המסקנות וההמלצות כפי שקבעה ועדת שמגר

האחריות לטבח ושאלת הסיוע

א. ד"ר ברוך גולדשטיין נושא באחריות ישירה לטבח, כי הראיות מצביעות באופן חד משמעי על כך שהוא ביצע אותו.

זאת ועוד, כל שלבי הפעולה, לרבות הכנותיו והתנהגותו בבוקר יום 25 בפברואר 1994, וכן שיחות כלליות ואידיאולוגיות שקיים עם אחרים, וראיון שהעניק לעיתונאי זר, שעמו שוחח בראשית חודש פברואר 1994, מצביעים על כך שהוא תכנן את המעשה מראש.

כפי שעולה מהראיות, הוא פעל כמבצע בודד. לא הובאו בפנינו ראיות אמינות לכך, שהוא נעזר בזמן ביצוע הטבח או לפניו, במישהו נוסף כמסייע, ואף לא הוכח שהיו לו שותפי סוד. לפי החומר שבפנינו, גם אשתו לא היתה בסוד העניין. הסודיות המלאה וההחלטיות של הביצוע העצמאי תואמות גם את אופיו ואת אורח התנהגותו הרגיל של המבצע הזה, כפי שעלו מן הראיות שבפנינו...

היערכות כוחות האבטחה

א. על סמך הראיות שבפנינו, אין מקום להעלות חשד כלפי... מישהו מבין החיילים שהיו מוצבים אותו בוקר במערה, כי שיתפו ביודעין פעולה עם גולדשטיין או הקלו ביודעין על פעולתו...

אופן בדיקת הנכנסים לא היה כמתחייב, וזאת בעיקר עקב הליקויים הטכניים שנתגלו במגמ"תים שהיו מוצבים בשערים דרכם נכנסו המתפללים...

מה שקובע לדידנו הוא שלו כוח האבטחה היה מורכב מקצין, סמל ושלושה אנשי מג"ב בתוך הרחבה ובאולם אברהם, ושוטר משטרת ישראל בחצר הפנימית, היה קיים כוח אבטחה מספיק. היה בכך כדי להכביד על נסיונות של גולדשטיין להיכנס לאולם יצחק מן הדלת הראשית או מאולם אברהם, או אף למנוע אותם כליל. לא היה בכך כדי למנוע את כניסתו דרך אולם היוספיה, אם אכן נכנס משם...

סיכומה של נקודה זו: היעדר מלוא הכוחות בעת הטבח היתה צירוף מקרים אומלל ששורשיו בליקויים הנוגעים לתיאום בין הכוחות ולרמת המשמעת בחלק מהם.

הטיפול הרפואי

...ניתן לסכם ולקבוע, כי לא היה יסוד לטענה שהחיילים בשער המזרחי עיכבו את העברת הפצועים מאולם יצחק לשער הראשי, פרט לשניות המעטות הראשונות, אחרי תחילת הירי, דהיינו – עד שהחיילים בשער המזרחי הבינו את פשר הירי. לא היה גם עיכוב בהעברות משער המערכת לבתי החולים, אף על פי שהעברה בוצעה באמצעים מאולתרים...

משמר הגבול

רמת המשמעת בגופים הפועלים בתיאום עם הצבא, ואשר הצבא נשען על שיתוף הפעולה עימם, ובונה היערכות כוחותיו עליהם, ראויה לתשומת לב דחופה ונמרצת. התמונה שהצטיירה בפנינו אין בה כדי להניח את הדעת, כלל ועיקר...

סיכומו של דבר, המופקדים על המשמעת חייבים לפעול – במהירות – לטיפול בשורשי הדברים שהביאו לכך שלא ניתן היה לסמוך על התייצבות אנשי משמר הגבול במועד. אין להתיר היווצרותה של מציאות אשר אין בה ודאות שיחידה כלשהי תקיים, במועד ובמדויק, את המוטל עליה...

התיאום בין המשטרה לצה"ל

...המשטרה פיתחה אופן ביצוע שונה, שנראה היה לה כבא לענות לדרישה בדבר נוכחות שוטר במערה. זאת, בלי לתאם את דרך הביצוע עם הצבא, ובלי שגורם צבאי מוסמך בפיקוד, באוגדה, בחטיבה, במערה או בפלוגה המאבטחת קיבל על כך הודעה מפורשת.

מצד שני, גם גורמי צה"ל אמורים היו לקיים מעקב ולבדוק מה הטיפול שניתן לפנייתם שלא נענתה. הרי אין המדובר בהתכתבות שיגרתית, אלא בליקוי בסדרי האבטחה שתיקונו על אתר היה בעל חשיבות...

מפקדת המערה

הדרך בה בחר מפקד המערה – קרי: נוכחות בחדרו במתקן – היתה בתחום שיקול דעתו. לטעמנו, מוטב היה אילו היה מחליט על נוכחות בתוך המערה בכל מועדי התפילה בימי השישי של הרמדאן, בהם צפוי קהל מתפללים מוסלמי גדול מאוד, ולאור ההתראות על פיגוע של החמאס...

הערכת המצב המוקדמת

איננו סבורים כי ניתן להטיל דופי במישהו על כי לא צפה מראש שיהודי יתכנן ויבצע טבח של מוסלמים במערת המכפלה: לא ניתנה לגורמים המופקדים על אבטחת המערה התראה מגורם בטחוני מוסמך, על כך שצפוי פיגוע של יהודי נגד מתפללים מוסלמים, הגם שניתנה התראה הפוכה בעניין הצפי לפיגוע של החמאס...

לאור המסקנה העולה מהאמור לעיל, לא ראינו לייחס רשלנות לגורמים הצבאיים הפיקודיים, לדרגותיהם, האחראים לנעשה במערה...

המלצות

– ייקבעו שערי כניסה נפרדים למתפללים מוסלמים ולמתפללים יהודים. בשערי הכניסה למערה ייקבעו אמצעי גילוי ובקרה משוכללים שישמשו לביקורת כל הנכנסים.

– תונהג הפרדה בין המתפללים היהודים למוסלמים. לא תותר כניסת בני דת אחת למקום בו מתקיימת, אותה שעה, תפילת בני הדת האחרת.

– לצורכי אבטחת שערי הכניסה ופנים המערה תכונן יחידה מיוחדת שתופקד על האבטחה, ואשר תשמש כ"משמר המערה".

אכיפת החוק

– ייקבע בנוהלים, כי האחריות והסמכות המלאות לנקיטת הליכי חקירה ומשפט לגבי מתיישבים יהודים וישראלים אחרים, היא של משטרת ישראל. לא יחול שינוי בהסדרים הקיימים בנושא זה, לגבי התושבים האחרים ביו"ש.

– נוהלי תיאום בין הצבא והמשטרה, יבטיחו סיוע צבאי למשטרה, במתן לינוי או בדרך אחרת, ינהיגו זרימה שוטפת של מידע על עבירות וקביעת הסדרים, שיקלו על פעולת החקירה של המשטרה.

– מוצע כי היועץ המשפטי לממשלה יקבע נוהלי תיאום בין המשטרה לבין פרקליטות המדינה ופרקליטות המחוז, שיבטיחו מעקב ופיקוח על הטיפול בתיקים, לרבות פיקוח על כל החלטה בדבר סגירת תיק, הגשת כתבי אישום וניהול הליכי משפט, למטרה זו יקבע היועץ המשפטי לממשלה את הגורם שיקיים את המעקב האמור.

חבל לבזבז זמן

אין שום סיבה עקרונית, פרט אולי לסיבות בטחוניות, למנוע מערפאת להגיע לירושלים ולהתפלל על הר הבית, כשם שאין שום סיבה למנוע מן המלך חוסיין לבקר בירושלים, עוד לפני בואו של ערפאת לאיזור. כך גם מלך סעודיה יכול לעלות לרגל לירושלים, וצודק ראש הממשלה בקביעתו כי ירושלים פתוחה בפני כל הדתות □□□ הנסיונות להוריד את ירושלים מסדר היום, והדיונים על צמצום הנוכחות הפלסטינית המדינית בה, לא יועילו; הם רק יגרמו להעברת היחסים עם הפלסטינים, וידחקו אותם למבוי סתום, שלא יקדם דבר

אבנר רגב

[ש]ני נושאים מהותיים יעמדו ככל הנראה במרכז הוויכוח המדיני [...] הקרובות: גבולות הקבע [של] מדינת ישראל ומעמד [ירוש]לים. נושא נוסף, שסביר כי [...] את קובעי המדיניות, יהיה [...] שיינתן לפליטים [פלסטי]ניים שעזבו את ישראל [...].

[...] כשבוע פורסמה [...] חוות־דעת שכתב [...] המשפטי של משרד החוץ, [...] באוקטובר 93, זמן קצר [...] חתימת הסכם אוסלו [...] ערפאת־רבין בקהיר. [...] פגישה נכח ד"ר אחמד [...] שישב לצידו של ערפאת, [...] המשלחת הישראלית. בחוות [...] קבע היועץ, כי הימצאותו [...] במשלחת אש"ף עלולה [...] להתנגשות אינטרסים בין [...] הנאמנות שלו כאזרח [...] ישראל, לבין העובדה [...] חבר במשלחת אש"ף. נוסף [...] עלולה להתעורר בהמשך [...] מדינית, כי עלול להיווצר [...] שלאש"ף יש מנדט לייצג, [...] על תושבי השטחים, גם [...] ערביי ישראל.

[...] עשה היועץ המשפטי של [...] החוץ, ואין זה משנה כלל [...] אותו לכך, כאשר מצא [...] להתייחס לנושא, וחבל שעברו כ־8 חודשים מאז כתיבת חוות הדעת ועד שנמצא מי שהתייחס לה והסיק את המסקנות המתאימות.

כבר בספטמבר 93 הועלה הנושא בשיחות עם ראש הממשלה ועם שר הבריאות לשעבר, חיים רמון, שהיה איש הקשר עם טיבי מטעם לשכת ראש הממשלה בעת השיחות המקדימות להסכם אוסלו. השניים פתחו את הנושא בחיוך שאמר "אין מה לדאוג", מבלי שנראה היה כי הבינו את המשמעות של ערבי ישראלי היושב במשלחת אש"ף.

האזרחים הערביים של מדינת ישראל יהיו חלק מן הוויכוח על גבולות הקבע, כאשר יועלו שאלות כמו מעמד הכפרים החצויים ביניהם הנמצאים במשולש, נושא איחוד המשפחות, או רצונם של אישים פלסטיניים מסויימים לראות בערביי ישראל חלק מהפתרון הכולל של הבעיה הפלסטינית. לכן ההתעלמות של קובעי המדיניות בירושלים מן הנושא היא טעות שעוד ניאלץ להתייחס אליה בעתיד.

גבולות הקבע, שהם בין היתר גם הבסיס להסכמה הירדנית להידבר עם ישראל ולחתום עמה על הסכם שלום, הם גם הרעיון המרכזי במוקד הדיונים המתנהלים ללא הפסק בשיחות חשאיות בין אישים אמריקניים, סוריים וישראליים. שאלת הריבונות הסורית על רמת הגולן, דהיינו קביעת גבולות הקבע בין סוריה וישראל, היא זו שתקבע את עתיד היחסים בין שתי המדינות. אם תיווצר הסכמה על כך, סביר להניח ששאר הבעיות יגיעו לפתרון. כן עולה, כי יתכן שייקבעו גבולות מדיניים, אך הם יהיו כפופים במידה מסוימת לצרכי הביטחון של שתי המדינות, שלא יפגעו בריבונות המדינית.

ארה"ב עסוקה היום בעניינים אחרים, כגון התערבות צבאית אפשרית בהאיטי ודאגה לנעשה ברואנדה ובבוסניה. אך נראה שיותר מכל עוסקים שם בימים אלה בגורלו של ספורטאי העבר, החשוד ברצח אשתו ומאהבה. המזרח התיכון רחוק מרחק רב מצפון אמריקה, והדבר בא לידי ביטוי בצורות שונות בתקשורת, ובהתבטאויות מנהיגיה. לממשלת ישראל נותרו עוד שנתיים עד לתום כהונתה, וכדאי להזדרז

אם וכאשר יגיע הדבר לסיכום חיובי עם הסורים, ניתן יהיה להעתיק את הרעיון גם להסכמי הקבע בין ישראל והפלסטינים. כל הצדדים יכירו בגבולות הקבע המדיניים, אך יסכימו להסדרי ביטחון מחוייבי המציאות. ואז תגיע בעיית ירושלים ותעלה על סדר היום.

אין שום סיבה עקרונית, פרט אולי לסיבות בטחוניות, למנוע מערפאת להגיע לירושלים ולהתפלל על הר הבית. כשם שאין שום סיבה למנוע מן המלך חוסיין לבקר בירושלים, עוד לפני בואו של ערפאת לאיזור. כך גם יכול מלך סעודיה לעלות לרגל לירושלים, וצודק ראש הממשלה בקביעתו כי ירושלים פתוחה בפני כל הדתות. מכאן, שהנסיונות להוריד את ירושלים מסדר היום, והדיונים על צמצום הנוכחות הפלסטינית המדינית בה, לא יועילו; הם רק יגרמו להעברת מערכת היחסים עם הפלסטינים, וידחקו אותם למבוי סתום, שלא יקדם דבר במו"מ.

נראה שחלק מקובעי המדיניות בירושלים הבינו זאת, וכנראה אף נתנו את הסכמתם שבשתיקה לפעילות הפלסטינית בעיר, בעוד חלקים אחרים עדיין מנסים להפגין שרירים. שאלת ירושלים, שנראה כי היא הנושא הבעייתי ביותר שיעמוד במרכז הדיונים עם המדינות הערביות, תרחף עוד זמן רב בחלל האוויר מבלי שיינתן לה פתרון קבע. יהיה צורך למצוא דרך לפתרון בשלבים, לאורך ציר זמן ניכר, כשכל צד יוצא נשכר במשהו. ירושלים תישאר בירת ישראל, אך גבולותיה המוניציפליים עוד יעברו שינויים רבים, שיהיו תוצאה של המו"מ עם הפלסטינים והירדנים, ומאחורי הקלעים יפעלו שחקנים נוספים, כמו מצרים, סוריה וסעודיה.

ארה"ב עסוקה היום בעניינים אחרים, כגון התערבות צבאית אפשרית בהאיטי ודאגה לנעשה ברואנדה ובבוסניה. אך נראה שיותר מכל עוסקים שם בימים אלה בגורלו של ספורטאי העבר, החשוד ברצח אשתו ומאהבה. המזרח התיכון רחוק מרחק רב מצפון אמריקה, והדבר בא לידי ביטוי בצורות שונות בתקשורת, ובהתבטאויות מנהיגיה. לממשלת ישראל נותרו עוד שנתיים עד לתום כהונתה, וכדאי להזדרז.

על המשמר

מסמך שקול

ועדת שמגר סיימה את עבודתה, ואתמול פורסם הדו"ח. הוועדה גינתה בחריפות רבה את הטבח במערת המכפלה, ואת אי אכיפת החוק בשטחים. היא הביעה את דאגתה מההידרדרות הבטחונית שהתחוללה בשנים האחרונות, בתקופת האינתיפאדה, והמליצה שעל צה"ל והמשטרה להגביר את שיתוף הפעולה ביניהן לשמירה על החוק בשטחים. על פי הוועדה, כל האחריות לרצח במערת המכפלה מוטלת בלבדית על הרוצח, ברוך גולדשטיין, שפעל לבד, ללא סיוע או שיתוף פעולה מצד איש. לפי העדויות, לא היתה התראה מוקדמת ואפשרות סבירה לטבח מצד יהודים, ומכאן אווירת השאננות. הוועדה גם לא המליצה על הסקת מסקנות אישיות לגבי איש, על אף המחדלים בסדרי האבטחה ובתפקוד זרועות הביטחון. הסיבה לכך נובעת מן ההשערה, שגם אם לא היו מחדלים בשטח וכל אנשי הביטחון היו מגיעים בזמן למשמרתם – גם אז אין ודאות שכוחות הביטחון היו מונעים מברוך גולדשטיין מלבצע את הטבח. הדו"ח משאיר בידי צה"ל והמשטרה את ההחלטה אם לנקוט בהליכים משמעתיים כלפי אלה שהתרשלו במילוי תפקידם.

עד כה, ועדות חקירה ממלכתיות שקמו, לא הסתפקו בחקירת המצב אלא הצביעו על האשמים אישית למחדל. כך היה במסקנות ועדת אגרנט, וכך גם בוועדת כהן. החלק שנגע להמלצות תפקודיות לרוב לא בוצע, ואילו ההמלצות האישיות גרמו לאחראים לשלם מחיר יקר. ועדת כהן הצביעה על האחראים מבחינה פוליטית, ועדת שמגר הלכה בעקבות ועדת אגרנט וייתכן שהתגובה הציבורית על מסקנותיה תהיה דומה.

ועדת שמגר החליטה שלא להמליץ על מסקנות אישיות. להאשים שוטרים או אנשי מג"ב שהתרשלו בשמירה, פירושו לשוב ולהאשים את השב"כ והסמלים, דבר שהוועדה סברה שאין זה מתפקידה. זאת היא השאירה לזרועות הביטחון. אילו התעקשה לחפש אשמים, היתה נאלצת להצביע על רמת מקבלי ההחלטות מאז מלחמת ששת הימים, הללו שיצרו את המציאות הפוליטית הבלתי אפשרית ונושאים באחריות לה.

ועדת שמגר חקרה 106 עדים, בדקה את הנושא מכל היבט אפשרי, ומסקנותיה הן מסמך שקול של בדיקת המקרה. הוועדה לא טייחה, לא העלימה דברים, ועשתה ככל שביכולתה להגיע לאמת. קשה מאוד במדינת ישראל, בה קיימים מיעוטים פונדמנטליסטים בשני העמים, המוכנים להתאבד אם לשם שמים ואם בשם אללה – להשתית חוק וסדר מוחלט.

על הממשלה, צה"ל והמשטרה, לקרוא את הדו"ח ולעשות בכל יכולתם כדי למנוע מעשי טבח ואסונות בעתיד, שכן קשה מאוד להבטיח את כל המקומות הקדושים מפני מטורפים משני העמים.

בן־גוריון ואשכול, בייגה וגילדמן

[...] מדינאי בעל שיעור קומה, מצטיין שר האוצר בתפישה כוללנית, ורב־תחומית: גם כרסום הקרקע החקלאית, גם "קריסת" קופת־חולים, גם "הקריסה" האקטוארית של קופות הפנסיה – כולן משתזרות על חוט שני אחד, של תפישת עולם סינגפורית □□□ מיכה חריש יכול להחזיר אל המרקע את תשדיר השירות של חזון סינגפור הנכסף. הוא יקבל צל"ש מדני גילרמן

מאיר בן־מאיר

[ב]גליון שבת של על המשמר (25.6.94) מביא יוסי גלילי נתונים [...] של אהרון פוגל. שוב [...], אלא מה. מסתבר, שעל־פי [...] השוורות היום, של [...] כרגיל, עד שנת 2020 [...] כל הקרקע החקלאית [...] לינוי.

[...] יש לומר במפורש [...] זה פוגל, אלא הבוס שלו, [...] האוצר אברום (בייגה) שוחט, הוא הנושא באחריות המיניסטריאלית. ואם כישוריו האינטלקטואליים של פוגל עולים על אלה של הבוס, והוא מצליח להאביל אותו קש וגבבה בתחום הכלכלי־חברתי, הרי זה לשבחו של פוגל. על כן יש לעסוק בעולם הערכים של בייגה.

בייגה אינו גורם להרס החקלאות. הוא, נטוע בשתי רגליו בתפישות עולם מודרניות. הוא פשוט משחרר אותנו מקלישאות העבר, שאבד עליהן כלח. כל בר־בי־רב יודע, כי שלב התפתחותו הראשון של האדם היה הציד. השלב השני היה החקלאות, ושלב ההתפתחות השלם היה התעשייה. כלום יעלה מישהו בדעתו לקדש היום את הציד כערך? ואם החקלאות גם היא איננה אלא שלב קמאי בהתפתחות האדם, האם עלינו להוסיף ולדבוק בה רק משום שהאבות המייסדים, בעיוורונם, ראו בה ערך. האם משום שחונכנו על תפישתם של תמהונים, כי הקרקע והחקלאות הם המקשרים בין עם, אדם וארצו, עלינו לדבוק בקלישאות, פרי שגיונותיהם של קומץ תמהונים שכבלו אותנו למוסכמות חסרות שחר, תכלית ותוחלת?

מדינות שתשתית קיומן הן תפישות עולם של שלהי המאה העשרים, אינן דבקות בתפישות ארכאיות. התפישה הקושרת בין קיומו של עם ובין האדמה נותרה תפישתן של מדינות מפגרות כהולנד, גרמניה, צרפת, ושל הפלסטינים. אמת, בן־גוריון ואשכול גררו אותנו בציצית ראשנו למפעלי התיישבות מגלומניים, וראו את החורבות שנותרו ממפעליהם: חורבות כלכליות, וחורבות אדם. בייגה הוא, כאמור, איש מדינה הנטוע בשתי רגליו בראשיתה של המאה העשרים ואחת, ובן־גוריון ואשכול היו פליטי גולה דוויה בעיירות מזרח־אירופה, ושורשי תפישתם את המדינה ותשתיתה מקורם בשטעטל.

בן־גוריון אף הרחיק לכת, וכרך יחדיו ביטחון והתיישבות ועשה אותם מקשה אחת. הוא הוסיף והקים יחידה צבאית, והועיד לה את שני התפקידים, ביטחון והתיישבות. ואם שילוב ביטחון והתיישבות איננו קוריוז, קוריוז מהו. הוא, כמובן, לא הבין מה שמבין היום כל אחד, שבין התיישבות וביטחון אין זיקה כלשהי. בכלל, עלינו להכיר סוף־סוף בעובדה כי בסגירת האופציות לקיום חקלאות, משחרר בייגה את עם ישראל מצרה צרורה. ראשית, נוכל לייבא תוצרת חקלאית בזול הזול, לאפשר לקבלנים לגרוף הון, ולמרות זאת לשמור על מדד נמוך. נוכל סוף־סוף ליישב את ההדורים עם ארה"ב, ולאפשר לה יצוא חקלאי חופשי לישראל. על־פי הסכם גאט"ט, גם יימנע מאיתנו הצורך המביך לעסוק במעשיה של ארה"ב בחקלאותה, כפי שהיא תוחבת את טלפיה לחקלאותנו. והישג נוסף שיביא לנו בייגה – סוף־סוף ניפטר מאימתם של בצורת ושל אסונות טבע. ועיקר לא שכחנו, סוף־סוף ייפסק שוד המים על־ידי החקלאים. שוד תרתי משמע, שוד פיסי ושוד כספי.

שוו בנפשכם כמה היינו נשכרים אילו בייגה היה עומד אצל הגה המדינה, ולא אשכול. היתה נחסכת מאיתנו הצרה שבהקמת עשרות מושבי גבול הצפון, וכמובן גם חניתה והיישובים שקדמו לתמהוני העלייה השנייה. יש להבין, כי היינו נפטרים מהצורך לקיים את רצועת הביטחון, כי לא היה נוצר עצם הצורך בהגנה. המדינה היתה חוסכת "הון עתק" בתמיכות בענף הלול הבלתי כלכלי, ועוד יותר בהעלאת המים למרומי ההר הגבוה, קפריזה אופיינית לכל דרכו של אשכול, שבייגה פוטר אותנו מעונשה. ושוב, עיקר לא שכחנו, אילולא מפעל התיישבות המושבים של אשכול בהר הגבוה, הן יכולנו להעניק את ענף הלול לאוטונומיה, בלא מתן פיצויים למגדלים הנחשלים של ישראל, ולכונן שלום־אמת עם הפלסטינים.

אין ספק כי יש להכיר טובה כפולה ומכופלת לבייגה על תפישותיו החדשניות, ועל אומץ ליבו לקעקע את אשליות העבר. יתר על כן, ככל מדינאי בעל שיעור קומה, מצטיין גם בייגה בתפישה כוללנית, רב־תחומית: גם כרסום הקרקע החקלאית, גם "קריסת" קופת־חולים, גם "הקריסה" האקטוארית של קופות הפנסיה – כולן משתזרות על חוט שני אחד, של תפישת עולם סינגפורית. מיכה חריש יכול להחזיר אל המרקע את תשדיר השירות של חזון סינגפור הנכסף. הוא יקבל צל"ש מדני גילרמן.

סוף־סוף נוכל ליישב את ההדורים עם ארה"ב, ולאפשר לה יצוא חקלאי חופשי לישראל □□□ הישג נוסף שיביא לנו בייגה – סוף־סוף ניפטר מאימתם של בצורת ושל אסונות טבע, ומשוד המים ע"י החקלאות

מנחה אורח: מנחם דגלי

מסקנות לפי מידה

העיתונים מלאים הבוקר אינפורמציה בקשר לדו"ח שמגר על הטבח במערת המכפלה, שיפורסם היום. עם אל"מ (מיל.) יעקב חסדאי, שהיה חוקר צבאי בוועדת אגרנט

דליה יאירי: למה אתה מצפה מדו"ח ועדת שמגר?

יעקב חסדאי: קודם כל, צריך להביע צער על הפרסום המוקדם בעיתונים, כי זה כבר נושא למחשבה. יש שתי אפשרויות: או שדלפו מהוועדה מסקנות, או שהעיתונות והתקשורת מנחשות. אם דלפו ידיעות, זה ודאי דבר שלילי, ויש להביע צער על שרמת הסודיות של הוועדה לא היתה מספקת. אם אלה ניחושים של התקשורת, יש למתוח עליה ביקורת, שבמקום להמתין לעובדות היא ממהרת לתת לציבור ניחושים שאולי אין להם בסיס.

האם הקמת הוועדה היתה צורך חיוני במקרה הטבח במערת המכפלה? היו מקרים אחרים, של קטל לא קטן ואפילו גדול מזה, שנעשו עלידי מגורשים, ונערכה עליהם חקירה בצורה אחרת, לא עלידי ועדה.

השאלה למה קמה ועדת חקירה הפעם היא מעניינת לגבי כל ועדת חקירה. אף אחת מהן לא קמה אך ורק בגלל הצורך לחקור דבר חשוב. ועדת אגרנט קמה במידה רבה מאוד כתוצאה מהצורך של הממסד לחפש מישהו שיטיל את האחריות במקומה. ועדת כהן קמה בגלל הוויכוח הציבורי סביב פרשת סאברה ושתילה. גם הפעם, הסיבה להקמת הוועדה לא היתה רק צורך ענייני לדעת מה קרה שם. אפשר היה לחקור את הדברים אפילו בצורה יותר טובה, עלידי חוקרים מקצועיים.

היו שתי בעיות שכנראה היוו את העילה להקמת הוועדה. האחת, תדמיתה של ישראל בעיני העולם – לנקות במידה מסוימת את ישראל, עלידי בירור אובייקטיבי ופומבי של העובדות. השנייה היא, אולי, ניסיון של המערכת הפוליטית להטיל את האחריות לכיוון אחר, על חוגים חברתיים מסוימים. על כל פנים, זה כבר שייך להיסטוריונים. הוועדה כבר קיימת, ונותר רק לראות מה יהיו מסקנותיה.

למה אתה מצפה מוועדה כזאת?

יש כמה שאלות מעניינות, ואני אומר את הדברים בלי שום ידיעה או נכונות לקבל את מה שהודלף או נוחש. אחת מהן היא, איך יצאה הוועדה מתוך הסבך של שאלות אידיאולוגיות, מול שאלות של מינהל תקין. כי סביב הרצח הזה התעוררו שתי שאלות, מנקודות ראות ציבורית ועניינית: האם הגורם המרכזי ברצח הוא הרוצח והאקלים האידיאולוגי ממנו הוא יצא – או ההתנהגות והרמה של מערכת הביטחון, שהיתה מופקדת על הסדר במערה. שני

המלצות ויישומן. יעקב חסדאי (צילום: בועז עניר)

הגורמים הללו הם גורמים מרכזיים בחקירת פרשה כזאת, והתמודדותה של הוועדה ביניהם היא בעיה קשה, מפני שהשאלות האידיאולוגיות שנויות במחלוקת, ולכמה מחברי הוועדה היתה ודאי דעה אידיאולוגית קודמת. לכן השאלה איזה משקל תיתן הוועדה לשני הנושאים הללו – איזה מהם היא תעדיף ואיך היא תטפל בכל אחד מהם – היא חשובה מאוד בעיני.

שאלה חשובה נוספת: בדרך כלל תפקידה של ועדת חקירה הוא לברר את העובדות שקרו ולהמליץ המלצות לעתיד. רוב הניתוחים מתייחסים לשאלה את מי תאשים הוועדה ומה תציע. בעניין הזה אני מאוד מתעניין בסוגיה, האם הוועדה תמליץ המלצות לעתיד. וזאת משום שלפי נסיון העבר, רוב ההמלצות של רוב הוועדות לא זכו להתייחסות רצינית. ולהפך, כאשר ועדה ממליצה המלצות, יש בכך איזושהי דרך התחמקות של השלטון מאחריות למה שיקרה בעתיד. כי אם, למשל, הוועדה תציע הצעות לסדרים במערת המכפלה, והסדרים לא יוכיחו את עצמם, מי יהיה אשם?

אנחנו מדינה מאוד מגוונת, עם סוגים רבים של שוליים, וכל סוג כזה יכול להצמיח רקע שמתוכו יבוא מטורף. מספר היעדים שמטורף כזה יכול לפעול בהם אינו קטן. כלומר, אם קרה שהוויכוח הציבורי הוליד הקמת ועדה, והוועדה שמה תחת מיקרוסקופ מקרה אחד ונקודה אחת, ותסיק מסקנות וכל המערכת תשים

> חסדאי: אף ועדת חקירה לא קמה אך ורק בגלל הצורך לחקור דבר חשוב. היו כנראה שתי עילות להקמת ועדת שמגר: האחת, תדמיתה של ישראל בעיני העולם, והשנייה (אולי), ניסיון של המערכת הפוליטית להטיל את האחריות על חוגים חברתיים מסוימים"

פוקוס על אותו נושא – יכול להיווצר מצב, שתשומת הלב תימשך הצידה ויהיו מקומות ויעדים אחרים שלא יכוסו כמו שצריך. ואז תקום שוב ועדה חדשה והיזהר חלילה. תמיד יש בעיה, איך לתת פתרונות במערכת נתונה להרבה מאוד מקרים.

לפי הניסיון, צריך דווקא לדאוג מסיבה הפוכה לגמרי: לדו"חות של ועדות קורים שני דברים – או שהן מטשטשות את הדיון בבעיה עצמה, והאנשים שוכחים אותה משום ש"הוועדה טיפלה בזה" (להזכירך – כשוועדת אגרנט סיימה את עבודתה, הפסיקו לדבר על מלחמת יום הכיפורים והתחילו לדבר על ועדת אגרנט; אחרי שוועדת בייסקי סיימה את עבודתה בעניין הבנקאים, כל המערכת השלטונית חשבה שהכל נעשה ואפשר להירגע), או שבמקום לדון על האירוע, מתחילים לדון בוועדה. ואני חושש מאוד, שוועדת שמגר תעמוד בפני הסכנה הזאת לא פחות מוועדת אגרנט.

ובאמת, אנחנו כבר שומעים שיש גורמים, כמו אותו רב מחברון, שהשווה את גולדשטיין לאלה שנהרגו בשואה.

זו כבר שאלה שלא נוגעת לוועדה, אלא לאירוע עצמו ולפירושים וליחס של חלקים שונים בציבור אליו. לאותו רב, דו"ח הוועדה לא יעלה ולא יוריד, כי הוא כבר סיכם את עמדתו. השאלה היא, מה יקרה לגבי הציבור הרחב. האם בעקבות דו"ח הוועדה הוא יקבע עמדה אחרת וישנה את התייחסותו? כי למי צריך לתת משקל מכריע באירוע הזה: לטירוף (או לאידיאולוגיה) של הרוצח – או לכישלון ולמחדלים של מערכת הביטחון. שאלת היחס בין שני הגורמים האלה היא שאלה ציבורית ממדרגה ראשונה,

> "לאור נסיוני הדי־מאכזב מדו"ח ועדת אגרנט, הרי כל מסקנה שאינה פשוטה, חותכת וניתנת לביצוע מיידי, היא חסרת ערך. המערכת הפוליטית תופרת לכל מסקנה שאינה חד־משמעית פירוש רש"י ותוספות המתאימות לה"

ואינני יודע אם דו"ח הוועדה יתרום לה. ועוד דבר חשוב – מה יוסיף דו"ח הוועדה למושג האחריות במדינת ישראל? המושג הזה עבר כמה גלגולים. דו"ח ועדת אגרנט חילק את האחריות; דו"ח ועדת כהן הטיל את מלוא האחריות על הדרגים האזרחיים והצבאיים גם יחד.

האם היה טעם שיהיה בדו"ח הוועדה הזאת גם סעיף הקובע פרק זמן, למשל שנה, ליישום חלק ממסקנות הוועדה?

לאור נסיוני הדי־מאכזב מדו"ח ועדת אגרנט, שהיה המקיף ביותר מבחינת המסקנות, הרי כל מסקנה שאינה פשוטה, חותכת וניתנת לביצוע מיידי, היא חסרת ערך. כשמופיע דו"ח כזה, המערכת הפוליטית תופרת לכל מסקנה שאינה חד־משמעית פירוש רש"י ותוספות המתאימות לה. וכשבודקים, כעבור כמה שנים מה יצא מכל זה, מתברר שכל אחד קרא בדו"ח את מה שהיה נוח לו.

בדיחות קטנות ומזוויעות

מה עומד מאחורי בדיחות זוועה גרמנית, כמו: "לפולקסווגן נכנסים 504 יהודים: ארבעה במושבים ו־500 במאפרה"? על מחקר בנושא בדיחות זוועה, עם פרופ' אדיר כהן מאוניברסיטת חיפה

פרופ' אדיר כהן: המחקר נערך בשש השנים האחרונות, בעיקר בגרמניה, אבל גם באנגליה ובכמה מהארצות הסקנדינביות, ועסק בליקוטן של בדיחות נפוצות בקרב האוכלוסיה.

באוסף של למעלה מ־1,300 בדיחות המצוי בידינו, גילינו תופעות מדהימות של המשך ישיר לשנאת ישראל, בצורות הקשות ביותר שאפשר לתאר. והפעם היא לא מתועלת רק לכיוון היהודים, אלא גם כלפי התורכים והעובדים הזרים. למשל: "מה ההבדל בין יהודים לתורכים? – היהודים, אושוויץ מאחוריהם: התורכים, אושוויץ לפניהם". כלומר, אותה זנאת זרים הולידה המשכיות של מורשת השנאה בכלל.

מה, למשל, אתה חושב על בדיחות הזוועה שנפוצות בקרב הציבור הישראלי, על קבוצות קטנות בתוכנו – או אפילו לבדיחות שלנו על עצמנו? למשל, פעם הסתובבה בין הצברים בדיחה נוראה: "למה היטלר התאבד? – כי הוא ראה את חשבון הגאז". וכולם צחקו!

קודם כל, הבדיחות שאדם מפנה כלפי עצמו הן חלק מתהליך התגוננות. אשר לבדיחות הזוועה שאנחנו מפנים לעבר מיעוטים, איננו צדיקים גדולים יותר מאחרים. מבחינה זאת, למעשה, יש לבחון את הדברים באותה מידה של רצינות, משום שהבדיחות מהוות סייסמוגרף רגיש למדי לגבי תהליכים, הלך רוחות וכדומה.

כשאנחנו מדברים על בדיחות שנאספו בגרמניה, יש בכך לעתים אפילו נחמה פורתא. ישבנו, חבר פסיכולוגים, בלוס־אנג'לס, כשהבאנו את האוסף הגדול הזה של הבדיחות, ואחד מאיתנו אמר את הדברים המדהימים האלה – שיש בכך נחמה פורתא – ושאלנו, הכיצד? והוא ענה: "מול גלי ההכחשה של השואה, יש כאן לפחות הודאה ברורה בכל הדברים הנוראים".

היית יכול ליצור, בעצם, טקסונומיה מלאה של השואה עצמה, מבדיחות נוראות כמו זו המספרת על סבתא, הצועקת על הנכד שלה שנוטל ידיים ורוחץ אותן בסבון: "סלק את ידיך מאנה פרנקו", ועד בדיחות שעוסקות בהמשך התיאור של המשרפות

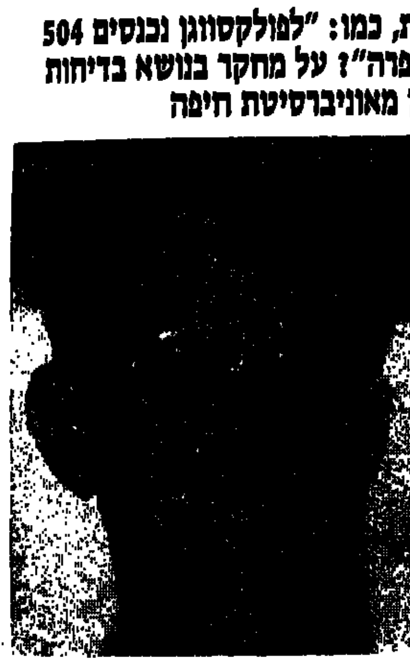

שנאת זרים או הגנה עצמית. פרופ' אדיר כהן (צילום: צבי פרידמן)

למיניהן, כמו: "מה עושים שני ילדים יהודים על הגג ליד הארובה? – הם מחכים להוריהם שייצאו".

זוועה אמיתית!

ואתה רואה יפה מאוד כיצד השנאה מתועלת באופן מאוד עקבי כלפי התורכים והזרים למיניהם, כולל שאלות שהן לכאורה חשבוניות או פילוסופיות, כמו: "רכבת שיוצאת מאיסטנבול בדרך לפרנקפורט, והיא מלאה פועלים תורכים, מגיעה ריקה. הכיצד? – והתשובה: היא עשתה סיבוב באושוויץ".

כלומר, אתה רואה שהדברים האלה אינם מקריים.

הריבוי הגדול של הדברים ושכיחות הופעתם, כולל הסממנים למיניהם, הוא עניין מורכב למדי, ולא הייתי יוצר השוואה ממשית. כי אצלנו יש, אמנם, בדיחות זוועה (מעטות למדי), וחלקן יוצאות מבית מדרש לאומני למדי.

בין פרסום למסרים

שוב עלה "בנטון" לכותרות, והפעם בגלל "מודעת אבל" על הנשיא רייגן. עד היכן פרסומת היא לגיטימית? עם הפרסומאי דוד אדמון

דליה יאירי: איפה הגבול בין פרסום להצגה?

דוד אדמון: בשנים האחרונות נפרצו הקווים האדומים בפרסום לכל עבר. בנטון, בעל חברת "בנטון", התחיל בכך עם הילדים הלבנים והשחורים, ועבר מהר מאוד ממודעות הקשורות ספציפית למוצריו למודעות עם מסרים חברתיים בכלל. ראה כי טוב, ועבר להתמקדות בנושאים החברתיים שהוא עוסק בהם.

קשה להתייחס לדברים כפי שהיו בעבר. אני חושב שעולם הפרסום בשלהי המאה ה־20 החל לקבל תנופה שונה לחלוטין. אני מאמין שמה שאנחנו רואים היום אצל בנטון הוא קצה של מהפכה תקשורתית. אנחנו רואים ניצנים לכך גם בארץ. מי שרואה את "סקאיי" בכבלים, נוכח שגם באנגליה חוצים קווים אדומים.

יש משהו מסוכן בהעברת מסרים חברתיים בפרסומת. אצל "בנטון" אתה כבר רגיל לכך ומזהה את המסר עם החברה. אבל אם כולם יתחילו להעביר מסרים, הרי הפרסום ילך לאיבוד.

אין אקסיומה בפרסום ואין "כולם". כמו שיש מסעי פרסום מאוד שמרניים, ואפילו להכעיס, אפשר למצוא היום דברים חדשניים ביותר.

אבל הרי מבחנם של הדברים הוא, שיקנו בסוף יותר "בנטון".

אינני בטוח שבנטון עצמו לא עבר את הרוביקון בעניין זה. הוא עומד מאחורי כל מסר הפרסום ולא אוליבירו טוסקני, האחראי הרשמי לפרסומת ב"בנטון". ברור לכולם שבנטון נכנס לעניין באופן אישי. את הזדהותו המוחלטת עם הקמפיינים יכולנו לראות במודעות העירום שהוא אישית ממלא בהן תפקיד מרכזי. הוא רואה במודעות שלו מסר חברתי ברור, שגם מוסיף למכירות החברה שלו.

עומד מאחורי המסרים. לוצ'יאנו בנטון

אם הוא יפגע באוכלוסיות גדולות, או בדעות שציבור שלם מאמין בהן, זה יכה במכירות שלו, ואז הוא לא ימשיך בפרסומות האלה.

זה לגמרי לא בטוח. מעצם הוויכוח הבינלאומי אני מניח שהוא סוחף אליו את אלה, שחושבים בצורה שונה מאותו ציבור הרואה עצמו נפגע. עצם העובדה שהוא נוגע בבעיית האיידס בצורה כל כך בוטה וקיצונית, מעורר את האנשים לחשוב שאולי באמת העולם לא הקדיש מספיק כספים ותשומת לב לחקר המחלה.

הדממה שלפני הסערה

בני דודים / עטאללה מנצור

רבים מעסקני מפלגת העבודה במגזר הערבי חוששים מפני "ניקוי אורוות" בהסתדרות, שייערך על ידי המזכ"ל החדש □□□ השנה, הבטיח חיים רמון, ייערכו בחירות למועצות פועלים במספר ישובים ערביים גדולים. לא יתכן שעסקני העבודה ימשיכו לשלוט בחברי ההסתדרות הערביים לנצח, בתוקף מינויים מפלגתיים

במגזר הערבי שוררת כיום דממה כמעט מוחלטת בכל הקשור להכנות ולמאבקים הבינמפלגתיים, לקראת ועידת ההסתדרות, שאמורה להעביר את השלטון בקומה החמישית של הוועד הפועל לחיים רמון. הסיבה לכך ברורה. מצד אחר, רבים מעסקני מפלגת העבודה חוששים מפני "ניקוי אורוות" על ידי המזכ"ל החדש, שותפיו ונאמניו. ואכן, דברי רמון, בראיון שהעניק ל"אל סינארה" ביום שישי האחרון, לא השאירו מקום לספק באשר לדעותיו השליליות על עסקני מפלגת העבודה הערביים.

מן הראיון עולה, כי רמון סבור, שהם זייפו ועיוותו את רצון הבוחרים הערביים. לדבריו, לוועדי הבחירות יש יסוד להטיל ספק בטוהר הבחירות, שנערכו ב־63 קלפיות במגזר הערבי. ובכלל, בכמה ישובים ערביים הצביעו 100 אחוז מן הבוחרים לטובת חיים הברפלד ומפלגת העבודה. לכן רמון בטוח, כי הבחירות זויפו. הוא גם יודע מי זייף, ואין לו ספק כי יש צורך בטיהור מנגנון ההסתדרות במגזר הערבי.

השנה, הבטיח, ייערכו בחירות למועצות פועלים במספר ישובים ערביים גדולים. לא יתכן שעסקני מפלגת העבודה ימשיכו לשלוט בחברי ההסתדרות הערביים לנצח, בתוקף מינויים מפלגתיים.

על השאלה, האם ישתף את הרשימה המשותפת בשלטון ב"קומה החמישית", משיב רמון: כן, בהחלט. הוא מתכוון להעניק ייצוג בוועדה המרכזת גם לנציג הרשימה של חד"ש־המתקדמת. ומה עם דראושה? דראושה הלך ברשימה משותפת עם מפלגת העבודה ויעוד, והם הבטיחו לו – ולרמון אין התנגדות שאכן יעניקו לו – ייצוג על חשבון המכסה של מפלגת העבודה בקואליציה.

אגב, מדוע אין דראושה משמיע את קולו ברמה, כדרכו? באמתחתו הרי נמצאת סיעה, שזכתה כ־3 אחוזים מצירי ועידת ההסתדרות. מדוע אין הוא נוטל את סיעתו ומנסה להצטרף לקואליציה עם חיים רמון וסיעת רם? ההסבר לתופעה זאת פשוט מאוד: למפלגה הדמוקרטית־ערבית יש סיעה של 3 אחוזים בשותפות עם מפלגת העבודה. בלי מפלגת העבודה, וללא הסכמתה – אין לו ייצוג בהסתדרות. לכן הוא שותק.

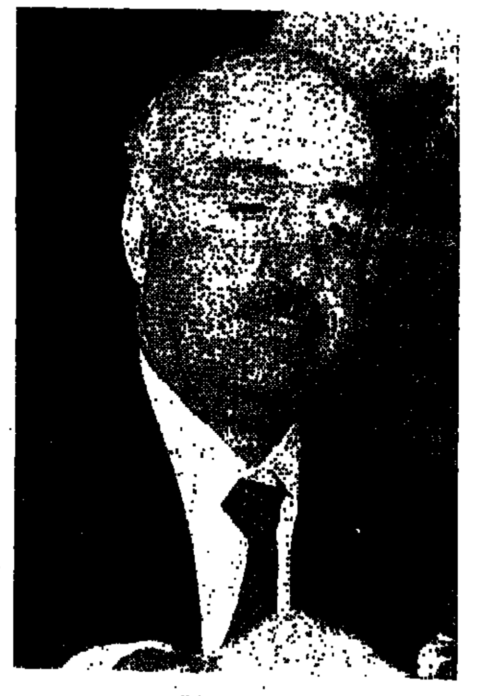

שותפות עם העבודה. דראושה

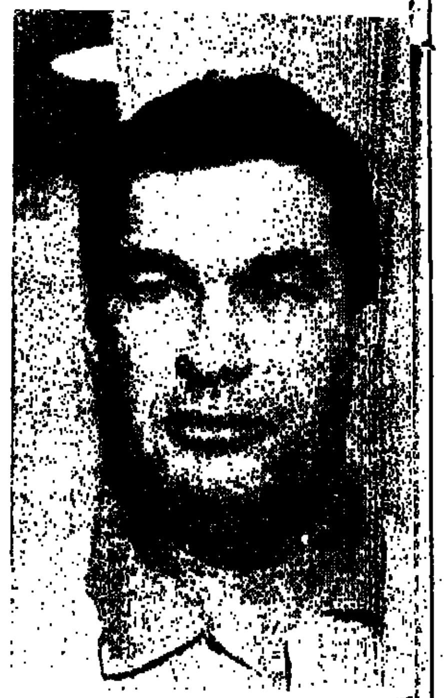

המנגנון. רמון

"עלה תאנה"

פסטיבל המונדיאל, השוטף את העולם, אינו פוסח על הערבים בישראל. זוהיר בהלול, העיתונאי הערבי מעכו, המוכר כפרשן ותיק ואהוד ברדיו, הפך כוכב תקשורת: עכשיו הוא נמנה עם הפרשנים בטלוויזיה.

בשבת התארח זוהיר בהלול באולפני הרדיו וענה לשאלות מאזינים, שגילו לו את רחשי לבם החמים כלפיו. רבים בירכו אותו על שפתו העשירה, סגנונו "המגוהץ" וכשרונו בתיאור המשחקים. אפילו אחד מחברי שלישיית "הגשש החיוור" הוזמן לתוכנית, כדי להתנצל בפני בהלול, על שנפל קורבן באחד המערכונים הסאטיריים שלהם. בהלול גילה לנציג "הגששים" עד כמה הם פופולרים בקרב הציבור הערבי. בקיצור, זו היתה הופעה כל כך מתקתקה, חמה ושופעת דברי שבח הדדיים, עד שהזכירה אווירה של מסיבת פרישה.

אבל זוהיר בהלול לא התאפק, ולקראת סיום התוכנית גילה למארחיו, כי הוא חש עצמו כ"עלה תאנה", שבא לכסות על ערוות מדיניות הקיפוח הנהוגה כלפי אלפי הערבים המוכשרים בישראל, שאינם מצליחים להקלט במקומות עבודה ראויים, כדי לממש את עצמם – כמוהו.

מדוע, אם כן, הוא מסכים למלא את התפקיד הזה? על כך הוא משיב: אני מרגיש חובה לעשות את המוטל עלי, כדי להוכיח שאנשים כמוני יכולים להיות מוכשרים.

כאורח ערבי, שהצליח להגיע לעבודה בעיתונות העברית, הייתי מודע להרגשה הזאת מאז שנות החמישים. בימים ההם היו רק עיתונאים ערבים בודדים. כיום יש מידה גדולה יותר של אינטגרציה של ערבים בעיתונות, בספרות, באקדמיה ובמחקר. לזוהיר בהלול עצמו יש תוכנית שבועית (ברשת ב'), שכמעט כל אורחיה ערבים, המדברים למאזינים בשפה העברית. לכן חשבתי, שדברים אלה של בהלול על הרגשתו, על אף האפליה והניכור הנמשכים בחוגים נרחבים, היו קצת מפתיעים.

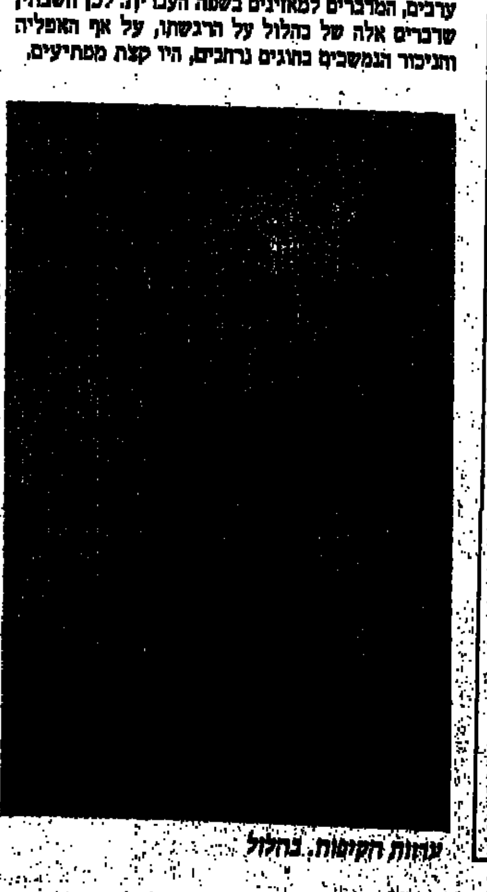

עזות הקיפוח. בהלול

שובל של מיסתורין

לכאורה, אין מקום להציג שאלה לגבי זהותו של ד"ר אחמד כאמל טיבי, הגינקולוג המפורסם מהעיירה טייבה, אשר התפרסם בשנים האחרונות בזכות עמידתו ליד עריסת הולדתם של הסכמי השלום בין ישראל ואש"ף.

הוא מוכר גם בזכות אביו, כאמל טיבי – עסקן מפא"י ותיק בהסתדרות, ומנהל סניף בנק הפועלים בטייבה. אבל ד"ר אחמד טיבי, על אף הופעותיו היומיומיות באמצעי התקשורת בישראל ובעולם, כיועצו (ודוברו הלא־רשמי) של יו"ר אש"ף, יאסר ערפאת, השאיר מאחוריו שובל עבה של מיסתורין.

מה פתאום נזכרה הממשלה היום להכריז על החלטתה להמנע מקיום מגע עמו, כאיש משלחת אש"ף, וזאת לאחר חתימת ההסכמים העיקריים, ולאחר שדק נריה, יועצו של ראש הממשלה, המליץ על כך באוקטובר 1993, לפני למעלה משנה. האם הממשלה באמת כה איטית בקבלת החלטותיה?

למעשה, המיסתורין אופף את ד"ר טיבי מאז השיחה המפורסמת, שניהל לפני שנים רבות ממשרדו של יאסר ערפאת בתוניס, עם השר (בממשלת שמיר) עזר וייצמן. בעקבות אותה שיחה נענש השר וייצמן והוצא מהקבינט הבטחוני.

ד"ר טיבי, ערבי אזרח ישראל, נתגלה כחסין מפני ענישה, על אף שנתגלה כמי שקיים מגעים עם "ארגון טרור". האם ממשלת יצחק רבין (שחתמה הסכמי שלום עם אש"ף) החליטה להעניש עכשיו את אחמד טיבי על חטאי נעוריו?

ומה הקשר בין ד"ר טיבי לבין יחסי ממשלת ישראל עם האזרחים הערביים?

מספר עסקני ציבור ערבים מנסים להציג את ד"ר טיבי כ"קורבן" של מדיניות הממשלה, החושדת באזרחיה הערבים. אינני שותף לעמדות אלה. פעולתו המדינית של אחמד טיבי לא נעשתה בשליחות הערבים אזרחי ישראל. רבים תוהים לגבי מטרותיו, ורבים חוששים, כי סגנון פעולתו מסבך אותם יותר על המידה בין ישראל לאש"ף.

פתאום נזכרו. טיבי

הפינוי של העולים מהודו

"כשהגענו ארצה, החתימו אותנו על חוזה מבלי שידענו מה כתוב בו. עכשיו דורשים שנפנה את הדירות", מספר אחד העולים מהודו, שבימים אלה קיבלו צו להתפנות ממרכז הקליטה בו הם שוהים

□ רמי שני

מספר משפחות עולים חדשים מהודו, שעלו ארצה לפני שנה עד שלוש שנים, ומתגוררות מאז בואן במרכז הקליטה יעלים בבאר־שבע, קיבלו לידיהן צווים המורים להם לפנות את דירותיהם, לאחר שהתקיים בעניינם סדר דיון משפטי מקוצר.

משפחות נוספות קיבלו באחרונה הזמנה לסדר דין כזה. הן חוששות, שהחלטות דומות יתקבלו גם בדיון בעניינן, מאחר שתוקף החוזה עליו חתמו, כשנכנסו לגור במרכז הקליטה עם בואם ארצה, פג לאחר חצי שנה.

במרכז הקליטה מתגוררות כ־15 משפחות מעולי הודו, הנתונות בקשיי קליטה זמן רב. חלק מבניהם למדו באולפנים, אך בשל העובדה שהם למדו בכיתות מעורבות, עם מדריכים דוברי רוסית, הם לא הצליחו להשתלב. "אנחנו יודעים רוסית יותר מאשר עברית", הם אומרים ומוסיפים, כי הם גם לא מקבלים הכוונה בנושאים שונים, ממישהו שדובר בשפתם, ועובדה זו יוצרת בעיות בתקשורת, עם השלכות לכל אורך הדרך.

חלק גדול מעולים אלו טרם מצא עבודה, והם חיים מדמי אבטלה או מקצבאות סעד שונות. עובדה זו, לצד העובדה שהם בעלי משפחות מרובות ילדים, מקשה עליהם למצוא דיור הולם.

אין זכר להקלות

"כשמדובר בעולים מארצות ספציפיות, כמו הודו ואתיופיה" – אומר יו"ר ועד יוצאי הודו, שנטל את המשפחות האלה תחת חסותו – "יש יותר הקלות. באים יותר לקראתם. כאן הדבר לא בא לידי ביטוי". לדבריו, "בהוצאה לפועל מתחשבים בעולים אלו, ולא באים לפנות אותם".

"כשהגענו ארצה", מספר אחד העולים, שהתגייס לא מכבר למשמר הגבול, "החתימו אותנו על חוזה מבלי שידענו מה כתוב בו. במשך הזמן לא באו להסביר לנו, ועכשיו דורשים שנפנה את הדירות. לבני משפחתי גם אין עבודה. אח שלי עבד כבניין, אבל עכשיו הוא מובטל".

בדירות שבמרכז הקליטה יעלים – שהן בגודל של כ־30 מ"ר – גרות לפעמים משפחות עם חמישה־שישה ילדים, ועוד זוג הורים קשישים. העולים אומרים, שהסיכויים שלהם למצוא עבודה בבאר־שבע גדול יותר מאשר בירוחם או באופקים, שם הציעו להם ללכת לגור.

"נציגי הסוכנות אמרו לנו, שלא רוצים מאתנו כסף ולא מעניין אותם איפה נלך לגור, העיקר שנפנה את הדירות", סיפר אחד העולים. הוא הוסיף, שעכשיו, לאחר שהוזמן לסדר דיון מקוצר, אין לו כסף לשלם אפילו לעורך דין שייצג אותו.

"אף אחד לא יוזרק לרחוב"

יו"ר מחלקת העלייה והקליטה בסוכנות, אורי גורדון, אמר בתגובה, כי הבעיה היא לא רק עם עולי הודו. לטענתו, חלק גדול מהעולים מעדיפים להישאר ולגור במרכזי קליטה, "כי זה נוח יותר". הוא ציין עוד, כי אמרו להם עשרות פעמים, שהם צריכים להתפנות. "כל הזמן זורמת לארץ עלייה, וכל עולה נשאר במרכז כזה חצי שנה בלבד", הסביר גורדון. "בכל מקרה, אף אחד לא יוזרק לרחוב".

סגן מנהל מחלקת הקליטה של הסוכנות במרחב הדרום, ישראל עמישי, מסר, כי הדבר נעשה לאחר פרק זמן ארוך בו שהו העולים, שקיבלו צווי פינוי או הזמנה לדיון משפטי, במרכז הקליטה, וכי יעשו מאמצים למצוא פתרון הולם לכל מקרה. עמישי אישר, כי אין מערכת טיפולית מרכזית לעולים מהודו, וכי המגע בין הסוכנות לארגון עולי הודו רופף ביותר, בניגוד לארגונים אחרים.

הדולר לשפל היסטורי: מתחת ל־100 ין

כסף עולמי

ארה"ב

בתחילת השבוע שעבר (17-24.6.94) נחלש הדולר ל־1.6030 מר"ג, ובהמשך השבוע נחלש עד 1.5805 מר"ג, בעקבות פרסום תחזית הצופה היחלשותו בשיעור של 10% במהלך 18 החודשים הבאים. פרסום זה היווה תירוץ לשוק לברוח מהדולר. לאחר שהבנקים המרכזיים לא התערבו במסחר נחלש הדולר גם ביחס ליין, והגיע לשפל היסטורי של 99.85 ין במהלך המסחר בניו־יורק ב־21.6.

השוק המשיך להמתין להתערבות מתואמת של הבנקים המרכזיים. התפתחו תיאוריות שונות סביב הסיבה לאי ההתערבות. בין היתר, כי הבנקים מחכים שהשוק יהיה בפוזיציה של חסר בדולר, כדי לקבל אפקט מקסימלי להתערבות, או שלבנקים המרכזיים לא איכפת מה קורה בשוק המט"ח. רבים בשוק סבורים, כי מאחר שהבנקים המרכזיים אינם מתכננים שינויים בשערי הריבית שלהם, יקשה עליהם להגיע לתוצאות ע"י התערבות במסחר.

נשיא הפדרל ריזרב ברלאס, מקטייר, אמר שהיחלשות הדולר ביחס ליין מדאיגה, כיוון שהיא מערערת את יציבות המחירים. אך הוא לא היה מוכן להגיב לשאלות בעניין התערבות הפדרל ריזרב במסחר. שר האוצר בנטסן אמר, שקבוצת שבע המדינות המתועשות מוכנה לפעול בצורה המתאימה, אך סירב לדבר על כוונות הפדרל ריזרב. נגיד הפדרל ריזרב, גרינשפן, אמר בנאומו בפני ועדת התקציב של הסנאט, שאי־אפשר להתעלם מהיחלשות הדולר, אך גם הוא לא פרט כיצד מתכנן הבנק המרכזי לפעול.

לדעת הכלכלן הנודע פרד ברגסטן, הפדרל ריזרב יאלץ כנראה להעלות את שערי הריבית כדי לתמוך בדולר. לדבריו, היחלשות הדולר משקפת את הצטמצמות ההפרש בין הצמיחה הכלכלית בארה"ב ובמדינות אחרות. חוסר התערבות של הבנקים המרכזיים גורם לאובדן בטחון המשקיעים בשוק.

ביום ו', במהלך המסחר באירופה, החלה התערבות של 17 בנקים מרכזיים. התערבות זו חיזקה את הדולר זמנית עד לרמה של 1.6080 מר"ג, אך לאחר שהסתיימה נחלש הדולר בחזרה מיידית. משתתפי השוק טוענים, שההתערבות נכשלה משום שהגיעה מאוחר מדי.

מספר דורשי העבודה החדשים בארה"ב עלה בשבוע שעבר ל־352 אלף, לעומת 349 אלף בשבוע הקודם.

יפן

בתחילת השבוע היה הדולר יציב ביחס ליין, ברמות של 102.25-103.35, אך נחלש באופן הדרגתי, כאשר התמיכה העיקשת של הבנק המרכזי של יפן לא הספיקה לעצור את החלשותו.

ב־21.6, במהלך המסחר בניו־יורק, התמוטט הדולר עד לשפל של 99.85 ין. הבנק המרכזי של טוקיו הצליח לאושש את הדולר ל־101.30 ין, אך לאחר שישיבת חירום של שרי הקבינט הכלכלי ביפן לא הניבה החלטה בדבר האמצעים שיעורו לייצב את שוק המט"ח, נסוג הדולר.

בהמשך השבוע המשיך הבנק המרכזי להתערב במסחר בטוקיו, אך הצליח רק להאט את היחלשות הדולר.

על הדולר הכבידו דבריו של הכלכלן הראשי של S&P, שפירסם תחזית בדבר היחלשות הדולר מתחת ל־97 ין בשנתיים־שלוש הקרובות. כן הכבידו על הדולר הבעיות הפוליטיות שהתעוררו ביום ה' שעבר.

ועדת התקציב של הבית העליון העבירה את התקציב לשנת הכספים 1994-95, שהחלה באפריל, והכינה את הדרך להצבעה הסופית על חוק התקציב. לאחר שעבר התקציב, הגישה מפלגת האופוזיציה הליברל־דמוקרטית הצעת אי־אמון בממשלת הטה. לא ברור היה כיצד תצביע המפלגה הסוציאליסטית, שפרשה מהקואליציה עם מינוי הטה לראש ממשלה, והפכה למעשה את ממשלתו לממשלת מיעוט. הטה אמר, שיעשה ככל יכולתו כדי להחזיר את הסוציאליסטים לקואליציה.

תחזיות ל־1.7.94	
מר"ג	1.5850
ין	100.00

ולבסוף הכריז כי יתפטר למען מטרה זו. שר רשות התכנון הכלכלי, טרסווה, אמר כי הוא מודאג מאד מתחזוקות היין, אך הוסיף שהיין התחזק כתוצאה מספקולציה זמנית ואם הוא יחזור למצב נורמלי, הדברים יסתדרו. ין חזק פוגע בהתאוששות הכלכלית, אך עם זאת הוא תומך בביקוש מקומי.

נגיד הבנק המרכזי של יפן, מיאנו, אמר כי הגורם החזק ביותר לתיסוף היין הינו העודף בחשבון השוטף, המסתכם בכ־130 מיליארד דולר לשנה, וכי על יפן לפעול להקטנת העודף בדרכים שלא יפגעו בכלכלתה. בעקבות הכרזה זו נחלש הדולר ביום ו' ל־100.40 ין.

גרמניה

המר"ג התחזק בשבוע שעבר ביחס לרוב המטבעות. התחזקותו עמדה בסימן חוסר נכונותו של הבונדסבנק להתערב במסחר לטובת הדולר.

מר"ג חזק מתאים למצב הכלכלי השורר בגרמניה, נכון לעכשיו, ויכול לסייע בהסרת הלחצים האינפלציוניים הנובעים מגידול רמות הכסף M3, ומעליית מחירי הסחורות. כמות הכסף M3 גדלה בשיעור שנתי של 13.7%, לאחר 15.4% באפריל.

שערי מטבע	מר"ג	לישיש	ין
השער הגבוה ביותר	1.5805	1.5550	99.85
השער הנמוך ביותר	1.6115	1.5280	102.70

הבונדסבנק הוריד את שערה של ריבית "הרכש החוזר" ל־5% מ־5.05% שנקבע בשבוע הקודם. השינוי היה בהתאם לציפיות השוק. לקראת ישיבת מועצת הבונדסבנק, ביום ה', החלו שמועות על כוונתו להוריד את שער ריבית הניכיון, ואף להוריד את שער ה־REPO. בתום הפגישה, לאחר שנודע כי לא הוחלט על הורדות כלשהן בשערי הריבית, התחזק המר"ג ביום ו' לרמה של 1.5840 מר"ג לדולר.

נגיד הבונדסבנק, טייטמאייר, אמר שמדיניות מוניטרית יציבה הינה הדרך הטובה ביותר לתמוך בשווקים הפיננסיים. כן הודיע כי הבונדסבנק מעוניין בעיקרון ביציבות שוקי המט"ח, אינו מעוניין בדולר נחלש והוא תומך בדעת נגיד הפדרל ריזרב האמריקני, כי חששות השוק מאינפלציה הינם מוגזמים.

שווייץ

הפר"ש התחזק בשבוע שעבר ביחס לדולר, ל־1.3275 פר"ש, וביחס למר"ג, ל־0.8380 פר"ש.

נגיד הבנק המרכזי לוסר, אמר כי שווייץ תעלה את שערי הריבית אם יווצרו לחצים אינפלציוניים לאחר הפעלת גביית המע"מ בשיעור של 6.5% במשק, החל מינואר 95.

עוד אמר, כי אינו רואה צורך בהורדת ריבית לפי שעה, וכי אינו מודאג מהתחזקות הפר"ש, למרות הפגיעה ביצואנים.

הסקירה הוכנה ע"י מחלקת המטבע של בנק הפועלים

מבזקים כלכליים

ועידת ירושלים לעסקים 94

■ מייקל א. הניגן, נשיא ומנכ"ל חברת הייעוץ הבינלאומית ארנסט אנד יאנג, יהיה בין משתתפי ועידת ירושלים לעסקים 94 שתתקיים בבירה בנובמבר השנה ותתמקד בהיבטים הכלכליים והעסקיים של עידן השלום במזרח התיכון.

ארנסט אנד יאנג, המתמחה בייעוץ להשקעות לחברות ולגופים במישור הפרטי, הציבורי והממשלתי, מעסיקה 64 אלף עובדים ב־600 סניפים שהיא מחזיקה ב־188 מדינות. לראשונה תהיה לה נציגות בכינוס עסקי המתקיים בארץ, וזאת בעקבות העניין שהיא מגלה באחרונה במשק הישראלי ובשיתוף פעולה עם חברות מקומיות, מסר בני גאון, מנכ"ל כור ויו"ר הוועידה.

לדבריו, ארנסט אנד יאנג פנתה לאחרונה לכור תעשיות, כדי ליצור בסיס לשיתוף פעולה, מתוך ראיית ישראל כ"עמק הסיליקון של המזרח התיכון" והכרה בפוטנציאל העיסקי הטמון בה כמרכז של פעילות כלכלית אזורית בעידן השלום.

ועידת ירושלים לעסקים תתמקד השנה בשוק המזרח־תיכוני המתעורר, ובחלקה של ישראל בו. היא תפגיש כ־3500 משקיעים ויזמים, מדינאים, מנהלים בכירים של חברות בינלאומיות, אנשי תקשורת, תעשיינים ואנשי עסקים, בעלי עניין בשוק ישראלי והאזורי, בכללם אורחים רבים ממדינות ערב, מאירופה, מארה"ב ומהמזרח הרחוק.

ילמדו לנהל עסקים עם המזרח הרחוק

■ 21 מנהלי כספים של החברות המובילות במשק יוצאים השבוע, במשלחת לימודית מטעם מכון היצוא, להונג־קונג וסינגפור.

מטרת המשלחת – ללמוד ולהכיר את האפשרויות למימון עיסקאות ופרויקטים בדרום־מזרח אסיה ובסין, באמצעות המערכת הפיננסית בהונג־קונג וסינגפור.

כן ייבחנו האפשרויות והמשמעויות של הקמת מרכז עסקי של החברות הישראליות במדינות אלה, לפעילות באיזור.

יספקו מצברים למשטרת אירלנד

■ יצרן המצברים הישראלי שנם זכה במכרז לאספקת מצברים שערכה באחרונה משטרת אירלנד בין כל ספקי המצברים בשוק האירי. העיסקה עם החברה הישראלית תיעשה באמצעות סוכן שנם במדינה זו.

שנם תספק למשטרת אירלנד 1500 מצברים בשנה, מדגם אנרג'י גולד, בהיקף של 50 אלף דולר, מסר מנכ"ל שנם, אורי רוזנשיין. החברה מייצאת לאירלנד מצברים בהיקף שנתי של חצי מיליון דולר.

לשכת העיתונות סוקרת את התקשורת

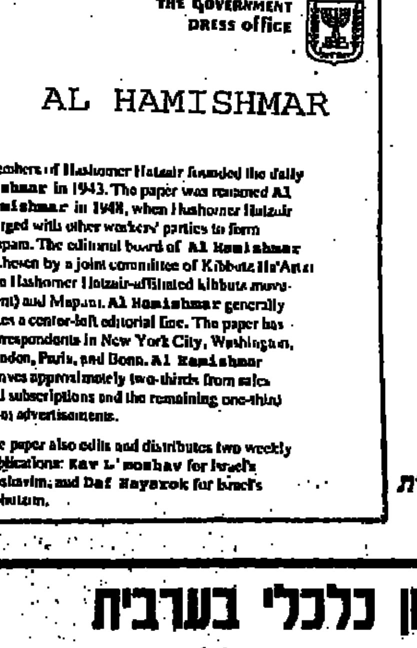

לשכת העיתונות הממשלתית פירסמה סקירה על העיתונות הישראלית, לידיעת הכתבים הזרים. בתמונה: שער החוברת ועמוד "על המשמר"

עיתון כלכלי בערבית

■ בעקבות חתימת ההסכם בין ישראל לאש"ף, יצא בשבוע שעבר בהוצאת מירב תעשיות הפקה גליונו הראשון של "אל־אקתסאד" – עיתון כלכלי בערבית, המיועד למיגזר הערבי והעוסק בענייני כלכלה בלבד.

עשרות אלפים העותקים הראשונים הופצו למיגזר הערבי, השטחים (שכם, עזה) ומדינות ערב. העיתון ישווק באמצעות מנויים של מפעלים, אנשי עסקים, פוליטיקאים, חברות תיירות, חברות בנייה ועוד.

באל־אקתסאד יסוקרו נושאים הנוגעים למצב הפלסטינים בארץ ובירדן, התפתחויות בשטחים וידיעות כלכליות שוטפות ונוגעות לאוכלוסיה הערבית. כן יופיעו בו מאמרים על קשרים עסקיים בין מוסדות יהודיים וערביים ומאמרי מערכת.

מירב הפקות מוציאה 14 עיתונים מקצועיים למנויים, בהם "אתוקה", "רכב ותחבורה", "תעשיות", "אלקטרוניקה" ו"מחשבים".

קורא להפרדה בין קופות החולים לבין בתיה"ח ומרפאות החוץ

■ יש להפריד בין המבטחים, קרי: קופות החולים למיניהן, לבין הספקים של שירותי הבריאות, כמו בתי־חולים ומרפאות־חוץ, שיתפקדו כקבלני־משנה של המבטחים. שיטה זו של הפרטת שירותים, המתפתחת במהירות בעולם המערבי, במדינות כמו גרמניה, הולנד, בריטניה וארה"ב, מבטיחה חיסכון ניכר בעלויות, גמישות תפעולית והתמחות, ובסופו של דבר משפרת את השירות לציבור – ממליץ ד"ר יוסי אלכסנדרוביץ, מנהל תכנון אסטרטגי בטבע, ביום עיון שערך בסוף השבוע המרכז הישראלי.

יום העיון עסק ב"עיצוב מחדש", תורה ניהולית שפותחה בארה"ב, במטרה להשיג שיפור דרמטי בכל תפקודי הארגון באמצעות עיצוב מחדש של כל תהליכיו.

ד"ר אלכסנדרוביץ אמר, כי המשבר הפוקד את קופת־חולים הכללית אינו נובע רק מניהול לקוי, אלא בעיקר מגידול ניכר בהוצאות הטיפול הרפואי, עקב העלייה בתוחלת החיים ועלויות הציוד הרפואי המתקדם. לדבריו, משבר זה מאפיין מבטחים רבים בעולם, וקופ"ח הכללית איננה יחידה במובן זה. לדעתו, יש צורך בעיצוב מחדש של כל תהליכי הבריאות בישראל, תוך התמקדות בניהול נכון, המבוסס על חישובי עלות־תועלת.

סדנה למנכ"לים

■ המרכז הישראלי לניהול מקיים היום ומחר, במלון דן בת"א, סדנה על ניהול עבודת מטה למנהלים ומנכ"לים, בהנחיית ד"ר עמנואל ולד מאוניברסיטת תל־אביב, מחבר הספרים "קללת הכלים השבורים" ו"הקשר הגורדי, מיתוסים ודילמות של הביטחון הלאומי הישראלי".

לדברי מנכ"ל המי"ל, חיים קמיניץ, שיפור יחסי הגומלין בין המנהל למטה הפועל לצידו תורם לשליפה יעילה של המנהל/להיענות מהירה לצרכים המשתנים של הלקוח ופעולות המתחרים.

טלוויזיה במעגל סגור לרכב כבד

■ חברת כור תקשורת והנדסה משווקת מערכת חדשה של טלוויזיה במעגל סגור, המסייעת לנהגי רכב כבד, לנהגי אוטובוס ולנהגי רכב מסחרי לקבל שדה ראייה מושלם של השטח מאחורי הרכב. לדברי היצרן, המערכת יכולה למנוע אסונות שקרו בעבר, כאשר בעת נסיעה בהילוך אחורי שדה הראייה של הרכב הכבד היה מוגבל ולא איפשר לנהג להבחין בהולכי־רגל מאחור.

המערכת כוללת צג, המותקן בתא הנהג (ברוחב 5 אינץ'), ומצלמת טלוויזיה המותקנת בחלקו האחורי של הרכב, המאפשרת לנהג לצפות בבהירות, בזווית של 123 מעלות, למרחק של עד 15 מטר, בכל השטח שמאחורי הרכב.

מחיר המערכת, העמידה בטלטולים ופועלת בכל מזג אוויר – 3,800 ש"ח, כולל התקנה.

עוד אין ראש

...אירופה לא הצליחו לבחור ראש
...המבצע של האיחוד האירופי

...ל אם

...פסגה האירופית בת היומיים, שנערכה בקורפו, הסתיימה באקורד צורמני. בריטניה מנעה את מינויו של ראש ממשלת בלגיה, ז'אן־לוק דהאן, ... שלושה מועמדים יצאו מן המירוץ. אך ראש ... בריטניה, ג'ון מייג'ור, סירב להסכים לבחירת ... "יש מועמדים מתאימים יותר לתפקיד זה", טען ... "אנו מחפשים מועמד חדש".

...שרים נשמעו נחושים באותה מידה בתמיכתם ... לשם החלטה דרושה אחדות דעים בין 12 חברות ... האירופי. "על הבריטים לזוז מעמדתם", אמר ... הגרמני, דיטר פוגל, "אינני סבור שמישהו מן ה־11 ... יהיה מוכן לחפש מועמד אחר". גרמניה, המקבלת את נשיאות הקבוצה ב־1 ביולי, קראה לכינוס ... מיוחדת ב־15 ביולי, במטה האיחוד בבריסל, כדי ליישב את המחלוקת.

... המועמד המועדף על הרוב המכריע, אמר ... כי אי־בחירת מועמד כלשהו תהיה "רעה ... לדבריו, הוא ממשיך להתמודד, אך יחזור בו ... המחלוקת סביב מועמדותו. "אשתף פעולה ... למציאת קונסנזוס", אמר לכתבים, אך הוסיף: "... זה אינו הכרחי לי".

... מדינות מלבד בריטניה תמכו בדהאן, לאחר ... ראש ממשלת הולנד רוד לוברס, פרש מן ... עוד מועמד ותיק, השר הבריטי לשעבר סר ליאון ... פרש אף הוא. אך מייג'ור נשאר איתן ... לדהאן. לוברס, מייג'ור והאחרים התרעמו על ... גרמניה חברו יחד כדי להעביר מועמד, בלי ... מדינות והאחרות באיחוד. "אני חושש שנבצר ... לקונסנזוס", אמר מייג'ור, לדברי פקידים בריטים, לעמיתיו, "דעתי לא תשתנה, ויארך הוויכוח על כך בכל שייארך".

נשיא צרפת, פרנסואה מיטראן, התומך בתקיפות בדהאן, אמר: "אינני יודע מדוע יוותרו המדינות על מועמדותו לטובת מישהו שאיננו מכירים". ראש ממשלת יוון, אנדריאס פפנדריאו, שאירח את הפיסגה בקורפו, אמר, ש־11 השותפות של בריטניה באיחוד יוסיפו לתמוך במועמדותו של דהאן. "אינני יודע מה תדע בריטניה בעוד שבועיים־שלושה, שאיננה יודעת כיום".

יוון התאמצה לאחד את הקבוצה סביב הנשיא הנוכחי של הנציבות האירופית, ז'אק דלור, וביקשה להשאירו בתפקידו. תקופת כהונתו עומדת להסתיים בראשית השנה הקרובה. אך דלור, הנחשב כאחד המועמדים המרכזיים לנשיאות צרפת, לא היה מוכן לפנייה זאת ואמר, שדרושה לו שהות כדי לחשוב עליה. אחרים התייחסו בקרירות לרעיון.

בתשע שנות כהונתו במטה האיחוד האירופי הנחה דלור את גוש הסחר דרך השינויים הדרמטיים ביותר ב־37 שנותיו. הוא היה איש המפתח בהפיכת האיחוד האירופי לשוק אחיד, צימצם את ההוצאות המנופחות על החקלאות, פתח במדיניות חיצונית ומוניטרית משותפת, והרחיב את המועדון ל־16 חברות בשנה הקרובה. יורשו יצטרך לדחוף את הממשלות להקטין את שיעורי האבטלה הגבוהים, לצמצם את ההוצאות הסוציאליות הגדולות, ולפתוח את האיחוד האירופי לפני מדינות מזרח־אירופה.

דהאן הקסים את מיטראן ואת קנצלר גרמניה קוהל אשתקד, כאשר בלגיה החזיקה ברוטציה בתפקיד הנשיאות של האיחוד האירופי. בהנהייתו אושרה אמנת מסטריכט ויושבו המחלוקות ביחס לסחר העולמי.

לוברס נחשב בדרך כלל כיורשו המיועד של דלור, עד שקומם ב־1992 את בון ואת פריס, בגלל סיועו לבריטניה לזכות בפטור מן המטבע האירופי המשותף ומן המדיניות הסוציאלית המשותפת לפי האמנה.

(איי.פי.)

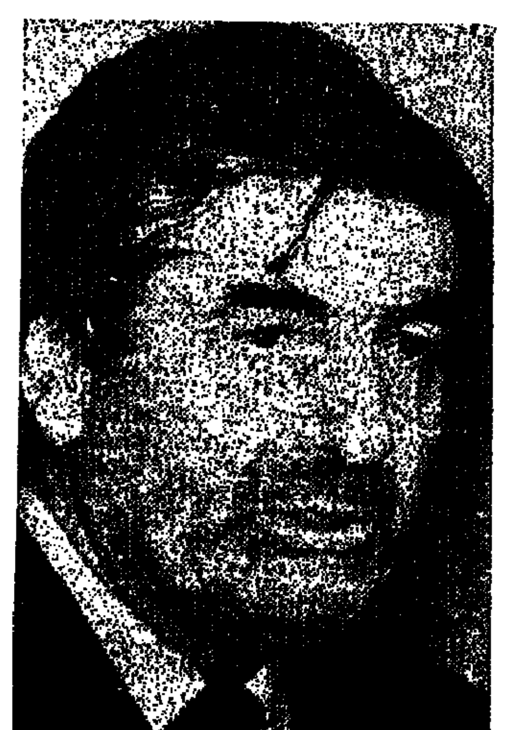
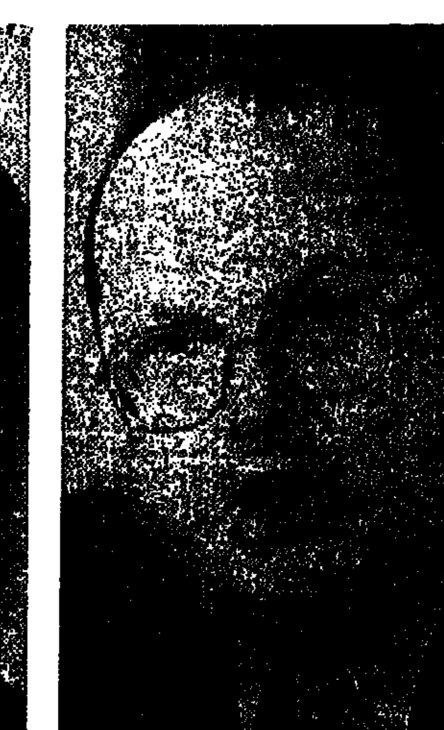

שניים שנשארו במירוץ: לוברס ההולנדי (משמאל) ודהאן הבלגי, המועמד הכמעט מוסכם

"הקהיליה הבינלאומית" — אשליה

הסדר העולמי החדש קורס

□ ניקולס דוזי

כשהסתיימה המלחמה הקרה, עלה החלום בדבר סדר עולמי חדש: מעתה, הקהיליה העולמית תשתף פעולה באמצעות האו"ם ותתמודד עם מלחמות, מצוקות ועוולות בכל העולם.

היום נדמה, שכולם הקיצו מחלום זה. מאחורי המשבר סביב התוכנית הגרעינית של צפון־קוריאה, הטבח האתני ברואנדה, המלחמה בבוסניה והמשבר בהאיטי, מסתתר – לדברי דיפלומטים – נושא משותף, שהשלכותיו מביכות.

מעצמות כמו ארה"ב ורוסיה מתחילות לדאוג לאינטרסים שלהן בתוקף, על חשבון שיתוף־הפעולה הבינלאומי, ובכך מעכבות עוד יותר קבלת הסכם על פעולות האו"ם. גם נכונותן לשגר כוחות שלום נוספים לבוסניה או צבא לרואנדה הולכת ופוחתת. לדברי יונתן אייל מן המכון המלכותי לשירותים משותפים בלונדון, "אנחנו מתחילים להיווכח, שאין דבר כזה – 'הקהיליה הבינלאומית'. החלום על האו"ם כמשליט סדר בינלאומי, התנפץ. המדינות יבחרו בעצמן את המשברים, בהם הן רוצות להתערב. זהו מסר ברור". מבט חטוף על המתרחש בזירה הבינלאומית עשוי להבהיר את הנקודה הזאת.

רוסיה, שהביקורת שלה על המערב הולכת וגוברת, דוחה את הצעת האו"ם להטיל עיצומים על צפון קוריאה, בטענה שלא התייעצו עימה תחילה. מוסקווה גם מזהירה את ארה"ב מפני ביטול אמברגו הנשק על בוסניה, שכן לדבריה, עלול הדבר להוליך למלחמת עולם שלישית. צרפת כעסה בגלל התגובה האיטית על מעשי הטבח המתמשכים ברואנדה, ואיימה להתערב על דעת עצמה, אם האו"ם לא יחליט על התערבות. ארה"ב, המתוסכלת מכך שהעיצומים הבינלאומיים על האיטי אינם מצליחים להביא לסילוק השליטים הצבאיים שם, שוקלת התערבות צבאית כדי להשלים את המלאכה.

לדברי מומחים ודיפלומטים, ישנן כמה סיבות לקריסת המסגרת של שיתוף־הפעולה הבינלאומי. האחת היא, שהאו"ם הוכיח כי אינו מסוגל להתמודד עם מספר כה רב של מבצעי שלום, כאשר 50 אלף מחייליו פזורים על־פני כדור הארץ כולו. לאירגון הבינלאומי אין צבא משלו, וחוץ מהמסגרת האירופית נבצר ממנו לפנות לעזרה לאירגונים איזוריים. אפילו בבוסניה, שם נאט"ו מציע תמיכה לאו"ם, יש ויכוח בין האירגון לבין הברית המערבית של 16 מדינות, מתי וכיצד להפעיל כוח.

המדינות מגלות, כי אנשי יחידות השלום שלהן חסרי אונים, סופגים קיתונות בוז ולפעמים נהרגים, בפרט בבוסניה ובסומליה. כוחות האו"ם לא יכלו לעשות דבר, כשהחל הטבח האתני ברואנדה. צרפת ובריטניה מאיימות להוציא את כוחותיהן מבוסניה, אם לא יינקטו בקרוב צעדים לקראת שלום. בעקבות התערבותה בסומליה, שעלתה ביוקר, קיבלה ארה"ב דוקטרינה להשכנת שלום, שקבעה סייגים חמורים לכל מעורבות אמריקנית בעתיד.

"נוכחנו לדעת, שמבצעים מולטילאטרליים כבר אינם לטעמן של מדינות רבות", אמר דיפלומט בכיר בבריסל: "בעתיד, מדינות כמו ארה"ב ינקטו פעולה רק כאשר הדבר משרת במישרין את אינטרסים שלהן".

סיבה שניה היא, שציר המפתח לשיתוף פעולה – היחסים בין ארה"ב לרוסיה – לחוץ מאוד. לשתיהן זכות וטו במועצת הביטחון. מלחמת המפרץ ב־1991, נגד עירק, בה התארגנה קואליציה של בעלות־ברית מטעם האו"ם, התאפשרה בין השאר הודות ליירח דבש קצר של שיתוף־פעולה בין וושינגטון למוסקווה, מייד לאחר תום המלחמה הקרה. הזמנים הללו חלפו כנראה ללא שוב.

(רויטר)

שיתוק בממשל היפני

...הממשלה התפטר
...חדשיים ואין רוב
...הרכב חדש.

... לנדרס

...ילתו של ראש ממשלת יפן, ...טסוטומו האטה, מעידה שמדינה ... רחוקה מאוד מיציבות ...ית. זאת, פחות משנה לאחר ...עלה הפוליטית הדומיננטית ...ת השלטון. האטה והוא ראש ...שלה השלישי שהתפטר, מאז ... הליברל־דמוקרטים רדופי ...השחיתות משלטון שנמשך 38 ...

...לשת ממשלות קצרות־ימים ... האטה נמשכה חודשיים בלבד) ... במיוחד במקרה של מצב ... כגון זה שנוצר סביב ...שאלה הגרעינית של צפון ... "זה תוהו ובוהו. איך אפשר ... על ממשלה כזאת במקרה של ... בינלאומי?" שואל מסאטאקה ... מומחה בלתי־תלוי ... בינלאומיים.

...ולמעט דין־ בהחלפתו של ... התפטרותו תיכנס לתוקפה ... של ראש ממשלה חדש, ... בישיבת הבית התחתון, ... משבים. אך מלבד השערה, ... יחזור לשלטון, אין לאיש ... מי יהיה ראש הממשלה החדש. ... בשלטון עלול לגרום נזק ... של יפן בשני אירועים ... פגישת פיסגה בין ראש ... החדש לנשיא קלינטון ב־7 ... ועידת שבע המעצמות ... בנאפולי שבאיטליה, ב־8 ...

... לפיסגה היו וושינגטון וטוקיו ... להתקדם בשיחות על ... השווקים של יפן. מאחר שעל ... מופעים הביורוקרטים ... שאינם מתחלפים עם ... ראש הממשלה, הדבר אינו בלתי־אפשרי. האמריקנים גם דורשים, שיפן תקטין באופן קבוע מיסים, כדי להגביר את ביקוש הצרכנים ליבוא – ובעיה פוליטית כמו מיסים אי־אפשר לפתור בלי ממשלה יציבה.

בנאפולי עשויה יפן לדרוש מארה"ב ומאירופה לשתף פעולה בהקטנת ערך היין, שבימים אלה מרקיע שחקים ומעלה את מחירי היצוא היפני. אך לראש ממשלת יפן החדש לא יוכל כנראה לשכנע את בני שיחו. היה זה האטה שגרם לפני שנה למהומה פוליטית, כאשר התייצב בראש קבוצת חברי פרלמנט, שערקו מן הדמוקרטים־ליברלים וגרמו להרחקתם מן השלטון. אך הזעם הציבורי על השחיתות, שהביא לסילוק הליברלים־דמוקרטים, לא כוון לכל המנעים. קודמו של האטה, מוריהירו הוסוקאווה, הצליח להעביר כמה רפורמות צנועות, אך התפטר בחודש אפריל בעקבות שערוריה פיננסית שנגעה בו אישית. כהונתו של האטה היתה קצרה מכדי להשיג דבר כלשהו. הוא עמד בראש קואליציה חלשה והתפטר, כדי למנוע הצבעת אי־אמון בפרלמנט, שעמד להפסיד בה בוודאות.

כפי שהוכיחו מאבקי הכוח שקדמו להתפטרותו, אין אף סימן של מפלגה או של קבוצה, המסוגלת אפילו להתקרב למילוי המשימה של הרכבת רוב פרלמנטרי, הנדרש לממשל יציב. אפשרות אחת היא, ששתי המפלגות הגדולות ביותר – הליברלים־דמוקרטים השמרנים והסוציאליסטים – יתחברו יחדיו. אך שתי המפלגות מהוות ממש הפכים אידיאולוגיים, ושוררת ביניהן איבה קרוב לארבעים שנה.

מומחים רבים סבורים, כי הרפורמה הדחופה ביותר היא הגבלת כוחם של פקידי הממשל הבלתי־נבחרים, המואשמים בהגבלת תחרות והוספת גישות זרים אל שוקי יפן, על־ידי ביורוקרטיה וכללים בלתי־כתובים. הציבור היפני מגלה תמיכה רבה ברפורמות כאלה, כי המלחמות הבלתי־פוסקות על השלטון והיעדר שינוי גורמים לו להרים ידיים בסלידה.

(איי.פי.)

אומר שלום. האטה

(צילום: איי.פי.)

"איש בין סובייטי מהולל"

יד־ימינו של בריה מעלה זכרונות

□ יהודה להב

עת הזכרונות במוסקווה בעיצומה. פתאום נפתח פיהם של אנשים, אשר שנים רבות שמרו את סודותיהם. המרתקים ביותר בזמן האחרון הם זכרונותיו של פאבל סודופלאטוב, שהיה יד־ימינו של לאברנטי בריה, הידוע לשימצה.

"איש בין סובייטי מהולל", כך הגדיר העיתון "הכוכב האדום" את סודופלאטוב. תואר זה ממחיש את האווירה השוררת עתה ברוסיה. שכן לאחר הוצאת בריה להורג, ב־1953, נעצר גם יד־ימינו. הוא כותב, שהצליח להטעות את חוקריו ואת שופטיו, בהעמידו פנים של בלתי־שפוי, ולכן נידון "רק" ל־15 שנות מאסר והתחמק מעמוד התליה. הוא היה ראוי בהחלט לעונש זה. הוא לא זכה לטיהור שמו לא בימי חרושצ'וב, לא בימי ברז'נייב ואף לא בימי גורבצ'וב. לטיהור מלא זכה סודופלאטוב רק בשנה שעברה מידי הרפובליקה הרוסית הדמוקרטית החדשה.

סודופלאטוב החל בשירות בק.ג.ב. כבר בגיל 12. לדבריו, הרג במו ידיו רק אדם אחד – בשנות ה־30, כאשר "על פי הוראתו האישית של סטאלין" מסר מיתקן חבלה מוסווה כבונבוניירה למנהיג האוקראיני יבגני קונובאלץ. אולם, הוא התמחה רק באירגון מעשי רצח וחבלה, עד שהפך למומחה הסובייטי מס' 1 לענייני חבלה וטרור. הפרשה המפורסמת ביותר בתחום זה היתה רצח טרוצקי.

סודופלאטוב מתפאר, כי הוא שאירגן את מבצע גניבת הסודות הגרעיניים של ארה"ב, שבלעדיהם "בריה"מ לא היתה מצליחה לפתח פצצה גרעינית", או שפיתוחה היה מתעכב זמן רב. הוא מאשים את המדענים אופנהיימר, נילס בוהר, אנריקו פרמי וליאו סילארד, כי "רק בשל קירבתם הרעיונית לבריה"מ, ריגלו למענה בחינם". זוהי האשמה כה דמיונית, שאפילו "אבי פצצת המימן", אדוארד טלר – שלא אהב את הרעיונות הליברליים של אופנהיימר – דחה אותה ויצא להגנת עמיתיו.

זה אינו הכזב השקוף היחיד בזכרונותיו. סודופלאטוב טוען, בין השאר, כי הדיפלומט מציל היהודים, ראול ולנברג, "ריגל לטובת הגרמנים"; כי המנהיג הסובייטי סרגיי קירוב נרצח ב־1934 ע"י בעלה של מזכירתו, כשנודע לו על היחסים האינטימיים ביניהם; כי זינובייב, קאמנייב ובוכארין אכן התכוונו לרצוח את סטאלין וכי למרשל טוחאצ'בסקי היו נטיות בונאפרטיסטיות. אפילו העיתון "איזווסטיה" העיר, כי סודופלאטוב "זוכר" דברים, שבלי ספק היו חייבים להגיע לידיעתו. אך על אף הספקות, בית־הוצאה אמריקני החליט שזכרונות אלה ראויים לתשלום 850 אלף דולר תמורת פירסומם.

שני דברים בוודאי אין להכחיש מזכרונות אלה: את האווירה המזוויעה במנגנון השלטון הסובייטי והחברה כולה, בה ריגלו אנשים, התחרו ביניהם בהלשנה על ידידים ועמיתים; ואת התמונה, שלפיה לעיתים החוקר והנחקר החליפו מקומם, או מצאו עצמם, לאחר שהוכו ועינו זה את זה, כעבור זמן ליד שולחנות עבודה סמוכים.

סטלה מאריס פותחים שער

יש רוק כבד בישראל, ושמו "סטלה מאריס". להקה של חברים, חיפאים במקור, שמוציאים בתחילת יולי את אלבומם השני ושמו "השער נפתח".

למה בחרתם דווקא בשם הזה?

"יש בזה איזו אמירה אופטימית", אומר פבלו רוזנברג, סולן הלהקה. "נכון שהתקליט בכללו לא בדיוק אופטימי, ובחלק מהטקסטים אני נשמע מיוסר, אבל זה בגלל שהעולם בכללו לא בדיוק מקום יפה ונעים וקל. החיים שלי אישית אולי נוחים, אבל אני מסתכל על הסובב אותי. אני בטוח שיש כאלה שקשה להם בחיים, והטקסטים שכתבתי ידברו אליהם. כנראה כל הדברים האפלים שתבויים כי יצאו דרך הטקסטים. אבל לא כל השירים כאלה, יש גם את הבלאדות שבהן בא לידי ביטוי הצד הרומנטי שבי".

מלבד פבלו רוזנברג שגם כותב את החומר, חברים בלהקה המתופף איתן ברדיצ'ב, הקלידן פימה שוסטר, והגיטריסטים דובי פרני וניק מילר. על ההפקה המוסיקלית חתום כריס טאנג'רידיס, שהוא מפיק מצליח בחו"ל, שעבר עם גדולים וטובים כמו "ליוו הרוזה", "בלאק סבאת", "בתולת הברזל" ועוד.

הקשר עם טאנג'רידיס נוצר לפני שנה, דרך מנכ"ל חברת הליקון בה חתומה הלהקה. "כריס זה חלום ילדות", אומר רוזנברג. "נורא רצינו לעבוד איתו. לקח קצת זמן גם כי יש את העלויות, וגם כי הוא בנאדם נורא עסוק. השקענו המון בתקליט הזה, גם כספית, כדי שהתוצאה תכבד אותנו ואת מי שיקנה. כריס גדול, פשוט גדול, מה שלוקח למפיק אחר יומיים, הוא עושה ב-8-6 שעות, ואני מתכוון למיקסים". שהעובדה שאנחנו חתומים בחברה גדולה עוזרת, אחרת בטח לא היינו יושבים כאן ככה ומדברים".

מי הקהל שלכם?

– "זוהו בסביבות הגיל שלנו. אני מקבל המון מכתבים מבני שלושים פלוס. יש את הצעירים בני 16-17, ויש גם את הרוקרים המבוגרים, בני ארבעים פלוס. בכל עיר מרכזית יש גרעין של מעריצים ששומר על קשר ובא לכל הופעה, כמעט".

רוק כבד מאוד פופולארי עכשיו, בעיקר בחו"ל.

– "רוק כבד מוכר מליונים, כי זו מוסיקה עם הרבה כוח. זו מוסיקה אמיתית, שתמיד תהיה ותמיד תמכור".

אבל בארץ זה פחות פופולארי.

– "אני לא חושב שזה נכון. אולי בכל הקשור למכירות תקליטים כן, אבל בנוגע להופעות, להקת רוק כבד תמשוך יותר קהל. מה שאותי מתסכל בארץ הוא, שצריך להוציא תקליט כדי למכור הופעות, לא כמו בחו"ל ששם אתה יוצא להופעות כדי לקדם את מכירות התקליט. באיזה שהוא מקום זה מלחיץ כי אתה חייב ליצור כל שנה, גם אם אין לך מה להגיד. אנחנו מצויינים בהופעות. אנחנו מופיעים במועדונים, על במות קיץ ובפסטיבלים. חבל שבארץ אין במה לסגנון שלנו".

מה לגבי חו"ל?

– "החוכמה בחו"ל היא למצוא דיל טוב. אם אין לך שם מערכת משומנת שתרתום, זה יילך לאיבוד. האמת היא, שאם אנחנו רוצים להצליח בחו"ל, אנחנו צריכים לגור שם ובגילנו זה קצת קשה. חלקנו נשואים ויש את הגעגועים למשפחה. לפעמים צריך לוותר קצת על החלומות, למרות שהם לא נגרוו לחלוטין".

להקת "סטלה מאריס". יהיה גם תקליט שלישי.

מה תרמה לך העבודה איתו?

פבלו רוזנברג: "קודם כל תקליט שלדעתי נשמע מיצרן. חוץ מזה הוא נתן לי ביטחון ואמונה בעצמי יותר מכפי שהיו לי אי-פעם. היו לי חששות בהתחלה, כי הוא עבר עם כל הכוכבים הגדולים, אבל הוא הרגיע אותי. הוא אמר לי שאני לא נופל מאף אחד, רק קצת יותר נחמד...".

תקליט הבכורה שלהם שיצא בספטמבר 1992, מכר עד כה 14 אלף עותקים בלבד, שזה לא רע, אבל לא זהב.

מבחינתך, התקליט הקודם נכשל?

– "עבורי, אישית, זו הצלחה בינונית, ואני שונא בינוניות בכל תחום שהוא בחיים. הייתי מת שנגיע לזהב, כי בארץ אם לא הגעת לזהב, אתה לא זוכה להכרה, והתמונה שלך לא מופיעה בעיתונים".

אז למה לא הגעתם?

– "קהל יש, פירגון חסר. אני לא מאשים אף אחד ולא רוצה שיחשבו שאני מתלונן או מתוסכל. אבל היתה התעלמות כמעט מוחלטת מאיתנו בעיתונות. אני שלם עם עצמי ואוהב את מה שאנחנו עושים, ואם העיתונות מתעלמת, זו בעיה שלה. אני חושב שהם יכלו קצת יותר לעזור, גם אם הם לא מתים על הסיגנון, נכון שלא המצאנו שום דבר, אבל בארץ הסגנון הזה חדש יחסית, ויש לזה אוהדים. אנחנו ניסינו לעשות רוק כבד בעברית. לא יודע, אולי באמת לא כל-כך הצלחנו בפעם הראשונה. אני מקווה ומאמין שהתקליט החדש ימכור יותר ויצוד גם את המכירות של הראשון".

אתם כבר בסביבות השלושים. הגיל משפיע?

– "בטח. אם היינו בני עשרים לא היינו נשמעים ככה. כשאתה מבוגר אתה אומר דברים בצורה ישירה יותר, אתה מתחכם פחות. אבל גם אם הספרות משתנות, אני חושב, שבנשמתי אני נשאר ילד. אני חושב שכל מי שמתעסק במוסיקה כמונו, תמיד יישאר ילד. כנראה שהמוסיקה היא תירוץ כדי לא להתבגר".

והתחרות עם להקות צעירות לא מטרידה?

– "איזה תחרות? אני לא חושב שיש עוד להקות רוק כבד בארץ שהצליחה לפרוץ כמונו. אנחנו להקת הרוק הכבד היחידה שחתומה בחברת תקליטים גדולה. אני חושב שזה בגלל שאנחנו יותר קומוניקטיביים, השירים מלודיים, בלי התסבוכות ושטויות כמו שטן ומוות. כמובן"

אתם שלמים עם התקליט הזה בהשוואה לראשון?

– "על שאלה כזאת תמיד עונים בקלישאות הידועות, שהתקליט הזה יותר בשל ויותר בוגר. אני חושב שהתקליט הזה יותר עכשווי ויותר ישיר, בלי לפחד ובלי לייפות אותו. עשינו תקליט שכשנעשה אותו על במה הוא יישמע בדיוק אותו דבר. אם הוא לא ימכור? תמיד יש תקליט שלישי. אנחנו נשאר להקה".

גידי ויודית ביחד

יהודית רביץ וגידי גוב עורכים בימים אלו חזרות לקראת מופעים משותפים שיועלו בהיכל התרבות, בבריכת השולטן, בקיסריה, וערד. במופע, מיטב משיריהם של השניים בעיבוד מחודש. את המופע מעבד, מפיק ומנהל מוסיקלית רמי קליינשטיין, שגם ישיר מספר משיריו. בין השירים שיושמעו: מילה טובה, כבר לילה, שלל שרב, באה מאהבה ועוד מוכרים ואהובים. ילוו אותם אלון הלל על תופים, עדי רנרט בקלידים, יוראי אורון בבס, אלכס פולק וליאור יקותיאלי בגיטרות.

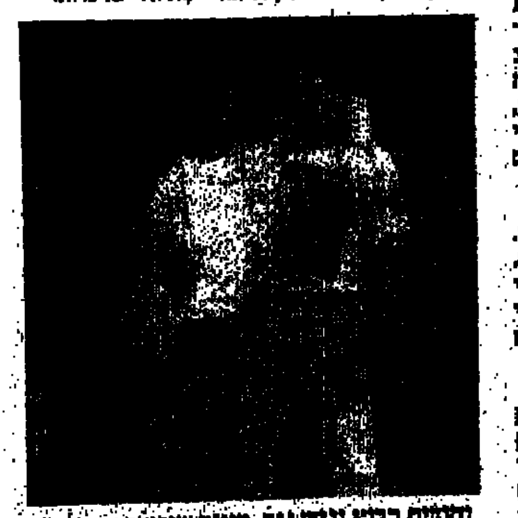

יהודית רביץ וגידי גוב. מיטב שיריהם.

שופן, שנברג ומוצרט גם בכורות ב"בלט הישראלי"

תכניתו החדשה של "הבלט הישראלי" נפתחת ביצירה, התופסת מקום נכבד בכותל-המזרח של תולדות הבלט. מה שידוע כ"סילפידות", שם שהמציא דייגילב, משום שהכותרת המקורית שניתנה ליצירה על ידי הכוריאוגרף מיכאיל פוקין, "שופיניאנה", נראתה בעיני האמרגן שהיה מודע לטעמו של הקהל שלו, מופשטת מדי. באותם ימים בשנת 1907, לא היה קיים עדיין בלט ללא עלילה, וחלוץ המחול המופשט, שכולו תנועה לשמה, היה פוקין, ו"שופיניאנה" היה נסיונו החלוצי הראשון בתחום זה. ומכאן הסילפידות, שמלבד בכותרת אין להן משמעות במחול היפה הזה.

כשרואים שוב את הצורות הנפתחות והנסגרות של קבוצת הרקדניות, את השילובים בין יחיד לקבוצה, וקורי הדבאלט הנפרס כמניפה, אפשר להבין מניין צמח באלאנשין.

בראש המבצעים רקדנית מצויינת ממש, שלא היכרתי עד כה, נינה גרשמן. יש לה קלילות, תנועת זרועות רכה כקנטת, ובכלל היא בלרינה ממש. לצערי, הפרטנר שלה, הגבר היחיד בקבוצת הסילפידות, מטר סיבלי, בתפקיד שנקרא, משום מה "המשורר" בתכניה, הוא כבד תנועה, וחסר בדיוק את אותו מעוף של משורר, הנדרש כאן.

לצערי, הנוסח הנוכחי של היצירה הוא מין קיצור שולחן-ערוך. חסרים קטעים מוכרים, סולו מרכזי ואותן גידלנות של ידיים, היוצרות תנועה מפותלת, מקסימה. ובאמצע היה רגע מביך של בימה ריקה, משהו שטרם ראיתי בביצועים הרבים של "שופיניאנה". אם מעלים יצירה כה מוכרת, וטוב שהבלט שלנו עושה זאת, מוטב שלא לערוך אותה לפי הטעם האישי של האחראי להעמדה, במקרה זה קורה בגרוד, שהיא מנהלת חזרות מעולה לכל הדיעות.

ברטה ימפולסקי בחרה לעבודתה החדשה "גורה לידר" ("שירי גורה"), ביצירה מוסיקלית מעולה ונשגבת מאת ארנולד שנברג. התנועה שימפולסקי "הלבישה" על שירים אלגיים אלה אינה תואמת, לדעתי, את רוח המוסיקה.

האחידות והזוויתיות של רוב התנועות, הרבה סחיבות של המחוללים את הבחורות, שליחת רגליים קשות קדימה תוך תנועה, כל אלה נראו מכאניים מאד, נטולי אותה רגשנות ועדינות המתבקשת מן המוסיקה. מעיל שחור על כתפיו של המלך שמאבד את הילדה האהובה עליו, אמור לסמל את השכול והקינה, תחת שהדבר יופיע בתנועה עצמה.

גם הפעם בלטה נינה גרשמן, כסולנית וכפרטנרית. התאורה של חגי שפירא היתה מלאה גימיקים, במקום לנסות וליצור אוירה. התלבושות (שעיצבה הכוריאוגרפית עצמה) היו פשוט "טייטס", עם מין ביקיני לכמה מהבנות, שלא הוסיפו דבר לעבודה מתמשכת זו.

הערב הסתיים ביצירה מבריקה ומרנינה מאת האמריקני המוכר היטב בארץ, לאר לובוביץ'. "קונצ'רטו 622" – המספר ברשימת יצירותיו של מוצרט – הוא דיברטימנטו מלא חיים. בייחוד מרשים היה דואט לשני גברים, שרקדו ויצ'סלב סרקיסוב, שהיה קצת כבד מדי בתנועותו, ואויקבל תוואדזה, שהתפתח מאוד מאוד ורקד את רומיאו ב"באלט הישראלי".

התנועה המודרנית נראית זרה לרוב הרקדנים, שחלק ניכר מהם הגיע מרוסיה ומסורת הבלט שלה, שאינה מצטיינת בקלילות. הרקדנים והרקדניות פשוט נהנו פחות מדי מהעליצות השופעת מהכוריאוגרפיה של לאר לובוביץ'.

אבל למרות חסרונות בולטים אלה, זה היה סיום נאה למופע.

ב"סינפונייטה הישראלית" הילדים יקבלו כרטיסי חינם

יוסי שיפמן

אמצעי השיווק הבולט ביותר בעונת הקונצרטים הבאה של הסינפונייטה הישראלית באר-שבע, הוא האפשרות שמקבלים מנויי התזמורת להזמין את ילדיהם לקונצרטים בחינם, כמובן על בסיס מקום פנוי. "הרעיון העומד מאחורי היוזמה הזאת", מסביר מישה גרטם, מנכ"ל התזמורת, "הוא לפנות בעיקר לאוכלוסיה שהגיעה מחבר העמים. שם ההליכה המשפחתית לקונצרט היא עניין מקובל. בישראל המחשבה על ההוצאה הכרוכה ביציאתם של ארבעה ויותר בני משפחה אחת, רחוקה מאפשרויות הכיס שלהם, ובעזרת ההזמנה לכרטיס חינם יגיע קהל חדש ונוסף לתזמורת. ההשקעה היום, היא הרווח של העתיד".

חשיבה אחרת על קהל נוסף היא, הכפלת סדרת "פניני האופרה" לארבע תכניות בשנה. הקהל מילא את האולמות בשנה שעברה, ולכן החלטנו להכפיל את הסדרה, וכל תכנית תבוצע פעמיים. "אין זה סוד שחלק ניכר מהאוכלוסיה המגיע לקונצרטים בבאר-שבע, אינו מסוגל לממן את מחירי כרטיסי המנוי לאופרה, ולכן טוב להביא אליהם את האופרה, גם אם מדובר בנוסח קונצרטי בלבד".

באותה רוח נבנתה סדרת ה"קלאסיקל" שבה מוקדש כל קונצרט למלחין אחד (ובלבד שהוא יהיה מקובל, ולא מלחין חדשני משלנו או משל האחרים). השנה יככבו בסדרה מוצרט, מנדלסון, דבוז'ק, באך ובנו, שוברט וסן-סנס. בלב העונה הבאה נמצאת הסדרה המרכזית שנקראת "קלאסיקה", ובה צימוקים מוסיקליים לא מעטים. הבולטים הם שמיניית ה"סווינגל סינגרס" שיפתחו את העונה עם שירי האהבה של ברהמס ועוד יצירות.

המנצח השוויצי המעולה ריקנבאכר, יבוא לביקור בישראל, ואילו זמר הטנור כריסטוף המסבריגר יחזור לכאן הפעם עם אחת היצירות היפות ביותר שנכתבו לקולו "סרנדה לטנור, לקרן ולמיתרים" של בריטן. אורחים חדשים בסינפונייטה יהיו המנצח הפולני יורזי מקסימיוק, והנבלאית הצרפתיה מריאל נורדמן. ביקורים חוזרים יהיו כאן לצ'לן הנודע יאנוש שטרקר, למנצח הישראלי משה עצמון ולכנר שמואל אשכנזי, שניהם לאחר היעדרות ממושכת יחסית, מבימות הקונצרטים בישראל.

תחתום את העונה הבאה "אליהו" – האורטוריה של מנדלסון עם מקהלת הרדיו ההונגרי, שכבר ביקרה בסינפונייטה שזכתה באהדת הקהל והביקורת. מנהלה המוסיקלי של התזמורת, אורי מאיר, ינצח על שלוש תכניות בסדרה המרכזית, ומנדי רודן, מנצחה הקודם, ישוב לנצח עליה בביצוע מיוחד של האורטוריה "קיסר אטלנטיס" של ויקטור אולמן, שניספה במחנה טרזיינשטט. ביצוע הבכורה של היצירה הזאת לפני כ-15 שנים היה גם הוא של הסינפונייטה, ויכלל גם ב"פסטיבל ישראל" תשנ"ה. המיוחד אתה יש כאן היא, הכללתן של יצירות ששייכות לתזמורת הסימפונית הגדולה כמו הקונצ'רטו לכינור של צ'ייקובסקי, או "הפסטורלית" של בטהובן. יש כאן נסיון להיראות כמו תזמורת סימפונית גדולה, שכרוך בהגדלת מספר הנגנים באופן חד-פעמי, וראוי לחשוב על הנזק המצטבר שיכול צעד כזה להביא לתזמורת שנקראת "סינפונייטה".

התזמורת עצמה מציעה סדרות מצומצמות יותר (6 מתוך 10 התכניות שתבוצענה בבאר-שבע) גם בתל-אביב, ירושלים, אשקלון וקרית גת. מחירי כרטיסי המנוי מגיעים במחירים הגבוה ביותר ל-675 שקלים לסדרה מלאה, כשיתר הסדרות מחירן זול יותר. כאן כמו בתזמורות אחרות המחיר הממוצע לכרטיס זול יותר בסדרה הגדולה, אבל ההחלטה מה לשמוע היא שתקבע בסופו של דבר מי יפתח את הארנק למה.

התזמורת עצמה נמצאת כעת במצב בעייתי כתוצאה מהפסקה כמעט מוחלטת של הקצבות העירייה. באופן יוצא מן הכלל ותגיים משרד החינוך להגדיל את שיעור הקצבתו, כדי לא לתקוע את התזמורת הדרומית. מדובר על השתתפות של 66% מתוך תקציב כולל של 5,147 מיליון שקלים. העירייה משתתפת בשיעור של כ-5%, ואת היתר צריכה התזמורת לשאוב מתוך ציבור מנוייה, שנכון להיום אינו מגיע ל-2,000 בכל הארץ, ומרוכשי כרטיסים מזדמנים לכל תכנית ותכנית.

ביקור המנצחת דליה אטלס בפולין

פרופ' דליה אטלס הוזמנה לנצח על התזמורת הטובה ביותר בפולין "התזמורת הסימפונית של ורשה", בקונצרט גאלה לכבוד מדינת ישראל. קונצרט זה נערך בארגונם המשותף של שגרירות ישראל בורשה וממשלת פולין. בקונצרט נכחו שרים, חברי ממשלת פולין, שגרירים, אנשי תרבות ואורחים נכבדים.

חלק מהקונצרט תועד ע"י הטלויזיה הפולנית, אשר שידרה באותו ערב פעמיים במהלך החדשות מן המעמד קבלת הפנים, וכן ערכה תכנית מיוחדת בה הציגה את המנצחת דליה אטלס. ורדיו פולין הקליט את הקונצרט, במטרה להעבירו לתחנות השידור בעולם.

פרס ראשון לסרט "השיחזור"

הסרט התיעודי "השיחזור" על פרשת רצח דני כץ, זכה בפרס הראשון במסגרת תחרות סרטי התעודה ע"ש משה אפרתי, בטקס פרסי המכון הישראלי לקולנוע שנערך לפני זמן קצר. הסרט הופק ע"י "כלפולמס" – כתריאל שחורי, ונעמי בן נתן. במאי: אבי מוגרבי, עורך: יוסי גרינגלד.

הצגת "הגולם" לפסטיבל יאנוש קורצ'אק בפולין

התיאטרון לילדים ולנוער הוזמן להשתתף בפסטיבל ע"ש יאנוש קורצ'אק הי"ד בורשה פולין, לרגל מלאת 100 שנה להולדת קורצ'אק. בפסטיבל שיתקיים בחודש ספטמבר ישתתף התיאטרון עם ההצגה "הגולם" מאת יוספה אבן, עיבוד ע"פ ספרו של יצחק בשביס זינגר, בבימויו של נוסין, ובהשתתפות ג'ק שוילי, ולדימיר אורן פרושטיין, רפי אדיר, יובל סקר ואיילת. ההצגה הגיעה מטעם האסטיג' (הארגון הבינלאומי לתיאטרון ילדים) שבפולין.

סרט ושמו "מלך השכונה"

אלה מבינים את הסרט "מלך השכונה". עלילת הסרט על מיקי ואיציו הם שני אחים, הגדלים ללא בשכונה מוזנחת בשולי העיר. למיקי, האח הגדול, האחד, לפתוח דיסקוטק, להתעשר ולצאת הקשה של חייו, והשני, המרכזי, להפוך את שמתאמן בקבוצת כדורגל מקומית, לכוכב. הסרט עוברים על האחים ימים קשים ואכזבות שניהם חוזרים הביתה – כשהחלום הרחוק. שחקנים: גבי דן בתפקיד מיקי, ניסים סוסי – האח, אל עורה – סמי, דני מוזס – אלי, כתב לובצקי. צלם: עודד קמחי. מפיק: מתי הררי. אחיון ומתי הררי. ניהול אמנותי:

"משחיז הסכינים הסיני" – לקהל הרחב

פעולה ראשון מסוגו בין בית ציוני אמריקה הספר למשחק של יורם לוינשטיין, יתבטא של דני הורוביץ "משחיז הסכינים הסיני" בית ציוני אמריקה בפני הקהל הרחב. שיתוף הפעולה יועמד לרשות תלמידי שנה לחזרות ולהצגת "משחיז הסכינים הסיני". 15 העולינה בבית ציוני אמריקה בפני הקהל הרחב. הראשונה של "משחיז הסכינים הסיני" תתקיים יוזוח.

מקהלת בני הקיבוצים קולטת נערים חדשים

מקהלת בני הקיבוצים פותחת את שעריה בפני בני הגיל מהעיר, מהכפר ומהקיבוץ, בכנס הקיץ בקיבוץ עברון ובמוסד החינוכי אושרת, 26-30.7.94.

שתתפו למעלה מ-80 ילדים ובני נוער מכיתות שתי מקהלות: הצעירה והבוגרת. השנה גידול ניכר במשתתפי כנס זה.

העבודה של המקהלה השנה: מפגש עם הקיבוצים, עם מקהלות נוער, ביצוע יצירה בני הקיבוצים, ואירועים נוספים.

יהווה את אות הפתיחה לפעילות מקהלת לשנה זו, שמהלכה תעבור המקהלה על מוסיקה שונים, העמקה בתורת המוסיקה מוסיקלית, פיתוח קול קבוצתי ואישי, ושילוב החדשים בשורותיה.

נמשכת עד אמצע יולי, אצל מכזיר ממדור והתנועה הקיבוצית, טל' 03-6929975 או

בני נוער בעלי קול נעים ורצון לשיר. נסיון המוצאות בתווים או ידע בנגינה – רצויים. מוגבל.

מקהלה ומועצה חדשה לאיגוד הקומפוזיטורים בישראל

הכללית של איגוד הקומפוזיטורים בישראל, זמן קצר את מוסדות האיגוד, וכך הם נבחרו: ד"ר ארי בן-שבתאי – יו"ר, רון וידברג – קול – גזבר. מנחם ויזנברג, דן יוהס, ינעם ליף, מנחם צור, משה רסיוק, איתן שטיינברג.

כרזות באינטרפטציה אישית

בית ציוני אמריקה מוצגת תערוכת כרזות גרפיות המחלקה לעיצוב גרפי, בביה"ס "מימד" בתל אביב. התלמידים הכינו את הכרזות שלנוקראליה, לאחר קריאה ודיון במחזה "לטעמר" מאת עליזה אולמרט. כל סטודנט רעיונות אישית, אותה יישם באופן ויזואלי עיצוב תרבותי. כך יוצא שכל אחת מן הכרזות מהווה פרשנות אינטרפרטציה חזותית אישית המקורי הגורש, המוצג ב"קאמרי". הכרזות יוצגו אמריקה עד סוף אוגוסט.

פרס נובל לאמנויות ביוזמת היפנים

דוביק אשורות, ניו יורק

"פרמיום אימפריאלה". מה זוהי? עד לפני כמה ימים, גם אני הייתי חושב שזו שאלת טריוויה מעצבנת בחידון טלויזיה, שצחי שמעוני או שמוליק רוזן העתיק אותה מהאנציקלופדיה. אבל המושג הזה, שעוד לא מופיע בכתובים, כבר יכול להיחשב כפרס נובל לאמנויות, ולו בגלל ערכו הכספי והעובדה שהוענק לגדולי האמנים בעולם. אבל היפנים, שהמציאו את הפרס, מתנחמים שגם לפרס נובל לקח כמה שנים טובות עד שהפך לשם דבר.

במידה מסויימת, אין ספק שה"אימפריאלה" ממלא חלל ריק שאינו "מכוסה" ע"י פרס נובל הוותיק והמוכר. בעוד הפרס השוודי מוקדש למדעים, ולסופר אחד בשנה, הפרס הקיסרי היפני מוענק ב-5 קטגוריות: ציור, פיסול, ארכיטקטורה, מוסיקה וקולנוע/אמנות במה. ההבדל הבולט בין השניים הוא, שרוב זוכי פרס נובל "מתגלים" רק אחרי חלוקת הפרס, ורק אז זוכים לפרסום עולמי, בעוד שרבים מזוכי ה"אימפריאלה" כבר היו מוכרים לציבור מקודם.

אבל איך זה שהיפנים, אלופי השיווק העולמי וכובשי השווקים, שמרו בעניין הזה על ענווה כזו? פשוט מדהים איך עד היום לא עשו מזה "אוסקר", ולא הפציצו נושא יוקרתי כזה בערוצי התקשורת. הרי בחמש שנות קיומו, זכו בפרס ציירים כווילאם דה קונינג, דייויד הוקני וג'ספר ג'ונס. הפסלים: מקס ביל, אנתוני קארו, צ'ילידה, פומודורו ואומברטו מסטרויאני. ארכיטקטים כ-איי.אם.פיי, קנזו טאנגה ופרנק גרי. מוסיקאים כרוסטרופוביץ', שניטקה, ליגטי, ברנשטיין, ופייר בולז. נו וכל אחד קיבל איזה 15 מיליון יין, שזה השנה "רק" 150 אלף דולר.

בקטגוריה החמישית, תיאטרון/קולנוע, זכו כבר מרסל קרנה, פליני, אינגמר ברגמן, קורסאווה ומוריס בז'אר (הכוריאוגרף). באמת!

השנה כבר התרו מארגני הפרס מצניעותם התרבותית, בנסיון להעלות את ה"אימפריאלה" על המפה העולמית. בסדרת החגיגות שנערכה בשבוע שעבר במוזיאון לאמנות מודרנית, קישטה את הטקס סוללת ה"יועצים הבינלאומיים", שנועדה להקנות לו מעמד אוניברסלי. על במת הנואמים ישבו להם מכובדים משהו, חמישה מדינאים מפורסמים: ז'אק שיראק (ראש ממשלת צרפת לשעבר והיום ראש עיריית פאריס), אדוארד הית' (ראש ממשלת בריטניה לשעבר), הלמוט שמידט (הקאנצלר לשעבר), אמינטורה פאנפאני מגדולי המדינאים באיטליה, ונקאסונה, ראש ממשלת יפן לשעבר. נוסף להם היו שם שני רוקפלרים, דייויד האב ודייויד הבן, לא רק כנציגי ההון האמריקני, אלא גם מאספני האמנות הגדולים ביבשת. אבל ההחלטה הסופית על זכיה, היא של המומחים היפנים, בדיוק כפי שהשוודים הם הקובעים הסופיים בפרס נובל.

דווקא השנה זוכי הפרס ידועים יחסית מעט, מלבד סיר ג'והן גילגוד, בן ה-90, שזכה בתחום הקולנוע. האחרים הם: הצייר הסיני זאו ווקי, המתגורר בצרפת שנים רבות. הפסל האמריקני ריצ'ארד סרה, שנודע בעבודותיו ה"סביבתיות". האדריכל ההודי ריצ'ארד קוריאה, והמלחין הצרפתי הנרי דיטויה. את הפרס הנכבד הם יקבלו בטקס נפרד בטוקיו, בשנה הבאה, ובינתיים זכו ללחיצת יד של הקיסר יורוס הודו, שבאותו יום שהה גם הוא בניו יורק. למחרת הם הוטסו לוושינגטון, ללחוץ את ידו של הנשיא.

חלוצת התפאורות והתלבושות

ג'ניה ברגר: "עבודות לתיאטרון", הוצאת שפיר, על שם א"ד שפיר, תל-אביב 1994. עורך נתן זך, מעצב אלעזר גלעד.

נתן גרוס

זה עתה יצא לאור אלבום צבעוני יפהפה, התובק 30 שנה של עיצוב הבמה, התפאורות והתלבושות של חלוצת הסצנוגרפיה הישראלית המקצועית – ג'ניה ברגר. מהתפאורה הראשונה שלה ב"אוהל" ל"אופרה בגרוש" של ברטולד ברכט, החדשנית, המדוברת בהרחבה בחוגי התיאטרון בשנת 1933, ועד עבודתה האחרונה על הבמה, "גם הוא באצילים" למולייר, גם היא ב"אוהל", עם מאיר מרגלית בתפקיד של מר ז'ורדין – נמשכת שרשרת ההצגות ב"אוהל", ב"הבימה", ב"מטאטא", ב"לי לה לה", באופרה הארץ-ישראלית והישראלית, במפעלי יובל שונים ברחבי הארץ ועוד. כ-100 תפאורות ותלבושות. זו גם הזדמנות להיסטוריונים של התיאטרון העברי להיזכר בכל מיני בימות שקמו ונעלמו אחרי הצגה אחת או

חזה אריה נבון, יוסל ברגנר ויגאל תומרקין. אמנים רבים, וביניהם גדולים כפיקאסו, ז'אן מירו וטולוז לוטרק – ובל נשכח את שאגאל – עסקו מדי פעם בעיצוב תפאורות ומצאו בכך אתגר אמנותי נוסף לעיסוקם הרגיל. אך רק לאחרונה הפך עיצוב הבמה למקצוע נפרד במקצועות האמנותיים.

תפאורותיה של ג'ניה ברגר מצטיינות בצבעוניות אגדתית והושפעו במידה רבה מההוויה האמנותית-עממית הרוסית. היא נוטה לסגור את התפאורה במסגרת של עמודים, וילונות, או – במקרים רבים – קשתות, או מעין קיר עם חלונות בצד. בתוך המסגרת הקבועה הזאת מתחלפות תפאורות לסצנות שונות של המחזה. המסגרת נותנת הרגשה שמדובר באגדה, בסיפור המציב מחיצה בין הנעשה על הבמה לבין הקהל.

התלבושות של ג'ניה ברגר, פרי עיון במקורות, מפליאות בעושרן מזה ובהפשטה סגנונית מזה. הדמויות ברישומיה נוטות לקריקטורה. עיצוב הבמה בקווים עבים, החלטיים, אין בו פירוט טפל. מה שיש בו זאת האווירה ההולמת את תוכן המחזה ואת האקלים של זמנו. ויש לומר כי ניכר כאן האקלים הרוסי: אוסטרובסקי, קאטייב, דוסטוייבסקי, גוגול, סימונוב, בבל, טולסטוי – כל השמות הנודעים והנשגבים ברפרטואר של שנות הארבעים והחמישים. והתפאורה בהתאם, בקונספציה נראטיבית

ג'ניה ברגר, מציירת תפאורה, 1938.

הצגותיים, כמו (מי זוכר, מי יודע?) "תיאטרון קומדיה ארץ-ישראלית", "סרק", "הרמפה" (של מרק לברי) ועוד.

ג'ניה ברגר נולדה בחרקוב שבאוקראינה, היא נחשבה כבר לצעירה מבטיחה, כאשר הוריה עזבו את ברית המועצות – אביה ישר לארץ-ישראל, והיא ואמה התעכבו שנה בברלין, שם התחילה ג'ניה ללמוד ציור. מאוחר יותר השתלמה אצל יצחק פרנקל ואיידה סטר לילדים בארץ, ובסוף שנות העשרים שוב חזרה לברלין, לאקדמיה לאמנויות. שם משכה את תשומת ליבו של ד"ר קרל הופר, שהיה צייר טוב ומורה מהולל, והוא הפנה אותה למחלקה לציור בימתי.

המודרניזם הגרמני ויסודות המסורת הרוסית – האקספרסיוניזם והפוטוריזם – עיצבו את השקפתה האמנותית. היטלר ראג שלא תעשה קריירה בברלין ובשנת 1933 היא שבה לתל-אביב. ומצעד הצלחותיה החל. העיתונות שיבחה את עיצובי הבמה שלה למעשה, היא ועמנואל לוטסגלס מ"מטאטא" היו היחידים שעסקו באופן מקצועי בסצנוגרפיה. מאוחר יותר הרמו לזאנר הקשורות מלה לתמונה. חיפוש ביטוי מודרני למסורת עתיקה – זה האתגר למעצב במה כג'ניה ברגר.

כמובן, לא חסרו ברפרטואר יצירות קלאסיות של מולייר או שקספיר, וכמובן גם יצירות מהעולם היהודי, מהתנ"ך ומההיסטוריה – פרץ, אברהם מאפו וגולדפאדן מזה ומוסינזון, אשמן, יהושע בר-יוסף וקישון מזה. ל"תמר אשת ער", למשל, יש למצוא פתרונות אחרים מאשר לאגדות רוסיות: כאן לא מתאימה המסגרת הפרונטלית לנוף המדברי, ובמקום הרישומים קריקטורליים של דמויות ב"בנקי קריק" או "שיקוקיו" של גוגול, באות דמויות סינתטיות, "הירוגליפיות" של התנ"ך. כך גם בגירסה הראשונה של "שלמה המלך ושלמי הסנדלר", בבימויו של משה הלוי – תלבושות מפוארות בצורות גזירה פשוטות, המבוססות על מקורות עתיקים.

זהו אלבום נוסטלגי, ומהווה אופייני לתקופה ועדות לסמורמנס אמנותי בלתי רגיל, טעם טוב וידע מקצועי. מוקדש לזכרו של יהודה גבאי, בעלה של ג'ניה ברגר, שמת לא מכבר.

שלושה סרטים

אילן ליבוביץ

"כלבי אשמורת" – ארה"ב 1993

הלהיט הגדול של במאי עולה – קוונטין טרנטינו, שזה עתה קיבל את הפרס עבור סרטו החדש בפסטיבל קאן. תסריט מקורי, אלים, גס ומבריק, מקבל טיפול הולם ודי מזעזע בידיו של הבמאי/תסריטאי וצוות שחקני-אופי מעולה. התוצאה רוויית הדם לופתת בעוצמה אך מרתיעה באותה מידה.

חבורת פושעים מתויימים ומסוגננים, תזכורת מודרנית לגנגסטרים של שנות השלושים, מתכננת שוד מורכב, שבמהלכו הוא יוצא משליטה. למקום המפגש המתוכנן מגיעה החבורה בידיעה שמישהו מביניהם הוא מושתל משטרתי. הלחץ גובר, האלימות גואה והרחמים הופכים להיות משהו שולי לגמרי. טים רות' ("תנועה אחת, ארבע נשימות"), נפלא בתפקיד המדמם (לכל אורך הסרט דם ניגר מגופו). הארווי קייטל ("נהג מונית"), וכריס פן ("תמונות קצרות"), נותנים הופעה נהדרת. טרנטינו מסגנן את בימויו לריאליזם חצוף, אינו גולש לעידון ואינו חס על צופיו, ובכך טמונה ההנאה. מומלץ מאוד. (יבוא: החברה הכללית למוסיקה).

"תעלומת רצח במנהטן" – ארה"ב 1993

קומדיה מהנה ומצחיקה של וודי אלן. יש שטענו כי האכזבה היתה גדולה, אני מכל מקום השתעשעתי כהוגן. ראוי לציין כי נתח גדול מן ההנאה טמון בנוכחותה של דיאן קיטון, האקסית של אלן, ששבה לשתף פעולה עמו לאחר נתק קולנועי בין השניים שנמשך 15 שנים. ברוכה הבאה ושרק ימשיכו כך.

העלילה מספרת על זוג נשוי (אלן וקיטון) החיים חיי שיגרה כבר עשרים שנה. דבר אינו מפר את זרימת האידיליה – הוא מכיר את שיגעונותיה היטב והיא את שלו. ובכל זאת השיעמום מתרפק על דלתם ומאיים

דיאן קיטון. אחרי 15 שנים של נתק.

לנפץ את השלווה הזאת. ואז המיסנה מגיח כאילו במתוכנן. זוג קשיש המתגורר בקומה מעל עוד לא הספיק להתוודע לשכניהם, כשלפתע האשה הזקנה מוצאת את מותה. קיטון, חטטנית מאין כמותה, מגלה כי שאלת מותה הפתאומי של שכנתה אינו מרפה ממנה, והיא כל הזמן שואלת האם היא מתה מוות טבעי או אולי נרצחה?

חבר נוסף, סופר סקרן לא פחות (אלן אלדה), נרתם יחד עם קיטון לפתרון החידה, כשמנגד נמצא אלן הפרנואיד, המפחד פחד מוות מן התוצאות. עד מהרה יחדרו השלושה לתוך עלילה מיסתורית ורוויית תפניות, שממנה כבר אין דרך חזרה.

אלן בשיתוף פעולה עם תסריטאי מעברו הקולנועי, מרשל בריקמן, יוצרים חידה משעשעת ומצחיקה באמת, מורכבת ומפתיעה, וכולה אהבה גדולה לקולנוע המיסתורי של שנות הארבעים. סיפורי בלש, רציחות לא מפוענחות, הכרך השוקק המהווה רקע תוסס, היצ'קוק ר' ולס וכל אותן אהבות קטנות אך כל כך גדולות שהשפיעו על אלן, ואותם הוא מוסר לצופיו באהבה גדולה. סרט קטן, קצבי, מבדר ושנון. אלן – כמו תמיד. (יבוא: גלובוס גרופ).

"איש נשך כלב" – בלגיה 1993

דרמה כביכול תיעודית המתארת את שגרת חייו של רוצח סדרתי, חסר רחמים, אכזרי ומוטרף. צוות צילום מתלווה אל אותו רוצח ובריאליזם גמור מתבונן בו, חושף את סיבותיו, לפרקים אף משתעשע עם שלולו, ובשלב מסויים מאבד כליל את האובייקטיביות (משתתף פעולה). שלושה סטודנטים בלגים כתבו, צילמו, ביימו ואף משתתפים בתפקיד צוות הצילום. הסרט חושף ברצינות ובחשיבות עליונה את מוחותו של הקולנוע מול המציאות – תיעוד או בדיה, מתי הופך המנחה למשתף פעולה, והיכן קו התפר שמפריד את האשליה מן הסיפורת הגדולה שתחמפו בעת הצפייה.

בשחור לבן והמגנון קולנועי לא מוקפד ולא מלוטש, חושף הסרט במבואי האופל האנושי, ולפרקים הוא מגבולה הטעם הטוב. חושף בפני הצופים אמת שלא תאמן. לאמיצים ולסאדיסטים הסרט הוא הנאה גמורה, לאחרים, חווית האכזריות תגנה במלוא עוצמתה (להשאלה האורן השלישית).

יצחק שור

לא רק לוח וגיר

בעקבות תלונות הורים ודו"ח מבקרת המדינה אישרה ועדת החינוך בשבוע שעבר פה אחד הצעת חוק המחייבת את משרד החינוך להביא לאישורה, ולא לידיעתה בלבד, את נושא תשלומי ההורים □□□ יתכן שתשלום של 552 שקל בממוצע לתלמיד הוא גבוה מדי, ויש להפחיתו. אך אין להותיר את המנהלים ללא כלי עבודה

יו"ר ארגון ההורים הארצי, שי לחמן, מנהל מאבק צודק נגד תשלומים מופרזים שההורים משלמים לבתי הספר. לדבריו, משמשים תשלומים אלה לכיסוי תפעולו השוטף של בית הספר. ההורים הפכו לבנקומט לאומי, ויש להפסיק את הגבייה מהם.

דעתו זו של לחמן קיבלה משנה תוקף לנוכח ממצאי הדו"ח האחרון של מבקרת המדינה, מרים בן־פורת, שעיקריו פורסמו בעל המשמר ב־19.5. המבקרת מצאה, שחלק מבתי הספר העל־יסודיים השקיעו כספי הורים במט"ח. באישור עיריית ירושלים גבו בתי־ספר על יסודיים 552 ש"ח בממוצע מתלמיד, אולם 45 אחוז מן ההכנסות לא נוצלו באותה שנה.

בעקבות תלונות הורים ודו"ח המבקרת אישרה ועדת החינוך ביום ד' שעבר, פה אחד, הצעת חוק המחייבת את משרד החינוך להביא לאישורה, ולא לידיעתה בלבד, את נושא תשלומי ההורים. כל זה טוב ויפה, אך יש להיזהר מקיצוניות הרפתקנית, שלא תאפשר למנהלים לגבות כספים מן ההורים לשם כיסוי הוצאות שאינן נכללות בסטנדרטים המקובלים.

בית־ספר זקוק לספרייה, לכריכת ספרי קריאה משומשים, להחלפת ציוד ספורט מתכלה, לתיקונים קטנים, יומיומיים. המנהל זקוק לקופה קטנה, לרכישת מפות ועזרי לימוד, ולכספים שיסייעו לתלמידים נזקקים לרכוש ספרי לימוד או ציוד לימודי. יתכן שתשלום של 552 ש"ח לתלמיד בממוצע הוא גבוה מדי, ויש להפחיתו, אך אין להותיר את המנהלים ללא כלי עבודה.

גביית סכום מוגדר ומפוקח על־ידי משרד החינוך והרשויות המקומיות הינו חיוני. אך כל ביקורת מצד רשויות השלטון לא תהיה אפקטיבית, אם ועדי ההורים המקומיים ישמשו חותמת גומי של המנהלים. בכל הנוגע לכספם צריכים ועדי ההורים להתנהג כבעלי־בית, ולא כיורדי משנה.

דרישת כספים מן ההורים נמצאת בירידה. יש לכך שתי סיבות: במסגרת שינוי סדרי העדיפויות שלה הוסיפה הממשלה סכום העולה על 2 מיליארד שקל לבסיס תקציבו של משרד החינוך. החל משנת הלימודים הבאה ילמדו ילדי ישראל אותו מספר שעות שבועי שלמדו אחיהם הגדולים, או הוריהם, לפני תחילת הקיצוצים הגדולים במערכת החינוך, סמוך למהפך שהעלה את הליכוד לשלטון, ב־1977. תוספת זו הפכה את החינוך האפור למיותר בחלק ניכר מ־40 האחוזים של בתי הספר שהנהיגו סוג זה של חינוך.

הסיבה השנייה לירידת הדרישה לתשלומים מן ההורים, היא העברת חלק מן התשלומים השוטפים מן ההורים לאחריותם של משרד החינוך והרשויות המקומיות. בשבוע שעבר הודיע שר החינוך והתרבות, פרופ' אמנון רובינשטיין, על החלטתו לבטל תשלומי הורים עבור חומר משוכפל וחומרים נוספים בסכום של 21 מיליון שקל בשנה, החל משנת הלימודים תשנ"ה. כן תחליט השר לבטל בהדרגה, בתוך ארבע שנים, את התשלום עבור חומרי מלאכה בסכום כולל של 45 מיליון שקל. בתשנ"ה יוסיף המשרד 2 מיליון שקל לפרויקט השאלת ספרים. כסף זה ישמש תוספת לתשלומי ההורים. בעזרתו יוכל בית הספר לרכוש מלאי של ספרי לימוד לשם השאלה לתלמידים. מפעל ההשאלה אמנם לא הרקיע שחקים, אך יש בו כדי לצמצם את הצורך של הורים רבים לרכוש ספרי לימוד חדשים.

המשרד יגדיל בשיעור משמעותי את הקצבתו למפעל המלגות למשפחות חסרות אמצעים, המתקשות לעמוד גם בתשלומים המופחתים. בתשנ"ה תיבדק האפשרות להקטין בהדרגה את התשלומים עבור בחינות הבגרות.

השר רובינשטיין מתכוון להביא בפני ועדת החינוך הצעה לבטל כליל את תשלומי החובה בתוך ארבע השנים הבאות, ולהעביר את הפיקוח על תשלומי הרשות לתחום סמכותה של הרשות המקומית. אלה הם, לדעתי, צעדים בכיוון הנכון, בתנאי שתשלומי ההורים לא יבוטלו כליל. תשלום הורים של כמה מאות שקלים לשנה לתלמיד הינו חיוני, משום שבלעדיו עלול המנהל ברשויות מקומיות חלשות לחזור לימי ראשית המדינה, כאשר בכיתות עמדו לרשות המורים רק לוח וגיר.

אם וכאשר יכון השלום, תוכל המדינה לממן שירותי חינוך ברמה ובאיכות שימנעו את הצורך בתשלומי הורים. עד אז, מוטב להיזהר מקיצוניות הפוכה, שתביא לביטול גמור של תשלומי הורים.

על משמר שימור ההיסטוריה

בכל מדינה מתוקנת שומרת הממשלה על בניינים בעלי ערך היסטורי, שבהם מתגוררים פקידיה. כך, למשל, בחלק מארמון הלובר בפריס, ששימש את משרד האוצר הצרפתי □□□ בישראל שוכנים משרדי ממשלה בירושלים בארבעה מבנים בעלי ערך היסטורי, אך מוזנחים: משרד החקלאות שוכן בבית סרגיי, מול מגרש הרוסים; משרד התעשייה והמסחר שוכן במלון קולוניאלי לשעבר, מלון פלאס; משרד החינוך שוכן בבניין מחניים ובבניין האיטלקי

שמונים אתרי ביקור ומוזיאונים מראשית ההתיישבות מצויים בישראל, החל בבית השומר בכפר גלעדי וכלה באתר הראשונים בנגב, שבקיבוץ רוחמה - מסר מנכ"ל המועצה לשימור מבנים ואתרי התיישבות, יוסי פלדמן, לחברי ועדת החינוך שסיירו בכמה אתרים ירושלמיים בשבוע שעבר.

בשמונים האתרים ביקרו בשנה האחרונה 2 מיליון איש, רבים מהם תלמידים, אולם מאז הטבח בחברון, לפני כחודשיים, פחת בשליש מספר התלמידים המבקרים.

ויכוח סרק

הנזק הכלכלי שנגרם מן הביטולים, רק לחברה להגנת הטבע, המספקת הדרכה ומקומות לינה בבתי־ספר שדה, נאמד במיליון ש"ח.

ללא קשר לביטול טיולים בגלל המצב הבטחוני המתוח, ממשיכה המועצה לשימור מבנים ואתרי התיישבות בפעולות הצלה.

הויכוח מה עדיף, שימור או פיתוח אורבני, הוא ויכוח סרק, קובע פלדמן. כל הגורמים מבינים, כי ריבוי אתרים בעיר, או בחבל ארץ אחר, מושך מטיילים ותיירים ומחייה את האיזור. אך לעתים מתנכרים רשויות מקומיות, גורמים ממלכתיים או פרטיים, לצרכי השימור. דוגמה טובה לכך הוא איזור ממילא בירושלים.

מתחם ממילא משתרע על שטח של 120 דונם, ממערב לשער יפו, ומחבר את העיר המערבית והמזרחית. מיקומו של המתחם, בנקודת החיבור שבין העיר העתיקה לחדשה, הביא לפיתוחו כאיזור מסחרי כבר כמאה שנה. עד למלחמת השחרור שכנו במתחם ממילא בתי־עסק יוקרתיים, של יהודים, נוצרים ומוסלמים, כמו סוכנות קדילאק היחידה במזרח התיכון ומסעדת ותאטרון פיקדילי, שלא יכולת להיכנס אליה ללא עניבה.

משכונת יוקרה לשכונת מצוקה

אחרי מלחמת 1948 חצו הסכמי שביתת הנשק את השכונה לשניים, כשהאתרים רבע בשטח ההפקר. רבים מבתי השכונה אוכלסו על־ידי עולים חדשים מעוטי יכולת. שכונת היוקרה הפכה לשכונת מצוקה. אחרי מלחמת ששת הימים, ב־1967, החליטו הממשלה והעירייה לחזק את "קו התפר" העירוני. כך נהפכה שכונת ימין משה משכונת מצוקה לשכונת יוקרה. הקרקעות והמבנים בשכונת ממילא הופקעו. דירות שהתפנו נאטמו. בהדרגה פשטה ההזנחה בכל. התוכנית הסופית של השכונה אושרה לפני 8 שנים, וקבעה רבים מן הבתים והחזיתות לאורך רחוב ממילא כמיועדים לשימור.

בית שטרן מתפורר

בין הבניינים שנועדו לשימור מצוי בית שטרן, הבית הראשון שבנתה משפחה יהודית בודדת מחוץ לחומות העיר העתיקה. בבית זה התארח הרצל בעת ביקורו בירושלים, ב־1898. כיום ניצבים הבתים שנועדו לשימור כשהם חשופים לפגעי מזג האוויר ויד האדם. הדלתות והחלונות ברוב הבניינים נשברו. הרצפות נעקרו. מבין האבנים מבצבצת צמחייה.

חברת לדרבוק התחייבה לפתח את אזורי המגורים והמסחר, והחלה להרוס את המבנים בשכונה כולה. בינתיים החלו לצמוח בתי־מגורים יקרים. הממשלה בונה חניון תת־קרקעי ענקי, ואילו המבנים שנועדו לשימור נהרסים והולכים.

רמת התחזוקה הירודה של מבנים בעלי ערך היסטורי מהווה אות קלון לחברה הישראלית ולממשלתה, אומרת ציפי רון, מנהלת החברה להגנת הטבע בירושלים □□□ על רקע עגום זה בולטת יוזמתו של משרד החינוך לשפץ את שני הבניינים ההיסטוריים שבהם יושבים פקידיו

משפצים את בית מחניים

בכל מדינה מתוקנת שומרת הממשלה על בניינים בעלי ערך היסטורי, שבהם מתגוררים פקידיה. כך קרה בחלק מארמון הלובר בפריס, ששימש את משרד האוצר הצרפתי. בישראל שוכנים משרדי ממשלה בארבעה מבנים בעלי ערך היסטורי: משרד החקלאות שוכן בבית סרגיי, מול מגרש הרוסים. משרד התעשייה והמסחר שוכן במלון קולוניאלי לשעבר, מלון פלאס. משרד החינוך שוכן בבניין מחניים ובבניין האיטלקי.

כל המבנים האלה מוזנחים, רמת התחזוקה שלהם ירודה והם מהווים אות קלון לחברה הישראלית ולממשלתה, אומרת ציפי רון, מנהלת החברה להגנת הטבע בירושלים.

על רקע עגום זה, אומרת רון, בולטת יוזמתו של משרד החינוך לשפץ את שני הבניינים ההיסטוריים שבהם עובדים פקידיו. שר החינוך, המנכ"ל וצמרת המשרד עובדים בבית מחניים, העובר עתה תהליך של שיפוץ, בתיאום עם המועצה לשימור מבנים ואתרי התיישבות.

השיפוצים בבניין יהיו מקיפים. הם יכללו את חזות המבנה, ופירוק תוספות שונות בקירות החיצוניים. בימים אלה נעשה שיפוץ פנימי של החדרים והתשתית. אשר לבניין האיטלקי, שר החינוך מסר לחברי ועדת החינוך של הכנסת, כי ועדת ממשלתית־עירונית תכין את פרטי השיפוץ.

מאחורי בית מחניים מסתתר סיפור בהמשכים. הבית, שהוקם בשנת 1885, על־ידי הבנקאי יוהנס פרוטיגר, היה בית גדול ומפואר ובו כ־40 חדרים, עוצב בסגנון הניאו־קלסי רנסנסי שהיה נפוץ באותם ימים בבנייני פאר אחרים בירושלים. הבניין תוכנן בצורה סימטרית, ובמרכזו נבנתה חזית כניסה ראשית מעוטרת. לאחר שפרוטיגר הסתבך בעסקיו הוא מסר את ביתו לאחד הנושים, שמכר אותו לחברה היהודית־אנגלית לסעד ולחינוך, אגודת אחים. במהלך השנים שימש הבניין כבית־ספר לנערות ע"ש אוולינה דה־רוטשילד, בהנהלת מיס לנדאו.

עם פרוץ מלחמת השחרור פונו התלמידות. מאז ועד היום הוא נמצא בשימושו של משרד החינוך והתרבות.

החרדים נגד המדונה

בית החולים האיטלקי ממוקם ברחוב שבטי ישראל, לא הרחק משכונת מאה שערים החרדית. בתחילת המאה החליטה הממשלה האיטלקית לתקוע יתד בארץ הקודש. האדריכל אנטוניו ברלוצי תכנן ובנה את הבניין בסגנון איטלקי־גותי, שהיה נפוץ בבניית בתי־עירייה ומבני ציבור איטלקיים במאות הי"ב־י"ג. הבניין נבנה בצורה סימטרית. במרכזו נמצאת כנסייה ומשני צדדיו נמצאים אגפי בית החולים. בצורתו מזכיר המבנה את ארמון פלאצו וקיו בפירנצה, ואת בניין העירייה בסיינה. בית החולים, שנועד לשרת את האוכלוסיה המקומית ואת הצליינים הנוצריים, אף שימש כבית ועד לקהילה האיטלקית בירושלים.

במהלך המלחמות הוחרם הבית, תחילה על ידי התורכים, ולאחר מכן על־ידי הבריטים, ושימש כבית־חולים צבאי. במלחמת השחרור שימש הבית כעמדת תצפית קדמית לכוחות צה"ל, והופגז קשות בידי הלגיון הערבי. ב־1963 רכשה אותו ממשלת ישראל מממשלת איטליה והעמידה את הבית לרשות משרד החינוך.

השכנים החרדיים מתנגדים לשיפוץ, שיכלול ציורים של המדונה על שערי הכניסה ממתכת, ולשרטוט צלבים. סביר להניח, שמתכנני השיפוץ יביאו התנגדות זו בחשבון.

סיורים ללא תשלום של החברה להגנת הטבע

סכנת הריסה אורבת לכמה בתים מן המאה הקודמת, הנמצאים בסביבות בניין סרגיי, ואפילו לרחוב הנביאים, שבו נמצא הבניין היפה ביותר בירושלים, ביתו של קונרד שיק, הנקרא בית תבור. מנהלת החברה להגנת הטבע בירושלים, ציפי רון, מבטיחה כי היא וחבריה ימשיכו לעקוב אחר תוכניות הפיתוח של הרשות לפיתוח ירושלים, ושל העירייה, במגמה להילחם למען שימור של רחוב הנביאים.

רוב הבניינים הנזכרים נמצאים במסלול הסיורים ללא תשלום (סליחות) של החברה להגנת הטבע, מדי שנה נהנים מהם רבבות תלמידים, משפחות ותיירים.

סיפורי התנ"ך בווידיאו

מאיר שלו

מאיר שלו ויוסי אבולעפיה, ההורים החוקיים של "הכינה נחמה", "אבא עושה בושות" ו"איך האדם הקדמון המציא לגמרי במקרה את הקבאב הרומני", הוציאו עכשיו לאור קלטת וידיאו לילדים בגילאי 4־10 - "סיפורי התנ"ך". שלו עיבד את סיפורי המקרא לעברית מרוכזת ואבולעפיה שימש כבמאי אנימציה.

בקלטת, שהיא באורך של 35־40 דקות, נכללים ארבעה סיפורים: בריאת העולם, פרי עץ הדעת, תיבת נוח ומגדל בבל. חברת ניצראורנע הפקות, שהתחילה במצווה, מתכננת הוצאת חמש קלטות בסך־הכל, ובהן 16 סיפורי תנ"ך. בקרוב, מבטיחים המפיקים, ייצאו הקלטות בדיבוב אנגלי. מחיר הקלטת - 49.90 ש"ח.

אבולעפיה נזהר שלא להציג עירום, ולהבדיל, לא להציג את הקדוש ברוך הוא. קווי העירום של אדם וחווה תמימים כמו סוסיק של תינוק. אלוהים מדבר מתוך ענן, בקולו העמוק של איציק וינגרטן. וזה קול של שחקן נטול פאתוס; אך רווי הומור וחן, הצבעים עזים, הדמויות חינניות, והסיפור קולח.

"סיפורי התנ"ך" של מאיר שלו ויוסי אבולעפיה היא קלטת הווידיאו הטובה ביותר שהבאתי אי־פעם לנכדיי. רוצו לקנות.

טלוויזיה

22.00 פול סיימון - וולר בומן הוכן - סרט תיעודי על הזמר פול סיימון המשלב קטעים מהופעותיו ומעברו בצמד "סיימון וגרפונקל". וכן ראיונות חושפניים על ירדותו, חייו האישיים והסיבות שהביאו לפירוק הצמד האגדי. בסרט משובצים קטעים קומיים בהשתתפותו, כולל קטעים מתוך "סאטרדיי נייט לייב"
23.30 החדשות
23.35 פול סיימון - המשך

רדיו

קול המוסיקה

06.06 לקום עם מוסיקה - בעריכת אבי חנני
09.00 תכניות הבוקר של קול המוסיקה בוקר שני - תכניתו של שלמה ישראלי פותחים בבאך - באך: פרטיטה מס' 3 במי מז'ור לכינור סולו (יוסי צבעוני); טיפט: פנטסיה קונצרטית על נושא מאת קורלי (התז' הקאמ' הסקוטית/ מייקל טיפט); תומס טאליס: שירו יהללו - עיבוד לרביעיית כלי־קשת (רביעיית קרונוס): שני מוטטים עם תיאטרון הקולות, בהדרכת פול היליאר: תומס טאליס: הו, התינוקות הרכים; ג'ון שפרד: לשווא, לשווא, לשווא: פרסל: אודה ליום סנטה צ'ציליה - ברוכים הבאים אל כל התענוגות (דלר קונסורט/ הקאמ' של פסטיבל סטוז/ אלפרד דלר)
10.15 פותחים באלינגטון ומסיימים בשוסטקוביץ' - דיוק אלינגטון: INDIGO MOOD (ארי דויאלס, קלרנית/ דייב גרוזין, פסנתר ועיבוד); ברהמס: סונטה בפה מינור לקלרנית ופסנתר, אופ' 120/1 (תאה קינג/ קליפורד בנסון): שתי יצירות עם מריו דה קלארוה (טביה מאייר, וולפגנג מאייר ורייזר והל): - פולנק: סונטה לשתי קלרניתות; מוצרט: דיברטימנטו בפה מז'ור ל־3 בסט־הורן (בעקבות אריות מתוך דון ג'ובאני); בטהובן: חמישייה במי־במול מז'ור לפסנתר וכלי־נשיפה, אופ' 16 (רדו לופו/ דה פריז/ פיטרסון/ זארו/ פולארד); שוסטקוביץ': חמישייה בסול מינור לפסנתר ולכלי־קשת, אופ' 57 (ולדימיר אשכנזי/ רביעיית פיצוויליאם)
12.00 קול התזמורות - לנראן: ההגנה (מילס ריווס). הומל: קונצ'רטו במי־במול מז'ור לחצוצרה ולתזמורת (ארתורו סנדובאל/ סימ' לונדון/ לואיס האזה); ואציקאו: קונצ'רטו לחצוצרה, כלי־נקישה וכלי־מקלדת (נ'. וולאס/ וו.קולקשן/ ר. קואפינ/ ס. רייט); ארוטוניאן: קונצ'רטו לחצוצרה ולתזמורת (כרואר סוסטרו/ פינ' עמק הלואר/ מרק סוסטרו); שלושה חצוצרנים בהופעה משותפת בפסטיבל מונטרה 1975: דיזי גילספי, רוי אלדרידג' וקלארק טרי, עם שלישיית אוסקר פיטרסון
13.10 אגן הים התיכון
13.57 בימת שיר - בעריכת אילנה צוקרמן. אמיר אור: פדיון הפת
14.06 מוסיקה לשעת צהריים - בעריכת אפרים וייל
16.00 מאולמי הקונצרטים בעולם - בעריכת עדנה עוזי
18.00 מחזורי יצירות - היצירות לפסנתר של יוהאנס ברהמס תכנית מוסברת ומודגמת ע"י אלכסנדר תמיר - פנטסיות, אופ' 116
19.05 צלילים בין ערביים
20.00 בימת שיר - בעריכת אילנה צוקרמן - חזי לסקלי בקולו
20.03 מעברים - מסע בצלילים עם שלמה ישראלי - הרכבים לא שגרתיים וזרמי מוסיקה בהתחוות ביחד עם ג'אז ומוסיקה קלאסית
23.00 ממדף התקליטייה (שידור שני)
23.00 צלילים לסיומו של יום

רשת א'

06.06 התעמלות בוקר
06.16 אשמורת בוקר
07.00 חדשות באנגלית ובצרפתית
07.30 שירים עבריים
07.55 בימת שיר
08.05 חוגה עם בני הודל
08.55 קראתי ספר
09.05 פתוח - חוקי עבודה
10.05 סלרדיו
11.05 אצבע על הדופק
12.05 מוסף מזרח תיכון
13.00 חדשות באנגלית ובצרפתית
14.05 בראש צעיר
15.00 מנגינה עברית - שירים ופיוטים
16.05 מועדון שעון הזהב
17.00 חדשות באנגלית ובצרפתית
17.05 רחוק מהאמצע - על השוליים האמונה
18.05 מנחה ערב
20.00 מבט לחדשות
20.50 בחברותא - יהדות במרחב הזמן
21.00 "פופוליטיקה" - העברה מהטלוויזיה הישראלית
22.05 יחסים - על חיזור אהבה ומין
23.05 "מילים שטסות לנצח" - והפעם "כל אשה מכירה את זה" - דיוקן של יוצרות בספרות העברית, בהשתתפות הסופרת עמליה כהנא־כרמון, רונית מטלון, הרב לילי רתוק ועוד

רשת ב'

06.06 הבוקר הזה
08.05 עניין אחר
09.05 עשר עד עשר
10.05 הכל דיבורים
14.05 רגעי קסם
15.05 יומן חוץ
15.45 עיתונות חוץ
16.05 צבע הכסף
17.05 חמש אחרי החדשות
18.05 היום הזה
19.05 דין ודברים
20.05 שירים עבריים
21.05 כותרות מבט והיום הזה
21.15 משחקי לילה עם זאב עוזר
23.05 אנשים אוהבים
01.05 לתוך הלילה עם יוסי סיאס
05.05 אור ראשון

רשת ג'

07.05 מעורב ישראלי
09.05 בוקר בוקר
10.05 תוכנית עשר
11.05 כל יום הוא יום יפה
12.05 אהבה עצמית עם גיל קופר
13.05 לוהט עם שוש עמרי
15.00 חולה רדיו עם דידי הררי
16.05 קופסת הלהיטים
17.05 מופע רוק
18.05 קצת אחרת
20.05 פופ 94
21.05 בתל המזרח
22.05 שיר לאחותי
23.05 חולם בהקיץ

גלי צה"ל

05.02 בוקר טוב צה"ל
06.02 אוניברסיטה משודרת - סטטוס ופוליטיקה עם ד"ר לב גרינברג
06.30 בוקר טוב ישראל
07.15 בוקר חדש עם אלכס אנסקי
08.00 בוקר טוב ישראל - מהדורה שניה
09.05 "עברית על הבוקר"
10.05 "נבון לקיץ" - עם קובי מידן ואבדי גלעד
12.50 "בילוי היום" - מדריך יוסי בוושאי תרבות ובידור
13.00 בצהרי היום
13.15 "החום בומל" - התוכנית שתעשה לכם את הקיץ, עם טל ברמן
15.05 יש עם מי לדבר עם אריה מליניאק
16.00 שעה לפני עם רזי ברקאי
17.00 ערב טוב ישראל
18.05 פגישה אישית - עם תא"ל ד"ר ראש להק אוויר
18.30 סוף היום
20.00 מבט לחדשות
20.30 "בוא ללוח" - מגזין לענייני חינוך
21.05 פארנויה - עם נויה עינב
22.05 תוכניתו האישית של דני קרפל
23.05 עשרים וארבע - היום שהיה
00.00 יומן חצות
00.10 יומן מונדיאל
00.15 ציפורי לילה עם טל הימן
02.00 לא רוצים לישון

שידורי גלגל"צ

07.05 מדינה בדרך - עם אמיר אשר
09.05 גלגל הצלה - שירים עבריים
11.05 שמש עם אלי ישראלי
14.05 מיזוג אוויר
15.05 שבוע רוב עם דובי לנץ
16.05 חכם בכביש עם רון לויטל
18.05 גלגלאה עם לאה וון
20.05 דרייב אין עם ודב רביד
22.05 לילה טוב

קולנוע

תל אביב

גורדון: האמת שלא תיאמן. 18.30, 22.00; אמון הדרי. 20.00.
גן העיר 1: גברת דאוטפייר. 14.20, 16.40, 19.20, 21.50.
גן העיר 2: בודהה קטן. 14.30, 16.50, 19.30, 22.00.
גת: תעצרו את העיר פעם שנייה. 17.00, 19.30, 21.50.
דיזנגוף 1: הבריחה. 11.00, 13.05, 15.10, 17.15, 19.30, 21.50.
דיזנגוף 2: קִקָה. 11.00, 13.05, 15.10, 17.15, 19.30, 21.50.
דיזנגוף 3: לבן. 11.00, 15.10, 17.15, 19.30, 21.50; הפיתוי הכי יפה של חיי. 13.05.
דקל: פילדלפיה. 19.30, 21.50.
הקולנוע: העפיפון הכחול. 16.30, 19.15, 21.45.
חן 1: מלך האריות. 17.00, 19.35, 21.50.
חן 2: מאהב אחד יותר מדי. 11.00, 14.30, 17.00, 19.30, 21.50.
חן 3: עדה באפלה. 11.00, 14.30, 17.00, 19.30, 21.50.
חן 4: אני. 17.00, 19.25, 21.55.
חן 5: מרדף בשידור ישיר. 17.00, 19.30, 21.50.
טיילת 1: בשם האב. 17.00, 19.30, 22.00.
טיילת 2: מקס ומורס. 17.00, 19.30, 22.00.
טיילת 3: תיק שקוף. 17.00, 19.30, 22.00.
לב 1: קליפורניה. 12.15, 14.20, 17.00, 19.40, 22.00.
לב 2: קיקה. 12.00, 14.10, 16.50, 19.30, 21.50.
לב 3: שלום לפילגש. 14.10, 19.20; עירום. 12.05, 14.15, 17.00, 22.00.
לב 4: תנועה אחת, ארבע נשימות. 12.10, 17.00, 19.50, 22.00.
מוזיאון: האישה שיצרה עשן שומשום. 17.00, 19.45, 22.00.
מקסים: עידן התמימות. 19.15, 21.40.
סינמטק: אורלנדו. 17.30, 19.45, 21.45.
צפון: הבריחה. 17.00, 19.30, 21.50.
רב אור 1: ארץ הצללים. 16.40, 19.20, 21.50.
רב אור 2: תמונות קצרות. 17.30, 21.00.
רב אור 3: כן, גברת הנשיא. 17.00, 19.30, 21.50.
רב אור 4: עידן התמימות. 16.35, 19.15, 21.50.
רב אור 5: שארית היום. 16.35, 19.15, 21.50.
שחף 1: רשימת שינדלר. 17.00, 20.45.
שחף 2: בני וג'ון. 17.00, 19.30, 22.00.
תל אביב 1: בטהובן 2. 17.00, 19.45, 21.45.
תל אביב 2: האקדח מת מצחוק 33.3. 17.00, 19.45, 21.45.
תל אביב 3: בשם האב. 17.00, 19.30, 22.00.

ירושלים

גיל 1: בטהובן 2. 13.30, 17.00, 19.30, 21.30.
גיל 2: הבריחה. 13.30, 16.30, 19.30, 22.00.
גיל 3: העיתון. 13.30, 17.00, 19.45, 22.00.
גיל 4: קליפורניה. 13.30, 17.00, 19.30, 22.00.
גיל 5: רשימת שינדלר. 13.30, 17.00, 20.30.
גיל 6: קצר בזמן. 13.30, 17.00, 19.30, 21.30.
גיל 7: האקדח מת מצחוק 33.3. 13.30, 17.00, 19.30, 21.30.
גיל 8: בשם האב. 13.30, 16.30, 19.15, 21.45.

חיפה

אורלי: שארית היום. 18.45, 21.15.
רב גת 1: תעצרו את העיר פעם שנייה. 16.45, 19.00, 21.20.
רב גת 2: מרדף בשידור ישיר. 16.45, 19.00, 21.20.
רב אור 1: עדה באפלה. 16.40, 19.00, 21.20.
רב אור 2: אני. 16.40, 19.00, 21.20.
רב אור 3: קיקה. 19.00, 21.20; חתולים בצמרת. 16.45.
רב מור 1: עדה באפלה. 16.45, 19.00, 21.20.
רב מור 2: מאהב אחד יותר מדי. 16.45, 19.00, 21.20.
רב מור 3: חקירה תוקפנית. 16.45, 19.00, 21.20.
רב מור 4: תעצרו את העיר פעם שנייה. 16.45, 19.00, 21.20.
רב מור 5: מרדף בשידור ישיר. 16.45, 19.00, 21.20.
רב מור 6: כן, גברת הנשיא. 16.45, 19.00, 21.20.
רב מור 7: בכוונות זדון. 16.45, 19.00, 21.20.

אשקלון

חן 1: פילדלפיה. 16.45, 19.20, 21.50.
חן 2: מרדף בשידור ישיר. 17.00, 19.30, 21.50.
חן 3: תעצרו את העיר פעם שנייה. 17.00, 19.30, 21.50.
חן 4: עידן התמימות. 16.35, 19.15, 21.50.
חן 5: הבריחה. 17.00, 19.30, 21.50.

נתניה

חן 1: תעצרו את העיר פעם שנייה. 17.00, 19.30, 21.50.
חן 2: עדה באפלה. 17.00, 19.30, 21.50.
חן 3: מרדף בשידור ישיר. 17.00, 19.30, 21.50.
חן 4: תמונות קצרות. 17.30, 21.00.

ראשון לציון

חן 1: תעצרו את העיר פעם שנייה. 17.00, 19.30, 21.50.
חן 2: חקירה תוקפנית. 17.00, 19.30, 21.50.
חן 3: מרדף בשידור ישיר. 17.00, 19.30, 21.50.
חן 4: עדה באפלה. 17.00, 19.30, 21.50.
זהב: זקנים חסרי מנוח. 19.30, 21.45.
ראשון: העיתון. 19.30, 21.45.

רון 1: האקדח מת מצחוק 33.3. 17.00, 19.30, 21.30.
רון 2: עדה באפלה. 17.00, 19.30, 21.30.
רון 3: בכוונות זדון. 19.30, 21.45.

רחובות

חן 1: בטהובן 2. 11.00, 17.15, 19.30, 21.45.
חן 2: תמונות קצרות. 21.30; ארץ הצללים. 19.00.
חן 3: קיקה. 19.30, 21.55.
חן 4: הבריחה. 11.00, 17.00, 19.20, 21.50.

חולון

גל 1: בטהובן 2. 17.00, 19.45, 22.00.
גל 2: האקדח מת מצחוק 33.3. 17.30, 20.00, 22.00.
גל 3: הבריחה. 16.45, 19.30, 22.00.
גל 4: קִקָה. 16.45, 19.30, 22.00.
גל 5: רשימת שינדלר. 20.30.

באר שבע

אשל: בטהובן 2. 17.00, 19.45, 21.45.
רב נגב 1: תעצרו את העיר פעם שנייה. 17.00, 19.30, 21.50.
רב נגב 2: מרדף בשידור ישיר. 17.00, 19.30, 21.50.
רב נגב 3: ארץ הצללים. 16.40, 19.15, 21.50.
רב נגב 4: הבריחה. 17.00, 19.30, 21.50.

חדרה

לב 1: בטהובן. 17.00, 19.30, 21.50.
לב 2: קליפורניה. 17.00, 19.40, 22.00.
לב 3: פילדלפיה. 17.00, 19.30, 22.00.
לב 4: מאהב אחד יותר מדי. 17.00, 19.30, 21.50.

ר"ג - גבעתיים

אואזיס 1: הבריחה. 17.00, 19.30, 21.50.
אואזיס 2: חקירה תוקפנית. 17.00, 19.25, 21.50.
אואזיס 3: עדה באפלה. 17.00, 19.30, 21.50.
רב גן 1: תעצרו את העיר פעם שנייה. 17.00, 19.30, 21.50.
רב גן 2: אני. 17.00, 19.30, 21.50.
רב גן 3: מרדף בשידור ישיר. 17.00, 19.30, 21.50.
רב גן 4: בשם האב. 16.30, 19.15, 21.55.

פתח תקווה

היכל 1: בטהובן 2. 17.00, 19.30, 21.30.
היכל 2: הבריחה. 17.00, 19.30, 22.00.
היכל 3: קצר בזמן. 17.00, 19.30, 22.00.

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ב' 27.6
ב־21.00 - "יחודית". הצגה פוליטית־קומית־סרגית. מופע מאת: חיים מרין. במאית: מלכה מרין. שחקנית: רוזית ישראלי.
ב־21.00 - "נשים במחול מזרחי" - קטעי מחול ודיון בנושא. משתתפים: מלכה חבכי, אילנה כהן מלהקת ענבל בריקוד תימני. יסמין טווינה רקדנית בטן. ובדיון מנחה: דולי בן־חסים. גלית עינב חוקרת האקדמיה בתחום ריקודי הבטן, מרגלית עובד מנהלת אמנותית בלהקת ענבל. (צוותא 2).

שירותי חירום

משטרה

תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקווה - טל' 100. אשדוד, נהריה, נתניה, נצרת - טל' 100; אילת - 244; חדרה - 22444.

בתי חולים

תל־אביב והמרכז
איכילוב: תל־השומר - *
בילינסון: פתח־תקווה - *
אסף הרופא: תל אביב - *
וולפסון: חולון - *
מאיר: צריפין - *
בית החולים - כל השבוע.

נתניה
לניאדו: מוצא בתורנות למקרים דחופים - כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
שערי צדק: ילדים, א.א.ג. [illegible] - פנימית, כירורגית, עיניים. [illegible] - נשים.

בתי מרקחת

בת ים - מזור, חביבה רייך 20.
חולון - אהרון, הופיין 52.
ירושלים - ביה"ח שערי צדק, בית וגן.
נתניה - קופ"ח הכללית (עד 24.00): רזיאל 8; (ב"ס 24.00) ברודצקי 31.
פתח תקוה - אסותא, ברוך הירש 21.
רמת גן - עליה, קריניצי 2.
תל אביב - אחווה, דיזנגוף 165; אפרסמון, יהודה הלוי 110; תורנות לילה מיוחדת עד השעה 03.00 בימים א'-ה' "בן יהודה", יהודה 142; עד השעה 24.00 בימים א'-ה' ובמוצ"ש, סופרפארם רמת אביב, איינשטיין 40.
חיפה - הוואר, הוואר 7.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד ימסור מידע בימים א'-ה' בין השעות 08.00-20.00, בימי ו' בין השעות 15.00-08.00. טלפון: 03-433300.

יד ביד

און קשבת במצוקה לילד ולנוער, קו לנוער במצוקה. ירושלים - 02-243358. ת"א - (24 שעות) 226027. חיפה - (11.00-20.00) 04-229488. [illegible] - 04-820222.

הקו הלבן - 03-204327, ימי א', ג', ה' 19.30-23.30.
קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' וה', 222732. ארגון הורים ארצי "קו פתוח", און קשבת לילדים ובני נוער 03-621515 (24 שעות).

עזרה ראשונה לשיניים

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל. בחיפה, רחוב חנקן 26, קומה ג', טל. 523566, פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00. מרפאה שיניים לעזרה ראשונה, המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00-9.00, אחרי חצות בתיאום טלפוני בלבד. דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה א', טל' 294869, 03-285822. מרפאה שיניים תורנית 24 שעות [illegible] בשבתות וחגים בתיאום טלפוני [illegible]. "S.O.S Doctors" ביקורי בית ע"י רופאים 24 שעות ביממה, טל' 03-5033939.

סיוע לקורבנות אונס

בירושלים ואיזור המרכז, טל' 052-32432, א'-ה' בשעות 17.00-21.00, תל־אביב 03-[illegible], חיפה 04-660111, ירושלים 02-234819, [illegible] 02-245554, 059-72245.

אלי - עזרה באלימות כלפי ילדים במשפחה טל. 6956763, 261070. פועל מ־08.00 עד 22.00.

עזרה ראשונה נפשית

ער"ן ירושלים - טל' 02-610303.
ער"ן תל־אביב - טל' 03-5461111.
ער"ן ילדים ונוער, ת"א - 03-6961113.
ער"ן חיפה - טל' 04-672222.
ער"ן כרמיאל (גליל מערבי) - 04-988410.
ער"ן נתניה - טל' 053-625110.
ער"ן כפר־סבא - 052-913999.
ער"ן באר־שבע - טל' 057-418111.
[illegible] טיפול, זמין, לב, חיפה. 24 שעות ביממה. טל. 04-679999.

מגן דוד אדום

ירושלים, ת"א, חיפה - טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים - טל' 5793333; לוד, רמלה - 101; [illegible]

רכבות

מירושלים לת"א דרום: 07.25, 16.00.
מרחובות לת"א דרום: 06.00 (מלוד), 06.40, 07.30, 15.20, 17.15 (עד לוד), 18.50 (עד לוד).
מת"א דרום לירושלים: 07.25, 16.00.
מת"א דרום לרחובות: 06.10 (מלוד), 06.35, 14.35, 16.30, 18.00.
מת"א מרכז לחיפה: 06.00, 06.25, 07.18*, 08.03, 08.42*, 09.00, 10.30*, 12.00, 13.00*, 14.00, 15.00*, 15.57, 16.35, 17.00, 18.00, 19.00, 20.15.
לנהריה: 06.25, 12.00, 14.00, 15.00, 15.57, 17.00.
מחיפה בת־גלים לת"א: [illegible]
[illegible]

לוח זמני רכבות בימי ו' וערבי חג בלבד

מירושלים לת"א דרום: 07.25, 12.00.
מרחובות לת"א דרום: 07.30, 13.30 (עד לוד).
מת"א דרום לירושלים: 07.25, 12.00.
מת"א דרום לרחובות: 07.00 (מלוד), 12.45.
[illegible]

* - רכבת מהירה.
** - תחלופה ברכבת בחיפה.

בולגריה השלימה את הדלקת החנוכיה היוונית — 0:4

חריסטו סטוייצ'קוב וחבריו הלמו בשכניהם היוונים, כשהבקיעו ארבעה שערים בלא מענה, במשחק שהיה בשיקאגו לעיני יותר מ־63 אלף צופים ובשיפוטו של עלי מוחמר בוז'אסאים מאיחוד הנסיכויות הערביות.

ניצחון זה הבטיח לבולגריה את המקום השלישי לפחות בבית ד', עם תקווה לתפוס את המקום השני, אם תנצח יוון את ניגריה, ובולגריה תשיג לפחות נקודה מארגנטינה החזקה בבית.

הדרבי של הבלקן נפתח במשחק חריף מצד היוונים והלוצם אלכסנדרוס אלכסוריס, שניסה לסייע להגנה גרם לבעיטת 11. הכדור עשה דרכו לשער היווני והחלוץ, שרצה להורפו, נפל על הקרקע ותפס את הכדור בידיו. הוא לא ניסה לשחררו כך שלשופט לא נותר ברירה אלא לשרוק ולהורות על הנקודה הלבנה. חריסטו סטוייצ'קוב בעט פנימה, בדקה החמישית, וקבע 0:1 לנבחרתו.

בנבחרת יוון ברצעו ששה שינויים לעומת ההרכב שהובס באותה תוצאה על ידי ארגנטינה.

חריסטו סטוייצ'קוב הוסיף שער שני מן הנקודה הלבנה בדקה ה־56.

בהמשך גרמו קרסימיר באלאקוב ואמיל קוסטאנדינוב בעיות למערך העורפי של יוון שלא ידע כיצד לבלום את הריצות של הבולגרים. הבולגרים הוסיפו שני שערים על ידי לצ'קוב בדקה ה־66, שניצל כדור ששוגר אליו בין רגליו של אחד המגינים ובעט מקרוב לקורה ופנימה ובורימירוב המחליף חתם בדקת הסיום.

המשחק נערך במזג אויר נוח ואידיאלי לכדורגל – 20 מעלות.

שמונה כדורגלנים, ארבעה מכל נבחרת, ראו את הכרטיס הצהוב: חובצ'ב (18), איוואנוב (27), יאנאקוב (35) ובורימירוב (85) מבולגריה, אלכסוריס (7), האנדריצירוס (4), מיטרופולוס (60) וקאראגיאניס (73) מיוון.

★ בולגריה: מיכאיילוב, קרמנלייב, איוואנוב, חובצ'ב, צווטאנוב (קיריאקוב 78), יאנאקוב, לצ'קוב, סיראקוב, באלאקוב, קוסטאדינוב (בורימירוב 82), סטוייצ'קוב.

★ יוון: אטאמאצידיס, אפוסטולאקיס, קאליצאקיס, קאראטיאיידיס, קאראגיאניס, האנדרצידיס (מיטרופולוס 46), מאראנגוס, ניופליאס, קופידיס, מאצ'לאס, אלכסורים (דימיטריאדיס 58).

זה היה הנצחון הבולגרי הראשון בששת המונדיאלים בהם השתתפה לאחר 18 משחקים.

בית ד'

.1	ארגנטינה	2	1–6	6
.2	ניגריה	2	2–4	3
.3	בולגריה	2	3–4	3
.4	יוון	2	8–0	0

משחקי היום

בית ג'

● בוליביה – ספרד, 23.00, בשיקאגו.

● גרמניה – דרום קוריאה, 23.00, בדאלאס.

חריסטו כובש: הכוכב הבולגרי חריסטו סטוייצ'קוב, מכניע את שוער נבחרת יוון איליאס אטמטזידיס, בבעיטת 11 מטר. זה היה השער הראשון אתמול בניצחונה הגדול של בולגריה על יוון – 0:4 (צילום: איי. פי.)

ג'ורג' בוש ראה את מארדונה במיטבו 1:2

צמד של קלאודיו קאניג'ה העניק ניצחון 1:2 לארגנטינה מול ניגריה. ארגנטינה בשמינית הגמר

נשיא ארה"ב לשעבר, ג'ורג' בוש, וכמה מנכדיו באו לבוסטון לחזות במשחק בו ניצחה ארגנטינה את ניגריה 1:2, ובעיקר באו לראות את דייגו מארדונה, שהוכיח שעדיין לא נס ליחו.

מארדונה היה מעורב בשני השערים שהבקיע קלאודיו קאניג'ה במסירותיו המרוייקות. כוכב העל ניווט כהלכה את חבריו בשדה וספג פגיעות רבות במחצית הראשונה מרגלי הניגרים. לאחר שהשופט השבדי שלף כרטיסים צהובים והזהיר את אלופי אפריקה, נרגעו בחוריו של המאמן ההולנדי ווסטרהוף והמחצית השנייה התנהלה בשקט יחסי וכה לא הובקעו שערים נוספים.

ניגריה עלתה ליתרון בדקה התשיעית על ידי סיאסיה מקבוצת נאנט הצרפתית, שנראה בעמדת נבדל, אולם הקוון לא הרים את דגלו. חמש דקות לאחר מכן פסל השופט שער של באטיסטוטה מארגנטינה, מכיוון שמיהרו לבצע את הבעיטה.

קלאודיו קאניג'ה איזן את התוצאה בדקה ה־22, לאחר שניצל הדיפת כדור של השוער הניגרי. ההדיפה של השוער היתה בעקבות בעיטה חופשית שנפסקה לזכות ארגנטינה. מארדונה הסיט את הכדור לבאטיסטוטה שבעט בחוזקה, השוער הניגרי הדף וקלאודיו קאניג'ה השתלט על הריבאונד ובעט לרשת הגבוהה.

שבע דקות לאחר מכן נפסקה שוב בעיטה חופשית לזכות ארגנטינה. מארדונה הבחין בקאניג'ה ושלח לעברו כדור שטוח בתוך הרחבה. החלוץ הבלונדי בן ה־27 בעט כדור מדוייק משמאל לימין והטיס את הכדור לרשת – 1:2.

ארגנטינה היתה לנבחרת השלישית שהשלימה שש נקודות משני משחקים. קדמו לה ברזיל ובלגיה.

ואן הימסט: פרודום הוא עתה השוער הטוב בעולם

שוער נבחרת בלגיה, מישל פרודום, היה האיש המדובר ביותר בתום ניצחונה החשוב של בלגיה על הולנד – 0:1, במסגרת בית ו'. פרודום היווה תחנה אחרונה בניסיונותיה העיקשים של הולנד להשוות ולנצח את המשחק.

הספורטליטים שהורעפו עליו בתום המשחק הגיעו משני המחנות. האיש המחמיא ביותר היה כמובן מאמנו של פרודום בנבחרת בלגיה, פול ואן הימסט: "יש לו השראה וטיימינג. ביכולת שלו עכשיו אני חושב שהוא השוער הטוב ביותר בטורניר, וזה אומר שהוא השוער הטוב ביותר בעולם. ראיתי את יתר המשחקים בטורניר ולא ראיתי שוער טוב יותר ממנו".

לאחר שתי הצלות מרהיבות שהציג פרודום בן ה־35, במשחק הראשון מול מרוקו, העלה את מניותיו כששטש נעל הרמטית את שערו מול ההולנדים. כבר בתוך 13 הדקות הראשונות הדף־עצר שתי בעיטות עונשין של הבלם ההולנדי רונלד קומאן, ולאחר מכן שוב התעלה ובלם את בעיטותיהם של דניס ברגקמפ ופרנק רייקארד במחצית השנייה.

פרודום, שישחק בעונה הבאה בקבוצה הפורטוגזית בנפיקה, היה הרבה יותר צנוע: "שוער יכול להיות יום אחד גדול, ו־5 ימים אח"כ גמור. כל משחק הוא שונה. שוער חייב להגיד לעצמו בכל משחק 'אני מתחיל מאפס', העבר הוא עבר והוא לא משנה בכדורגל. רק היום בו אתה משחק".

כשנשאל פרודום איזה מן הבעיטות היתה הקשה ביותר לעצירה הוא אמר: "קשה לומר איזה עצירה הקשה מכולן. העצירה הראשונה היא הכי חשובה, זה נותן לך את הביטחון לכל המשחק, אז ייתכן שהבעיטה הראשונה של קומאן היתה הכי קשה".

למרות השלווה בה מנתח פרודום את המשחק, המשיכו המחמאות להגיע. "הוא שיחק מצויין, כמו ששיחק נגד מרוקו", אמר מאמן הנבחרת ההולנדית, דיק אדבוקאט, והוסיף: "הוא בכושר שיא בקריירה שלו".

שחקנו של אדבוקאט בנבחרת הולנד, רוב ויטשגה, היה החלטי הרבה יותר: "פרודום ניצח לבלגיה את המשחק".

גם חברו של פרודום להגנת הנבחרת הבלגית, מישל דה וולף, היה שותף להתלהבות מפרודום: "ב־15 הדקות האחרונות היינו צריכים להציג הגנה חזקה, אך עם שוער מעולה שכזה אין כל בעיות".

אבי נמני המריא

□ נפתלי כהן

לקשר מכבי תל אביב אבי נמני, שהמריא אתמול לריביירה הצרפתית, כדי להבחן בקבוצת קאן, מצפים ימים עמוסים לעייפה.

נימני יעבור סידרת מבדקים גופניים ובריאותיים, ורק לאחר מכן יחליטו הנשיא פרנסיס בורלי, והמאמן סאפט סוסיץ, אם להכנס למו"מ עם מכבי תל אביב.

נמני מועמד להחליף בקאן את טל בנין שחוזר לארץ לאחר שנה בקבוצה הצרפתית.

מנכ"ל מכבי תל אביב, שמעון קורק, שליווה את נימני לנמל התעופה איחל לו הצלחה. אמש סיפר קורק כי הנהלת מכבי פיקססה לקבוצת קאן, ואישרה את מבחניו בקבוצה. יחד עם זאת דרשה מכבי תל אביב שהצרפתים יכסתו את השחקן במיליון דולר.

עוד הוסיף קורק כי עדיין לא הועלה כלל הנושא הכספי לגבי שיחרורו של נמני וכל הסכומים שפורסמו הם חסרי שחר ונלקחו מניחושים בלבד. נמני יחזור לארץ ביום חמישי ואם יהיה צורך יחל המו"מ.

רוברטו באג'יו יהיה הקפטן נגד מקסיקו

אריגו סאקי, מאמן נבחרת איטליה, הודיע אתמול כי רוברטו באג'יו יענוד את סרט הקפטן במשחק האחרון של איטליה בבית המוקדם מול נבחרת מקסיקו, במקומו של פרנקו בארזי, שנפצע נגד נורבגיה ועבר ניתוח בברכו.

מקורבים לנבחרת האיטלקית מסרו כי העברת הסרט לבאג'יו היתה חלק מהמסר של סאקי לבאג'יו, כי למרות שהחליף אותו במשחק האחרון, מבחינתו הוא עדיין מספר 1.

ובעניין אחר. במחנה האיטלקי עדיין מודאגים מפציעתו בקרסול של המגן השמאלי מאלדיני, ורופא הנבחרת עבר עליו באופן מאסיבי. סאקי אמר על סיכויו של מאלדיני לשחק מול מקסיקו: "זה יותר לא, מאשר כן".

גם במחנה המקסיקני ישנן בעיות. החלוץ לואיס גארסיה, שכבש את הצמד נגד נבחרת אייר (1:2), "חטף" שפעת. כשנשאל המאמן מיגל מחייב בארון, אם גארסיה ישחק השיב: "איני יודע. נמתין ונראה".

גארסיה החמיץ את האימון בשבת ואף סובל מפציעה שנגרמה לו במשחק ביום שישי.

הרשליקוביץ', מדר, אופיר ואבוקסיס ברשימת העברות

□ נפתלי כהן

אלון אופיר, יוסי מדר, גל הרשליקוביץ' ויוסי אבוקסיס, הוצבו אתמול ברשימת העברות על ידי קבוצתם הפועל תל אביב, לאחר שהמו"מ איתם נכשל.

הנהלת הפועל תל אביב סירבה להענות לדרישותיהם. אופיר ומדר ביקשו 80 אלף דולר נטו כל אחד, הרשליקוביץ' ואבוקסיס ביקשו 70 אלף דולר כל אחד.

ויהי אור בשכונת התקווה

□ נפתלי כהן

גיא שרעבי, ניר שטרית וסהר מזרחי, שהפערים הכספים בינם לבין הנהלת בני יהודה גדולים, עלולים למצוא עצמם השבוע ברשימת העברות.

ההנהלה תנהל היום שיחות מכריעות עם השלושה על התנאים הכספיים. יו"ר בני יהודה גד סולמי אמר אמש: "הבהרתי לכל שחקן ושחקן מה אני יכול לשלם. לא אחרוג ממנו באגורה. אני לא מתכוון לעשות חיים קלים לשחקנים ולתת להם ללכת בחינם, הבהרתי לשחקנים חד משמעית שאדרוש עבורם פי משימה מהדרישה שלהם אליי. ממש כפי שהתקנון מחייב".

אבל יש גם בשורה טובה לאוהדי השכונה: החל מהעונה הקרובה ייערכו משחקים ביתיים בשעות הערב. ראש העיר הנבחר רוני מילוא, אשר ממשיך את היחס המועדף של קודמו שלמה להט לקבוצה, החליט להתקין תאורת לילה בבני יהודה. אתמול נמסר מההנהלה הקבוצה, שהשבוע יוצא מכרז וכעור שבועיים יתחילו בעבודות.

החלטת ראש העיר באה להקל על השחקנים ולאפשר להם אימונים ומשחקים גם בשעות הלילה. במגרש יותקנו עמודי תאורה נוספים ופנסים בעמודות הצילום של הטלוויזיה. עלות הפרוייקט הוא מיליון ו־700 אלף שקל. עיריית תל אביב תממן מיליון שקל ומועצת ההימורים תוסיף 700 אלף שקלים.

★ פיפ"א פירסמה אתמול תיקון טעות שעשתה. יממה לאחר המשחק בין ברזיל לקמרון (0:3), הודיעה פיפ"א כי הרחיקה ממשחק אחד את המגן הקמרוני, ריגוברט סונג, שספג את הכרטיס האדום במהלך המשחק לאחר העבירה על בבטו. אתמול תיקנה פיפ"א והזכירה כי כל שחקן שיספוג, או ספג, אדום בטורניר יורחק ל־2 משחקים, וזהו גם העונש שיוטל על המגן הקמרוני בן ה־17.

ראשונים ולא מרוצים

ברטי פוגטס, עוזרו ריינר בונהוף והעיתונות הגרמנית עדיין לא מרוצים ממה שקורה אצל אלופת העולם

גרמניה – קוריאה

למרות שהיא אלופת העולם, למרות שהיא ממוקמת ראשונה בבית ג' ולמרות שכבר הבטיחה את מקומה בשמינית הגמר, הביקורות בגרמניה לא אוהבות את נבחרת ארצם. גם המאמן ברטי פוגטס באותה דיעה וכבר הספיק לומר לשחקניו כי היכולת הזו לא תספיק להם לשמור את הישגם מלפני 4 שנים.

לאחר הניצחון הדחוק במחזור הראשון על בוליביה 0:1, והתיקו 1:1 עם ספרד, יודע ברטי פוגטס שהוא זקוק לשינוי. שלשום, במהלך אסיפת שחקנים, הרבין פוגטס מעט ציונות בשחקנים והירבן אותם למאמץ יותר. אתמול כבר היה פוגטס מעשי יותר וככל הנראה שני כוכבי הקישור שלו, אנדרס מולר ותומאס האסלר, ימצאו את עצמם הערב על הספסל בפתיחת המשחק מול דרום קוריאה.

פוגטס שוקל להעלות הרכב הכולל שני חלוצים, כשלצידו של יורגן קלינסמן הוא יצרף אחד מהשניים, רודי פלר או קרל היינץ רידלה. אולם פוגטס עדיין לא סגור, וייתכן שברגע האחרון ישלב בהרכב את האסלר, או מולר.

המאמן הגרמני אינו מסתיר את חששו מהנבחרת הדרום קוריאנית שהוא יפגוש הלילה (23.00) בדאלאס: "אנחנו הולכים לעבור קשה במשך 90 דקות מול דרום קוריאה, ואם לא נעשה כך יהיו לנו בעיות" אמר פוגטס.

גם עוזרו של פוגטס בנבחרת, ריינר בונהוף, באותה דיעה: "אנחנו מצפים מהם להלחם עד לארם האחרון. הם משחקים הגנתי, אך יוצאים מולך בהתקפות נגד מהירות".

כדי להבטיח את עלייתה לשלב הבא חייבת דרום קוריאה לחלץ נקודה אחת לפחות והיא מודעת היטב לגודלה של המשימה. המאמן קים הו יעלה הרכב שיתאים לחום ורב שאמור לשרור באצטדיון, בערך כ־30 מעלות. קים הו אמר אתמול: "כל שחקן מצוי כבר עם רוח לחימה לקראת המשחק. נצטרך להשען על המהירות שלנו, כי זו הדרך היחידה שלנו לנצח. אני אומר לשחקנים שלי להיות סבלניים מאד עד שהגול יגיע".

אוטואל בל גמר עם נבחרת קמרון

שוער נבחרת קמרון, ג'וזף אנטואן בל, אמר כי לא יופיע יותר בשורות נבחרתו, לאחר ויכוח שהיה לו עם חברי המשלחת.

"איני רוצה לשחק יותר בנבחרת ואני מבקש מן המאמן הנרי מישל לא לכלול אותי יותר בהרכב".

המאמן הצרפתי סירב להגיב על דברי השוער בן ה־39.

928,571 דולר

הסכום שדרש נשיא מכבי חיפה יעקב שחר, מנשיא הפועל חיפה רובי שפירא, עבור כרטיס השחקן של ראובן עטר לצמיתות ★ רובי לא אמר לא

מכבי חיפה הודיעה תמורת כרטיסו של ראובן עטר לצמיתות סכום שיא בכדורגל הישראלי – 928,571 דולר. כך מסר אתמול נשיא מכבי חיפה יעקב שחר, בעת שנפגש במשרדי חברת "וולוו" בתל־אביב עם נשיא הפועל חיפה, רובי שפירא, המבקש לרכוש את עטר וכבר סיכם עימו את תנאי העונות עם אופציה לעונה חמישית.

את גובה הסכום: "מה שדרשנו תמורת עטר הוא סכום נמוך משוויו האמיתי של השחקן. הסכום חושב בהתאם למחיר הקבוע בתקנות ההתאחדות לכדורגל: שכרו המיועד, ברוטו, בעונה במכבי חיפה, במכפלה של 5, תוך התחשבות שמדובר בשחקן נבחרת".

שבהפועל חיפה ציפו לסכום נמוך הרבה יותר, נשאר שפירא בשלו. התשובה בתוך כמה ימים.

אליפות ישראל הסתיימה בתוצאות חלשות

□ אריה גיטליס

שיא ישראלי בקפיצה לגובה לנוער ליובל בוקצ'ין, ניצחון כפול בריצות הקצרות ל־100 ו־200 מטר לגלית מרצקי וכפיר גולן, הפתעה בהדיפת כדור ברזל: ניצחון ליואב שרף על איגור אברונין ותוצאה טובה מאד לאבי טיירי בקפיצה משולשת, ציינו את יומה השני של אליפות ישראל באתלטיקה קלה, אליפות שסיכמה עונה די פושרת באתלטיקה.

בצד מספר תוצאות מצויינות וכשרונות חדשים, גם תוצאות חלשות.

יובל בוקצ'ין בן ה־18 ממכבי תל־אביב, שיפר את שיאו המשותף עם איתי מרגלית בקפיצה לגובה לנוער בס"מ וקבע 2.16 מטר. גם איתי מרגלית עצמו, שקפץ בתחרות, קבע אותה תוצאה כשלפניהם ניצח האורח מאוקראינה, קונסטנטין מאטוסביץ', שקבע 2.22 מטר.

כפיר גולן ממכבי נתניה, חייל בן 20, הוא הישראלי המהיר כיום בארץ. הוא קבע ב־200 מטר 21.41 שניות, שיפור של שבע מאיות השנייה לשיאו האישי. כפיר גבר בריצה זו על השיאן הישראלי, איתי אילוז, 22.03 שניות, ונוצח על ידי האורח ההולנדי ואן דר וולוט, שקבע 21.16 שניות.

גלית מרצקי ממכבי חיפה ניצחה ב־200 מטר בזמן חלש של 25.36 שניות, כשהיא מקדימה אך במעט את ענת מורד מהפועל פתח־תקוה בת ה־15, כשרון עולה, 25.67 שניות.

את ההפתעה בתחרות סיפק יואב שרף ממכבי חיפה, כשקבע שיא אישי בהדיפת כדור ברזל – 18.04 מטר. הוא הקדים את השיאן הישראלי איגור אברונין, שהדף 17.72 מטר.

בהעדרו של רוגל נחום הפצוע, הוכתר אבי טיירי מהפועל ירושלים אלוף ישראל בקפיצה משולשת, כשקבע שיא אישי נאה 16:09 מטר והיה לישראלי השני שחצה את גבול 16 המטר.

פירוט התוצאות

גברים

200 מטר: 1. ואן דר וולוט (הולנד) 21:16 שניות. 2. כפיר גולן (מכבי נתניה) 21.41 שניות. 3. איתי אילוז (מכבי תל־אביב) 22.03. 4. טומי כפרי (הפועל תל־אביב) 22.15 שניות.

800 מטר: 1. יניב וקנין (מכבי חיפה) 1.52:62 דקה. 2. דני מלול (הפועל תל־אביב) 1.53:50 דקה. 3. יוסף גיואצ'ן (אליצור נווה עמיאל) 1.53:87 דקה.

400 מטר משוכות: 1. אלכסיי באזארוב (הפועל ירושלים) 51.08 שניות. 2. פיליפ קראסנוב (מכבי נתניה) 52.46 שניות. 3. דור נחימובסקי (מכבי תל־אביב) 53.66 שניות.

5000 מטר: 1. דב קרמר (הפועל תל־אביב) 14.40:60 דקות. 2. וורג' זברה (אליצור נווה אמיעל) 14.41:30 דקות. 3. אבי מעיין (הפועל גלבוע) 14.43:07 דקות.

הדיפת כדור ברזל: יואב שרף (מכבי חיפה) 18.04 מטר. 2. איגור אברונין (מכבי תל־אביב) 17.72 מטר. 3. שי שלו (מכבי תל־אביב) 12.97 מטר.

קפיצה לגובה: 1. קונסטנטין מטוסביץ' (אוקראינה) 2.22 מטר. 2. איתי מרגלית (הפועל כפר סבא) 2.16 מטר. 3. יגאן בוקצין (מכבי תל־אביב) 2.16 מטר. 4. ארוארד רייטר (מכבי תל־אביב) 2.04 מטר.

קפיצה משולשת: 1. אלכסיי פאטנוב (אזרביג'אן) 136.13 מטר. 2. אבי טיירי (הפועל ירושלים) 16.09 מטר. 3. עורר פגן (אס"א תל־אביב) 15.38 מטר. 4. פרדי נעים (אס"א תל־אביב) 15.36 מטר.

ידוי פטיש: 1. איגור גילר (מכבי תל־אביב) 42.62 מטר. 2. דני נמט (הפועל כפר סבא) 80.46 מטר. 3. עומר כהן (אליצור יבנה) 35.06 מטר.

נשים

200 מטר: גלית מרצקי (מכבי חיפה) 25:36 שניות. 2. ענת מורד (הפועל פתח־תקווה) 25:67 שניות. 3. זיוה אילוז (הפועל פתח תקוה) 26.02 שניות.

800 מטר: רואה סולימן (הפועל נצרת) 2.14:96 דקות. שרה בושארד (מכבי נתניה) 2.15:89 דקות. 3. תמר לבב (הפועל עמק חפר) 2.18:75 דקות.

זריקת דיסקוס: 1. אילנה גולדרברג־בבל (מכבי תל אביב) 40:34 מטר. 2. יעל דרור (הפועל מגידו) 37.86 מטר. 3. צילה אשר (מכבי תל־אביב) 34.40 מטר.

קפיצה משולשת: 1. שרה רוזנברג (אס"א תל־אביב) 12.35 מטר. 2. רונה הרצנו (אס"א תל־אביב) 11.62 מטר. 3. רימה טורבסקי (מכבי ראשון לציון) 11.25 מטר.

התחרות נערכה באיצטדיון האתלטיקה בהדר יוסף ונוהלה בצורה מופתית על ידי מנחם קורמן וצוות האיצטדיון, שעמלו ללא ליאות להכין תחרות יפה כשרק התוצאות לא תמיד התאימו לרמת האירגון.

איגוד האתלטיקה העניק שני גביעים לאתלט המצטיין של התחרות, דני קראסנוב מהפועל ירושלים שקבע שלשום שיא ישראל ברמה עולמית בקפיצה למוט – 5.66 מטר, ולשרה רוזנברג מאס"א תל־אביב, שהיתה במשך כל ימות השנה בארה"ב וניצחה בקפיצה משולשת וקפיצה לרוחק.

גרמניה זכתה בגביע אירופה בגברים ונשים

נבחרת האתלטיקה של גרמניה זכתה בגביע אירופה, לאחר שניצחה בבירמינגהאם הן בין הגברים והן בין הנשים.

בין הגברים הקדימה גרמניה את בריטניה ורוסיה, ובין הנשים בנקודה את בריטניה ובשלוש נקודות את רוסיה.

גרמניה ובריטניה הבטיחו השתתפותן בתחרויות הגמר הבין אזוריות בחודש ספטמבר.

בריטניה ניצחה במירוץ השליחים 4 כפול 400 מטר, בזמן 3:02.50 דקות. הייקה דרקסלר קפצה לרוחק רק 6.99 מטר.

וימבלדון: היום רבע הגמר

לראשונה מזה שנים הודחו כבר בשבוע הראשון של אליפות וימבלדון כל כך הרבה מדורגים, בעיקר מהצמרת. הראשונה שהודחה היתה שטפי גראף מגרמניה ש"עפה" כבר בסיבוב הראשון. בין הגברים היו אלה מיכאל שטיך מגרמניה, המדורג שני, שמצא עצמו בחוץ גם כן בסיבוב הראשון, ובדרכו הלכו סטפן אדברג (3), ג'ים קורייר (5), פטר קורדה (11), סדריק פיולין (13), מרק רוסה (14) ויבגני קפלניקוב (15).

בדרכה של גראף הלכו נטלה זוורבה (8), מרי ג'ו פרננדז (11), אנקה הובר (12), סאבינה האק (15) ומאגדלנה מאלייבה (16).

היום יחלו משחקי רבע הגמר לגברים ונשים לאחר הפוגת יום ראשון. במגרש המרכזי יתמודדו שני האמריקנים, אנדרה אגאסי (מדורג 12) וטוד מרטין (6). אחריהם יופיעו זינה גאריסון־ג'קסון (ארה"ב 12) וארנצ'ה סאנצ'ז־ויקאריו (ספרד 2). אחר כך ג'רמי בייטס (בריטניה) – גי פורז'ה (צרפת).

במגרש 1 ישחקו: מייקל צ'אנג (ארה"ב 10) – סרג'י ברוגרה (ספרד 8); הלנה סוקובה (צ'כיה 17) – מרטינה נאוורטילובה (4).

מגרש 2: פיט סאמפראס (1) – דניאל ואצ'ק (צ'כיה); גבריאלה סאבאטיני (ארגנטינה 10) – לינדזי דייבנפורט (ארה"ב 9); אלכסנדר וולקוב (רוסיה) – גוראן איוואניסביץ' (קרואטיה 4).

חצי מיליון שקל עבור 14 ניחושים

משתתפים שניחשו 14 תוצאות נכונות כל אחד, יתחלקו בפרס הראשון השבוע בטוטו, מאחר ומשחק מספר 13 בליגה שלא נערך עקב הפסקת... כל אחד מהזוכים יקבל חצי מיליון שקלים.

ניחשו 13 תוצאות נכונות... השני, 897 ניחשו 12... ניחשו 11. הפרס החמישי, 10 תוצאות נכונות, לא יחולק בשל ריבוי הזוכים.

הטור הנכון: 1, 1, 1, 1, 1, 1, 1, x, 2, 1, –, x, x, 1.

בטוטו־תיקו לא נמצא מנחש כל המשחקים הלא מוכרעים והפרס עובר לשבוע הבא.

הטור הנכון בטוטו־תיקו: 11, 30, 26, 27, 33.

שיפוץ מדי מים, קוצבים וארדומטים מכל הקוטרים

שיפוץ, כיול ושירות למדי מים ונוזלים אחרים לשימוש ביתי, לרשויות מוניציפליות לתעשיה ולחקלאות

■ מוסמכים על ידי נציבות המים להחלפת מדי מים במקור (מאגרים, בארות וכו')

■ מבדקה משוכללת, מאושרת על־ידי נציבות המים.

■ ב"ארם" פועל שירות שדה מהיר ואמין בכל חלקי הארץ

■ קריאות לשירות שדה מתקבלות בכל שעות היממה, בטלפון מס' 04־895700

שנת אחריות על כל מכשיר משופץ

ארם רמות מנשה

המפעל בקיבוץ רמות מנשה מיקוד 19245 — טל' 04 895700 פקס' 04 895737

קבלת מדי מים לשיפוץ במחסני "הגרעין" בע"מ:

תל־אביב, רח' קרליבך 11 — טל' 03 5615566

חיפה, שדרות ההסתדרות 60 — טל' 04 411243

אור יהודה, איזור התעשיה א' — טל' 03 5331020

באר שבע, איזור התעשיה הזעירה — טל' 07־280335